

BOTAŞ

İLETİM ŞEBEKESİ İŞLEYİŞ DÜZENLEMELERİNE İLİŞKİN ESASLAR

İÇİNDEKİLER

KISIM I TEMEL UYGULAMALAR

- BÖLÜM A GİRİŞ
- BÖLÜM B TEMEL İLKELER
- BÖLÜM C TAŞIYICININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ
- BÖLÜM D PİYASA İŞLETMECİSİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ¹
- BÖLÜM E TAŞITANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ²
- BÖLÜM F İLETİM ŞEBEKESİNE İLİŞKİN BİLGİLER³
- BÖLÜM G GAZ YILI ÖNCESİNDE SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI^{4,5}
- BÖLÜM H GAZ YILI İÇİNDE SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI^{6,7}
- BÖLÜM I İLETİM ŞEBEKESİNE BAĞLANMAK İÇİN SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI⁸
- BÖLÜM J SİSTEME GİRİŞ UYUŞMAZLIKLARI⁹

KISIM II İŞLETME HÜKÜMLERİ

- BÖLÜM 1 TANIMLAR VE YORUMLAMA
- BÖLÜM 2 KAPASİTE REZERVASYONU, DEVRİ, AKTARIMI, KULLANIMI
- BÖLÜM 3 SEVKİYAT KONTROL VE SİSTEM DENGELEME
- BÖLÜM 4 DAHİLİ KULLANIM GAZI DENGELEME GAZI ve İLETİM ŞEBEKESİ STOĞU¹⁰
- BÖLÜM 5 GİRİŞ ŞARTLARI
- BÖLÜM 6 ÇIKIŞ ŞARTLARI
- BÖLÜM 7 TAŞIMA MİKTARI BİLDİRİMİ VE PROGRAM
- BÖLÜM 8 GAZIN TESLİMİ: ZİLYETLİK VE SORUMLULUĞUN GEÇİŞİ¹¹
- BÖLÜM 9 TAHSİSAT
- BÖLÜM 10 ÖLÇÜM VE TETKİK
- BÖLÜM 11 KALİTE VE BASINÇ
- BÖLÜM 12 SİSTEM PLANLAMASI
- BÖLÜM 13 BAKIM
- BÖLÜM 14 ACİL DURUM, ZOR GÜN, SINIRLI KAPASİTE GÜNÜ
- BÖLÜM 15 VERGİLER VE HARÇLAR
- BÖLÜM 16 UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ
- BÖLÜM 17 GİZLİLİK
- BÖLÜM 18 TAŞIYICI VE TAŞITAN ARASINDAKİ FATURALAMA VE ÖDEME¹²
- BÖLÜM 19 DENGESİZLİKLERİN UZLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN PİYASA İŞLETMECİSİ İLE TAŞIYICI VE SİSTEM KULLANICILARINA DAİR MALİ HUSUSLAR, FATURALAMA VE ÖDEMELERE İLİŞKİN GENEL ESASLAR¹³
- BÖLÜM 20 MÜCBİR SEBEP¹⁴
- BÖLÜM 21 SORUMLULUKLAR VE TAZMİNATLAR¹⁵

¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni Bölüm eklenmiştir.

² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁶ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹¹ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yen, Bölüm eklenmiştir.

¹⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

BÖLÜM 22 DEĞİŞİKLİKLER¹⁶
BÖLÜM 23 YAZIŞMA VE TEBLİĞLER¹⁷
BÖLÜM 24 GEÇİCİ HÜKÜMLER¹⁸
BÖLÜM 25 İLAVE DENGLEYİCİ İŞLEMLERİ VE GEREKÇE KODLARI¹⁹

EK-1 DOĞAL GAZ KALİTE ŞARTNAMESİ

¹⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni Bölüm eklenmiştir.

İLETİM ŞEBEKESİ İŞLEYİŞ DÜZENLEMELERİNE İLİŞKİN ESASLAR

KISIM I TEMEL UYGULAMALAR

BÖLÜM A GİRİŞ

1. İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar, kısaca ŞİD, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayanan mevzuat çerçevesinde, İletim Şebekesi yoluyla doğal gaz taşınması ile ilgili tarafların belli hak ve yükümlülüklerinin kayıt altına alınması amacıyla hazırlanmış bir belgedir. ŞİD, Temel Uygulamalar ve tanımlar bölümünün de yer aldığı İşletme Hükümleri olmak üzere iki kısım ve eklerden oluşmaktadır.

2. Doğal gaz piyasa faaliyetlerine ilişkin tarifelerin hazırlanması, incelenmesi, belirlenmesi, onaylanması, yayımlanması ve revizyonuna ilişkin usul ve esaslar Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından düzenlenmektedir. BOTAŞ'ın iletim faaliyetine ilişkin fiyat, hüküm ve şartlar "BOTAŞ İletim ve Sevkiyat Kontrol Tarifesi"nde yer alır.²⁰

3. ŞİD esas itibarıyla, İletim Şebekesi ile ilgili teknik ve işletme konularının ele alınmasını öngörmektedir. Her Tedarikçi veya İhracatçı Şirket, doğal gazın taşınması için BOTAŞ (Taşıyıcı) ile bir "Standart Taşıma Sözleşmesi" (STS) imzalayacaktır. STS'de, Taşıyıcı ile Taşıtanın, İletim Şebekesi üzerinden doğal gaz akışı ile ilgili hak ve yükümlülüklerini düzenleyen özel şart ve hükümlere de yer verilecektir. Doğal gazın Taşıtan adına hareket edenlerce teslim edilmesi ve/veya alınması ve bunlarla Teslim Sözleşmesi yapılmasına ilişkin koşullar da STS'de yer alır.

4. ŞİD'de, sisteme giriş, kapasite tahsisi, sevkiyat kontrolü ve sistem dengelemesi, Taşıma Miktarı Bildirimi ve Programlar, ölçüm ve taşıma miktarının tespiti, İletim Şebekesinin kullanım koşulları, özellikleri ile günlük işletme ve bakım gereksinimleri ve Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında, İletim Şebekesinde sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) terminallerine ilişkin giriş noktaları hariç tutularak bir takvim yılı içerisinde, bir yıl ya da daha kısa süreli olmak üzere boru hattı vasıtasıyla yapılacak spot doğal gaz ithalat faaliyeti çerçevesinde hak kazanılan kapasite miktarlarının rezervasyonlarının yapılabilmesi dahil, Taşıyıcı ile Taşıtanların iletim hizmetine ilişkin hak ve yükümlülükleri ile Piyasa İşletmecisinin Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği kapsamında kendisine bırakılmış görevlerin yerine getirilmesine ilişkin Taşıyıcı ve Taşıtanlara karşı yükümlülüklerini düzenleyen genel ve ayrıntılı kural ve ilkeler belirtilmektedir.^{21, 22}

5. ŞİD'de İlgili Mevzuata uygun olarak, İletim Şebekesini kullanmak isteyen Tedarikçiler ve İhracatçı Şirketler için net, adil, şeffaf ve ayrımcılık gözetmeyen bir çerçeve oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Taşıyıcı, aşağıda belirtilen ilke ve kurallara uyacaktır.

5.1 Taşıyıcı tarafından yürütülecek olan doğal gaz iletim faaliyetleri BOTAŞ'ın diğer faaliyetlerinden, özellikle de doğal gaz toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetlerinden, bağımsız olarak yürütülecektir.

5.2 BOTAŞ, doğal gaz iletimi konusunda kendi toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetleri için uygulayacağı iletim ve sevkiyat kontrol bedellerinin aynısını tüm Taşıtanlar için de uygulayacaktır.

6. ŞİD'in yürürlüğe girmesi ve değiştirilmesi EPDK'nın onayına tabidir.

7. Bir STS'nin Taşıyıcı ile herhangi bir Taşıtan arasında imzalanması üzerine işbu ŞİD, söz konusu STS'nin ayrılmaz bir parçasını teşkil edecek ve STS'nin tarafları üzerinde bağlayıcı olacaktır.

8. ŞİD'de yer alan hükümlerden hiçbirisi, Taşıtanın müşterisi Son Kullanıcılar açısından Taşıyıcıya veya Taşıyıcı açısından Son Kullanıcılara karşı herhangi bir hak yaratmayacak veya yarattığı şekilde yorumlanmayacaktır.

²⁰ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²² 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

BÖLÜM B
TEMEL İLKELER

ŞİD,

1. Eşit taraflar arasında ayırım yapılmaması,
2. Ekonomik, verimli ve güvenli işletmecilik yapılması

ilkeleri temel alınarak hazırlanmıştır.

BÖLÜM C
TAŞIYICININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1. İletim Şebekesi üzerinden doğal gaz taşınması konusunda Taşıyıcının yükümlülüklerinin kapsamı ŞİD'in İşletme Hükümleri kısmında ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Söz konusu yükümlülükler aşağıdakileri kapsayacaktır:

- a) Taşıtan tarafından Giriş Noktasında, ŞİD'e ve STS'ye uygun olarak teslim edilen doğal gaz miktarlarını teslim almak ve İletim Şebekesi vasıtasıyla taşımak,
- b) Doğal gaz miktarlarını ŞİD'e ve STS'ye uygun olarak Çıkış Noktasında Taşıtana veya adına hareket edene teslim etmek,
- c) İletim Şebekesini makul ve basiretli bir tacirden beklendiği şekilde; adilane, şeffaf ve ayrımcılığa yol açmayacak şekilde işletmek,
- d) Dahili Kullanım Gazı Dengeleme Gazı ve İletim Şebekesi Stoğunun ŞİD hükümleri çerçevesinde teminini sağlamak,²³
- e) Ölçüm ve kalibrasyonun ŞİD hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini temin etmek,
- f) Her türlü sistem planlaması ve Programlı Bakım faaliyetlerini, İletim Şebekesinin verimli işletilmesini gözeterek, tüm Taşıtanların menfaatleri dikkate alınacak şekilde gerçekleştirmek,
- g) İletim Şebekesinin bütünlüğünü korumak için gerekebilecek her türlü acil önlemi almak ve bununla ilgili şart ve hükümleri belirlemek,
- h) Talimat verme, onay talebini ve başvuruyu reddetme gibi işlemler için gerekçe sunmak,²⁴
- ı) İlgili Mevzuat hükümlerine riayet etmek.

2.²⁵ Taşıyıcı, STS kapsamında Standart Hizmet verir. Standart Hizmet, ŞİD ile İletim ve Sevkiyat Kontrol Tarifesine tabi olarak;

- a) Rezerve Kapasiteye kadar doğal gaz miktarlarının Giriş Noktasında teslim alınması, anlık transfer ile Çıkış Noktasına taşınması, değişken bir saatlik profil arz etmeyecek şekilde çekilmek üzere Çıkış Noktasında teslim hazır hale getirilmesi asli hizmetini,
- b) Asli hizmetin yerine getirilmesi için yardımcı hizmet olarak,
 - i. Günlük Giriş ve Günlük Çekişin tespiti için gerekli ölçümlerin yapılması,
 - ii Günlük Giriş ve Günlük Çekişin tespiti için Taşıtanlar arasında tahsis işleminin yapılması,

²³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁴ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile numara değişikliği yapılmıştır.

- iii Gerekli faturaların düzenlenmesi ve Taşıtanlara gönderilmesi,
- iv. Sevkiyat kontrol ve sistem dengeleme hizmeti verilmesi,
- v. Giriş ve Çıkış Noktalarındaki doğal gazın, Gaz Giriş Hükümlerine ve ŞİD ekindeki Kalite Şartnamesine uygunluğunun tespit edilmesi,
- vi. Kapasite rezervasyonunun yapılması,
- vii. Tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devir işlemlerinin yapılması,
- viii. Kapasite tescil belgelerinin düzenlenmesi,
- ix. Acil Durum, Zor Gün, Sınırlı Kapasite Gününün yönetilmesi,
- x. Kapasite devir ve kapasite aktarım işlemlerinin yapılması²⁶

gibi hizmetleri kapsar.

3. ²⁷Taşıyıcı sistem dengesini sağlamak için STP’de İlave Dengeleyici sıfatı ile doğal gaz alış/satış işlemi yapar. STP’de gerçekleştireceği işlemlere ilişkin olarak;

a) Piyasa İşletmecisi ile Piyasa Teslim Sözleşmesi imzalayan Taşıyıcı STP’deki faaliyetlerini ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütür. Taşıyıcı, Piyasa İşletmecisinin yapacağı dengesizliklerin uzlaştırılması işlemleri için Piyasa Teslim Sözleşmesi hükümleri uyarınca işbirliği yapar ve bu kapsamda belirlenen bilgi ve verileri Piyasa İşletmecisi ile paylaşır.

b) Taşıyıcı STP’de gerçekleştireceği işlemler için gerekli duyuruları yapar ve ilgili işlemleri hangi gerekçe kodu kapsamında yaptığını belirtir.

c) İlgili mevzuatta belirtilen çerçevende ihtiyaç duyulan STP ve EBT arasındaki elektronik haberleşmeyi sağlamak için Piyasa İşletmecisi ile iş birliği yapar.

d) Piyasa İşletmecisinin PUE’de tanımlanan teminat yükümlülüklerini yönetebilmesi ve takip edebilmesi için ihtiyaç duyuduğu verileri Piyasa İşletmecisi ile paylaşır ve Piyasa İşletmecisinin ilgili kullanıcılarının EBT’ye erişimini sağlar.

e) İlgili Gaz Yılı için imzalanmış olan STS’nin yürürlüğe girmesi için, Dengesizliklerin Uzlaştırılması Protokolünü hazırlayarak Piyasa İşletmecisi ve Taşıtanın bu protokolü imzalamasını talep eder.

f) Gaz günü öncesinde kendisine iletilen programlar çerçevesinde günlük talep tahmini ve iletim şebekesi stoğu tahmini yapıp EBT’de yayımlar ve STP’de duyurulmak üzere Piyasa İşletmecisine iletir.

g) Her yıl Haziran ayı sonuna kadar yıllık bazda olmak üzere 10 (on) yıllık doğal gaz iletim kapasite projeksiyonu raporunu hazırlar ve yayımlar.

4.²⁸ Taşıyıcı, Taşıtana, talep etmesi halinde, Standart Hizmete ek olarak, ayrı bir sözleşme ve bedel altında, “EK Servis” sağlar. Ek Servis, Elektronik Bülten Tablosunun (EBT) kullanımına yönelik eğitim hizmetleri gibi hizmetlerden oluşur.

²⁶ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3 numaralı yeni bir madde eklenmiştir.

²⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile numara değişikliği yapılmıştır.

BÖLÜM D PIYASA İŞLETMECİSİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ²⁹

1. Piyasa İşletmecisi, Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği'nde kendine bırakılan uzlaştırma yönetimi ve veri yayımlama faaliyetlerini eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin, şeffaflık ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yürütür.
2. Taşıyıcı ile Piyasa Teslim Sözleşmesi imzalayan Piyasa İşletmecisi, İletim sistemi ve STP'nin eşgüdümlü olarak en verimli şekilde kullanılmasını sağlamak için ilgili mevzuatta belirlenen hükümler doğrultusunda Taşıyıcı ile işbirliği yapar.
3. Taşıtanların İletim sisteminde oluşturduğu dengesizliklerin uzlaştırılması için, Taşıyıcı tarafından hazırlanan Dengesizliklerin Uzlaştırılması Protokolünü imzalar.
4. Piyasa İşletmecisi, dengesizliklerin uzlaştırılması işlemlerinin gerçekleştirilerek tahakkuk ettirilecek alacak ve borç miktarlarının hesaplanması, ilgili alacak ve borç bildirimlerinin hazırlanması ile gerekli tahsilat ve ödeme işlemlerinin yapılması faaliyetlerini Taşıyıcı adına ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak ŞİD ve PUE'de belirtilen kurallar çerçevesinde yürütür.
5. OTSP'ye ilişkin olarak ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda belirlenen bilgi ve verilerin Taşıyıcıya iletilmesini sağlar.
6. Taşıyıcı tarafından Sistem Kullanıcılarına duyurulmak üzere kendisine ilgili mevzuat uyarınca iletilen bilgi, belge ve raporları STP'de yayımlar.
7. Dengesizliklerin Uzlaştırılması Protokolü imzaladığı Taşıtanların OTSP'ye kaydını gerçekleştirir ve bu Taşıtanlara ilişkin bilgilerin EBT aracılığı ile Taşıyıcıya bildirilmesini sağlamak üzere gerekli iletişim altyapısını kurar.

BÖLÜM E³⁰ TAŞITANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ³¹

İletim Şebekesi üzerinden doğal gaz taşınması konusunda Taşıtanın yükümlülüklerinin kapsamı ŞİD'in İşletme Hükümleri kısmında ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Söz konusu yükümlülükler aşağıdakileri kapsayacaktır:

- a) ŞİD ve STS'ye uygun olarak Rezerve Kapasitesini aşmayacak şekilde herhangi bir Giriş Noktasında doğal gazı teslim etmek,
- b) İletim ve sevkiyat kontrol bedelleri ve ŞİD hükümleri doğrultusunda doğabilecek diğer bedelleri ödemek,
- c) ŞİD ve STS'ye uygun olarak herhangi bir Çıkış Noktasında doğal gazı teslim almak veya adına hareket edenlerce teslim alınmasını sağlamak,
- d) ŞİD'e uygun olarak, doğal gaz taşıma miktarını Rezerve Kapasite ve ASM doğrultusunda Taşıyıcıya bildirmek, Programına uymak,
- e) Gün içinde İletim Şebekesine giriş ve İletim Şebekesinden çekiş miktarlarını dengelemek,
- f) Herhangi bir Son Kullanıcının ve/veya diğer Üçüncü Tarafın ŞİD ve STS hükümlerine riayet etmesini sağlamak,
- g) İlgili Mevzuat hükümlerine riayet etmek,
- h) Taşıyıcının, bir Son Kullanıcının İletim Şebekesinin veya bir kısmının işleyişini önemli ölçüde ve olumsuz etkileyebilecek şekilde davrandığını tespit etmesi durumunda, söz konusu Son Kullanıcının Taşıyıcı tarafından bu hususta verilecek talimatlara uymasını sağlamak,

²⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm D olarak yeni bir bölüm ilave edilmiştir.

³⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm E olarak hem bölüm harflendirmesi hem de madde metni değişikliği yapılmıştır.

³¹ 30/12/2017 tarihli ve 30286 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2017 tarihli ve 7539 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

- i) Son Kullanıcı Tesislerine ilişkin, bunun yanısıra Dağıtım Şirketi tarafından taşıma hizmeti verilen/verilecek serbest tüketici statüsündeki tesislere ilişkin günlük sözleşme miktarlarını içeren beyanlarını Taşıyıcıya en geç ilgili aydan önceki ay iletmek,
- j) Taşıtan tarafından doğal gaz satışı yapılan/yapılacak Dağıtım Şirketinin doğal gaz tedarik ettiği/edeceği elektrik üretim tesisleri için tesis bazındaki günlük toplam sözleşme miktarını içeren beyanlarını aylık bazda Taşıyıcıya en geç ilgili aydan önceki ay iletmek,
- k) Taşıtan tarafından doğal gaz satışı yapılan/yapılacak Dağıtım Şirketinin doğal gaz tedarik ettiği/edeceği ve ilgili Dağıtım Şirketinin sevkiyat kontrol merkezi ile haberleşme sistemine sahip olan sanayi tesisleri toplamına ilişkin günlük toplam sözleşme miktarını içeren beyanlarını aylık bazda Taşıyıcıya en geç ilgili aydan önceki ay iletmek.
- l) STS kapsamında ilgili Gaz Yılı için EBT üzerinde, noktaların Tahsisat oranları ve kullanım alanı açısından sözleşmeleri yansıttığını takip etmek,³²
- m) Taşıyıcının Mücbir Sebep halleri, Sınırlı Kapasite Günü, Operasyonel Akış Tedbirleri, Zor Gün vb. sistem güvenliği adına tehlike oluşturabilecek herhangi bir Doğal Gaz çekişi veya girişi yapılması durumunda vereceği talimatlara uymak,³³
- n) İletim sisteminde gerçekleştirdiği dengesizliklerin uzlaştırılması için, Taşıyıcı tarafından hazırlanan Dengesizliklerin Uzlaştırılması Protokolünü Piyasa İşletmecisi ile imzalamak.³⁴
- o) Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak, bir ithalat giriş noktasında spot boru gazı ithalatı için kapasite rezervasyonuna hak kazanan lisans sahipleri ilgili mevzuat hükümlerine riayet ederek İletim Şirketine kapasite rezervasyonu için başvuruda bulunmakla yükümlüdür.³⁵

BÖLÜM F³⁶ İLETİM ŞEBEKESİNE İLİŞKİN BİLGİLER

İletim Şebekesinin takip ve kontrolü Yaprıcık/Ankara'da bulunan Sevkiyat Kontrol Merkezi'nde (Gaz Kontrol Merkezi) yapılmaktadır. Gaz Kontrol Merkezi'nde, İletim Şebekesinin optimum şartlarda çalışmasının kontrolü, doğal gaz akışının sürekliliğinin sağlanması gibi konularda hizmet verilmektedir.

Taşıyıcının işletme hakkına sahip olduğu telekomünikasyon sistemleri ile istasyonlar arasında çabuk ve etkin telefon haberleşmesi ve SCADA (supervisory control and data acquisition system/denetlemeli kontrol ve veri işleme) sisteminin on-line alt yapısı sağlanmaktadır. Telekomünikasyon sistemleri, radyo link sistemler ile fiber optik sistemlerden oluşmaktadır.

Gaz Kontrol Merkezinde bulunan SCADA sisteminden faydalanılarak, İletim Şebekesine dahil olan boru hatlarının, ana ölçüm istasyonlarının, basınç düşürme ve ölçüm istasyonlarının, pig istasyonlarının, hat vanalarının, kompresör istasyonlarının kontrolü ve takibi ile optimum şekilde çalıştırılmaları, gaz akışının sürekliliğinin sağlanması, doğal gaz arz-talep dengesinin güvenli şekilde oluşturulması gibi faaliyetlerde bulunulur.

İstasyonlardan alınan basınç, sıcaklık ve akış vs. bilgileri, SCADA Sistemi bilgisayarlarına gelmekte, bu bilgiler değerlendirilerek İletim Şebekesinin fiziksel dengelemesi (sistem dengelemesi) sağlanmakta, tehlikeli ve kritik durumların olup olmadığı kontrol edilmektedir. Gereken durumlarda, uzak hat vanaları ve pig istasyonları, insansız çalışan istasyonlar Gaz Kontrol Merkezi aracılığı ile kontrol edilmektedir.

Taşıyıcının Taşıtanlarla elektronik ortamda bilgi alış-verişini sağlayan EBT'nin işletimi de Gaz Kontrol Merkezinde yapılır.

³² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni madde eklenmiştir.

³³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni madde eklenmiştir.

³⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni madde eklenmiştir.

³⁵ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile yeni madde eklenmiştir.

³⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm E'nin harflendirmesi Bölüm F olarak değiştirilmiştir.

Taşıyıcının Doğal Gaz İletim Şebekesi ile Gaz Kontrol Merkezi faaliyetlerine ilişkin bilgiler Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanır.

BÖLÜM G³⁷

GAZ YILI ÖNCESİNDE SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI^{38, 39, 40}

Gaz Yılı öncesinde sisteme giriş için kapasite rezervasyon talebinde bulunacaklar, bu taleplerini 15 Kasım (dahil)-30 Kasım (dahil) tarihleri arasında Taşıyıcı'ya sunacak olup, bu başvurular sonucunda yeni Gaz Yılı dönemini kapsamak üzere 1 (bir) yıl süreli STS imzalanır. Bu STS, Taşıyıcı, Piyasa İşletmecisi ve Taşıtan arasında Dengesizliklerin Uzlaştırılması Protokolü imzalanması ile birlikte Piyasa İşletmecisi tarafından Taşıyıcıya yapılacak bildirim akabinde diğer koşulların da yerine getirilmesi ile birlikte yürürlüğe girer. Taşıyıcı, en geç 14 Kasım'da aşağıda belirtilen Giriş/Çıkış Noktaları için bir sonraki Gaz Yılına ilişkin Maksimum Ayrılabilir Kapasiteleri ve Gaz Kullanım Eşiklerini EBT'de yayımlar.^{41,42}

- Giriş Noktaları
- *Mülga*⁴³
- Ana Çıkış Noktaları⁴⁴

İhracat Çıkış Noktalarına ilişkin MAK ve kapasite duyuruları ise, Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında EBT'de ve Taşıyıcının internet sitesinde yayımlanır.⁴⁵

Taşıyıcı ayrıca her bir Tali Çıkış Noktası ile bunlar için izin verilebilecek ASM'ler ve azami Günlük Çekiş Miktarlarını ve Gaz Kullanım Eşiklerini yayımlar.⁴⁶

Herhangi bir Giriş Noktasından herhangi bir Çıkış Noktasına doğal gaz taşımak üzere kapasite rezervasyonu talebinde bulunacakların, ithalat, ihracat veya toptan satış lisanslarından en az birinin sahibi olmaları gerekmektedir. Başvurularında bu lisansın bir sureti ile aşağıda yer alan bilgi ve belgeler Taşıyıcıya ibraz edilecektir:

- a) Taşıtılabacak doğal gazın, İletim Şebekesine ilk girişi için öngörülen tarih ve bu tarihten itibaren, 5 yıllık dönem için, bu dönem içindeki her bir Gaz Yılı içinde taşınması öngörülen yıllık miktar,
- b) Taşınacak doğal gazın İletim Şebekesine Giriş ve Çıkış Noktaları, bu noktalar için talep edilen kapasiteler ve bu noktalardan girecek ve çekilecek yıllık miktarların aylık bazda dağılımı,
- c) Her bir Çıkış Noktası için talep edilen Asgari Teslim Basıncı ve mülkiyeti ve işletme sorumluluğu Taşıyıcıya ait Ana Çıkış Noktaları için asgari teslim sıcaklığı.

Doğal gaz ithalat lisans sahipleri ile toptan satış lisansına sahip Üretim Şirketleri yukarıdakilere ilave olarak, aşağıdaki bilgi ve belgeleri ibraz edeceklerdir:

- d) Taşınacak olan doğal gazın İletim Şebekesine gireceği Giriş Noktasındaki sıcaklık ve basınç aralığı,
- e) Giriş Noktasında Taşıyıcıya teslim edilecek doğal gazın kalite şartnamesi (ŞİD ekinde (Ek-1) verilen Kalite Şartnamesi formunun bu gaz için doldurulmuş hali (asgari ve azami değerler belirtilecektir)).

İthalat ve İhracat lisansı sahiplerinin ibraz edecekleri bilgi ve belgeler içinde aşağıdaki bilgi ve belgeler de yer alacaktır:

³⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm F'nin harflendirmesi Bölüm G olarak değiştirilmiştir.

³⁸ Bu bölüm 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁹ Bu bölüm 31/12/2013 tarihli ve 28868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/12/2013 tarihli ve 4763 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁰ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴¹ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile metin değiştirilmiştir.

⁴³ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır.

⁴⁴ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁵ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴⁶ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

f) Doğal gazın teminine yönelik ithalat ve ihracat anlaşmalarındaki doğal gaz akışına ilişkin hükümler ve varsa Yurt Dışı Operatörü ile yapılan sözleşme veya niyet sözleşmesi,

(g) Doğal gazın teminine yönelik ithalat ve ihracat anlaşmalarında belirlenmiş günlük teslim miktarı (DCQ).

Spot Boru Gazı İthalat Faaliyeti ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında hak kazanılan kapasitenin rezervasyon talebinde, (a) ve (b) bentlerinde yer alan bilgi ve belgeler, hak kazanılan kapasitenin süresi kadar talep edilir.⁴⁷

Başvuru sahipleri bir örneği EBT ve Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanan Geçici Teminat Mektubunu diğer dokümanlarla birlikte sunacaklardır. Geçici Teminat Mektubu en az 90 Gün süreli olacak ve değeri, talep edilen kapasitelerin içinde bulunulan Gaz Yılı için geçerli iletim kapasite bedelleri doğrultusunda hesaplanacak 15 Günlük bedelinden az olmayacaktır.

Taşıyıcı, yukarıda yer alan bilgi ve belgeleri sunan başvuru sahiplerinin taleplerine, son başvuru tarihinden itibaren yedi (7) gün içerisinde cevap verir. Taşıyıcı başvuru değerlendirmelerini Kısım II-Bölüm 2'de belirtilen prensipleri dikkate alarak yapacak olup, talebi reddetmesi halinde ret gerekçelerini başvuru sahibine bildirir ve başvuru sahibine Geçici Teminat Mektubu 5 işgünü içinde iade edilir.

Başvurunun tümüyle olumlu olarak değerlendirilmesi durumunda, başvuru sahibi STS imzalamak üzere davet edilir. Başvuru sahibi, bu davetin kendisine bildirimini müteakip 7 gün içinde STS'yi imzalamakla yükümlüdür. Aksi takdirde başvuru sahibinin Geçici Teminat Mektubu Taşıyıcı tarafından gelir addedilir.

Diğer şartları uygun görülmeyle birlikte başvuru sahibinin kapasite rezervasyon talebinin kısmen olumlu karşılanması durumunda, durum başvuru sahibine bildirilerek 7 gün içerisinde (karşılanabilen talep doğrultusunda hazırlanacak) STS imzalaması istenir. Başvuru sahibi bu şartlarda STS imzalamayı kabul etmez ise Geçici Teminat Mektubu kendisine Taşıyıcıya yapacağı bildirimini müteakip, 5 işgünü içinde iade edilir.

Başvuru sahibinin STS imzalanması aşamasında, kendisine başlayacak Gaz Yılına mahsus (1 Ocak-31Aralık), Giriş ve Ana Çıkış Noktalarında tahsis edilecek Rezerve Kapasite için içinde bulunulan Gaz Yılına Tarifesinde geçerli olan iletim kapasite bedeli doğrultusunda hesaplanacak bir yıllık tutarının %20'si (yüzde yirmi) değerinde Kesin Teminat Mektubunu Taşıyıcıya vermesi gereklidir.

Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında rezerve edilecek kapasite miktarları için Teminat aşağıdaki gibi hesaplanır;

Taşıtanın başvuracağı toplam ihracat çıkış noktası kapasite miktarının (bir yıldan fazla süreli başvurularda bir yıllık miktar dikkate alınır) %25'inin başvuru tarihinden önceki ayda oluşan GRF ortalaması ile çarpılmasıyla hesaplanacak tutarda banka kesin teminat mektubunun iletim şirketine teslim edilmesi veya nakdi karşılığını iletim şirketi hesabına yatırması ya da bu teminat miktarına karşılık gelecek kadar depo envanter gazının varlığına ilişkin depolama şirketinden alınacak teyit yazısı ya da söz konusu miktara karşılık gelecek kadar yurt içi doğal gaz üretim sahalarından doğal gaz üreteceğine dair taahhüt yazısı sunulması gerekmektedir.⁴⁸

Taşıyıcıya depo envanter gazı teyit yazısı veya üretim taahhüt yazısı sunan Taşıtanların her hâlükârda 60 günlük kapasite bedeli kadar kesin teminat mektubu veya nakdi karşılığını Taşıyıcıya vermesi gerekmektedir.⁴⁹

⁵⁰Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında rezerve edilen kapasite miktarları için teminat bedelleri aşağıdaki gibi hesaplanır;

- Yıllık Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürün Teminatı, yıllık spot boru gazı ithalatına konu kapasite miktarının bir yıllık tutarının %20'si (yüzde yirmi) değerinde Kesin Teminat Mektubu'nu Taşıyıcı'ya vermesi veya nakdi tutarını Taşıyıcının hesabına ilgili dönem başlamadan önce yatırması gereklidir.

- Çeyreklik Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürün Teminatı, çeyreklik dönem spot boru gazı ithalatına konu kapasite miktarının günlük kapasite bedelinin 75 günlük tutarı değerinde Kesin Teminat Mektubu'nu Taşıyıcı'ya vermesi veya nakdi tutarını Taşıyıcının hesabına ilgili dönem başlamadan önce yatırması gereklidir.

⁴⁷ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile yeni madde eklenmiştir.

⁴⁸ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴⁹ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁵⁰ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile yeni madde eklenmiştir.

- Aylık Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürün Teminatı, Aylık spot boru gazı ithalatına konu kapasite miktarının aylık bedeli değerinde Kesin Teminat Mektubu'nu Taşıyıcı'ya vermesi veya nakdi tutarını Taşıyıcının hesabına ilgili dönem başlamadan önce yatırması gereklidir.

- Günlük Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürün Teminatı, Günlük spot boru ithalatına konu kapasite miktarının bedeli değerindeki nakdi tutarı Taşıyıcının hesabına ilgili gaz günü başlamadan önce yatırması gereklidir.

- Gün İçi Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürün Teminatı, gaz günü içinde Günlük spot boru ithalatına konu kapasite miktarının bedeli değerindeki nakdi tutarı Taşıyıcının hesabına ilgili gaz günü içinde yatırması gereklidir.

Kesin Teminat Mektubu Türkiye'deki bir bankadan alınacak, süresiz ve Taşıyıcının talebi üzerine derhal ödenecek şekilde düzenlenecektir. Kesin Teminat Mektubu, Taşıyıcının Taşıtanlara çıkaracağı Aylık faturaların ödenmemesi halinde ödenmeyen tutara tekabül eden bedel için (faiz de dâhil) nakde çevrilebilecek, böyle durumlarda Taşıtan yeni bir Kesin Teminat Mektubu vermedikçe Taşıyıcının kendisine olan Standart Hizmet yükümlülüğü devam etmeyecektir. STS yapan Taşıtanların STS'yi tek taraflı olarak erken sona erdirmeleri durumunda, Kesin Teminat Mektupları Taşıyıcı tarafından nakde çevrilerek, gelir kaydolunur. Herhangi bir gerekçe ile lisansı yürürlükten kalkan Taşıtanın, STS kapsamında herhangi bir yükümlülüğünün kalmaması koşuluyla STS'si sonlandırılır ve Kesin Teminat Mektubu ilgili Taşıtanına iade edilir.^{51,52}

Standart Taşıma Sözleşmesi (STS) metni Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanır.

Yeni Gaz Yılı için Taşıtanlar ile Taşıyıcı arasında STS'lerin imzalanarak kapasite tescil belgelerinin Taşıtanlara verilmesini müteakip, Taşıyıcı EBT'de, yeni Gaz Yılı için rezerve edilen kapasiteler ile Atıl Kapasiteleri en geç 15 Aralık günü olmak üzere yayımlar. 15 Aralık tarihinden sonra Atıl Kapasiteler için yapılacak bir yıldan az süreli rezervasyon talepleri için aşağıdaki Bölüm H'de detaylanan hususlar geçerli olacaktır.

Şüpheye mahal bırakmamak adına, yeni Gaz Yılı için Taşıyıcının yayımlamış olduğu Atıl Kapasitelere bir yıllık rezervasyon talepleri Bölüm G şartlarına göre değerlendirilecek olup, Atıl Kapasite başvurusu olarak değerlendirilmez ve Bölüm 2.1.4 kapsamındaki katsayılar uygulanmaz.^{53,54}

BÖLÜM H⁵⁵

GAZ YILI İÇİNDE SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI^{56, 57}

Taşıyıcı, EBT'de ve internet sayfasında, tüm Giriş, Ana Çıkış ve İhracat Çıkış Noktalarını, bu noktalardaki mevcut tahsis edilen kapasiteler ile Atıl Kapasiteleri ve Ana Çıkış Noktalarına bağlı Tali Çıkış Noktalarını sürekli duyurur.⁵⁸

İçinde bulunulan Gaz Yılı içinde en az bir Aylık dönem için kapasite rezervasyonu talebinde bulunacak olan ve halihazırda içinde bulunulan Gaz Yılı için geçerli STS imzalamamış başvuru sahipleri, başvuru için Bölüm G'de belirtilen bilgi ve belgeleri kapasite rezervasyonu talep ettikleri her bir Giriş ve Ana Çıkış Noktası için talep ettikleri kapasite rezervasyonu başlangıç ve bitiş tarihleri ile birlikte Taşıyıcıya sunacaklardır.⁵⁹ Bu başvurular Taşıyıcı tarafından 5 gün içinde cevaplandırılır ve STS imzalanmak üzere Bölüm G'de belirtilen prosedür takip edilir. Kesin Teminat Mektubunun değeri, başvuru tarihinde geçerli iletim kapasite bedeli esas alınarak hesaplanacak olan, rezerve edilen kapasitelerin 60 günlük değerinden az olmayacak ve Bölüm G'de belirtilen diğer şartlara uygun olarak hazırlanacaktır. Bu şekilde rezerve edilen kapasiteler için bedel

⁵¹ Bu fıkra 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵² Bu cümle 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁵³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm G olarak harf değiştirilmiştir.

⁵⁴ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁵⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile harf değiştirilmiştir.

⁵⁶ Bu bölüm 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁷ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁸ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁹ Bu cümlede bulunan "kapasite rezervasyonu talep ettikleri her bir Giriş ve Ana Çıkış Noktası için talep ettikleri kapasite rezervasyonu başlangıç ve bitiş tarihleri ile birlikte" ibaresi 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

hesaplamalarında, rezervasyonun içinde bulunulan Gaz Yılı'nın sonuna kadar yapılması durumunda Kısım II, Bölüm 2.1.4'te belirtilen katsayılar uygulanmaz.⁶⁰

Halihazırda bir STS imzalamış olan Taşıtanların Taşıyıcı tarafından ilan edilmiş olan Atıl Kapasiteler için başvuruları Taşıyıcı tarafından üç (3) işgünü içinde cevaplandırılır. Taşıtanların bu başvurularında kapasite rezervasyonu talep ettikleri her bir Giriş, İhracat Çıkış ve Ana Çıkış Noktası için talep ettikleri kapasite rezervasyonu başlangıç ve bitiş tarihleri de yer alır.⁶¹ Bu şekilde rezerve edilen kapasiteler için bedel hesaplamalarında, Kısım II, Bölüm 2.1.4'te belirtilen katsayılar, 2.1.4 ikinci paragrafında belirtilen durum hariç olmak üzere, uygulanır.^{62,63}

Gaz Yılı içerisinde yeni bir Giriş ya da Çıkış Noktasının işletmeye girmesi halinde bu noktalar ve bu noktalara ilişkin MAK'lar EBT'de ve internet sayfasında yayımlanır. Bu noktalarda yapılacak rezervasyonlar için Kısım II, Bölüm 2.1.4'te belirtilen katsayılar uygulanmaz.

BÖLÜM I⁶⁴ İLETİM ŞEBEKESİNE BAĞLANMAK İÇİN SİSTEME GİRİŞ BAŞVURU ŞARTLARI

İletim Şebekesine bağlanarak, herhangi bir Çıkış Noktasından doğal gaz almak isteyen başvuru sahipleri aşağıda yer alan bilgi ve belgeleri Taşıyıcıya ibraz edeceklerdir:

- a) Alınacak doğal gazın saatlik, Günlük asgari ve azami miktarları ile, beş yıllık dönem için yıllık alım miktarları (aylık bazda),
- b) Tedarikçi ile yapılan doğal gaz alım-satım sözleşmesi veya niyet sözleşmesinin varlığını belgeleyen bir yazının ilgili Tedarikçiden getirilmesi,
- c) Doğal gazın İletim Şebekesinden alınacağı Çıkış Noktasında talep edilen basınç ve sıcaklık aralığı,
- d) Dağıtım Şirketleri için, İletim Şebekesine bağlantı noktaları ve şehir giriş istasyonlarının muhtemel konumları.

Diğer Son Kullanıcıların ibraz edecekleri bilgi ve belgeler içinde aşağıdaki bilgi ve belgeler de yer alacaktır:

- e) Doğal gazın kullanım amacı (elektrik üretimi, proses, ısınma vb.),
- f) Doğal gazın kullanılacağı ve İletim Şebekesinden bağlantı yapılacak tesisin, adresi, konumunu gösterir şema, belediye veya mücavir alan sınırı içinde yer almadığı.

Taşıyıcı, yukarıda yer alan bilgi ve belgeleri sunan başvuru sahiplerinin taleplerine, başvuru tarihinden itibaren otuz (30) gün içerisinde cevap verir. Taşıyıcı talebi reddetmesi halinde ret gerekçelerini başvuru sahibine bildirir. Başvurunun olumlu olarak değerlendirilmesi durumunda, bağlantının yapılabilmesi için Kurul'dan onay alınması gerekiyorsa bu da dahil, bundan sonra takip edilecek prosedür hakkında başvuru sahibi bilgilendirilir.

Başvuru sahibinin doğal gaz alabilmesi için tesis edilecek Çıkış Noktasına ilişkin basınç düşürme ve ölçüm istasyonu ve İletim Şebekesinden bağlantı verilen nokta ile istasyonun giriş vanasının giriş kısmına kadar olan boru hattı, başvuru sahibi tarafından, her türlü maliyeti kendisine ait olmak üzere yaptırılır. Başvuru sahibi için İletim Şebekesinden bağlantı verilen nokta için hot tap işleminin Taşıyıcı tarafından yapılması halinde, başvuru sahibi Taşıyıcıya hot tap işleminin bedelini de öder. Dağıtım Şebekesinin İletim Şebekesine bağlanmasına ilişkin yatırımların maliyeti, tümüyle Taşıyıcı tarafından yahut ilgili Dağıtım Şirketi ile Taşıyıcı tarafından müştereken karşılanabilir.⁶⁵ Bağlantı Anlaşmasının tarafları, bağlantı ile ilgili yükümlülüklerini Bağlantı Anlaşmasının imzalandığı tarihten itibaren on iki ay içinde yerine getirmek ve bağlantıyı gerçekleştirmekle yükümlüdür. Boru hattı ve/veya istasyonun test ve kontrolü Taşıyıcı tarafından yapılır. Bu

⁶⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm harfleri ve metin değiştirilmiştir.

⁶¹ Bu cümle 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁶² 31/12/2013 tarihli ve 28868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/12/2013 tarihli ve 4763 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁶³ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁶⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm harfi I olarak değiştirilmiştir.

⁶⁵ Bu cümle 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

tesislerin tamamlanması ve doğal gaz arzının başlamasıyla yeni Çıkış Noktasının aktif hale getirilmesinden sonra boru hattının mülkiyeti Taşıyıcıya devredilir. Boru hattının işletme, bakım, onarım ve iyileştirilmesinden Taşıyıcı sorumludur. Bu boru hattından yeni Son Kullanıcılara bağlantı verilmesi durumunda, yeni son kullanıcıların, boru hattının maliyetini üstlenmiş olan Son Kullanıcıya katılım bedeli ödemesi gereklidir. Taşıyıcı katılım bedellerinin saptanmasında Son Kullanıcıların istasyon kapasitelerini oransal olarak dikkate alır.

Son kullanıcılara Doğal Gaz verilen yeni bir Çıkış Noktasının aktif hale getirilmesi için;

- (i) Boru hattı ile basınç düşürme ve ölçüm istasyonunun işletmeye hazır hale gelmesi,
- (ii) Dağıtım Şirketleri hariç, Son Kullanıcı iç tesisatının proje ve yapım uygunluk kontrolünün Doğal Gaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliği'ne göre Taşıyıcı tarafından onaylanmış olması,
- (iii) Başvuru evrakları içindeki (b) bendinde belirtilen belgeyi düzenleyen Tedarikçinin gaz vermeye başlayacağını Taşıyıcıya bildirmesi

gereklidir.

Son Kullanıcıya gaz arzı sağlamak üzere kurulan istasyonun maliyeti Son Kullanıcı tarafından üstlenilmiş olsa dahi, böyle bir istasyonun mülkiyeti ve işletme, bakım, onarım ve iyileştirilmesi sorumluluğu Taşıyıcıya aittir. Dağıtım Şirketlerine gaz arzı sağlamak üzere kurulan istasyonun mülkiyeti ve işletme, bakım, onarım ve iyileştirilmesi sorumluluğu ise Dağıtım Şirketlerine aittir. Ancak Taşıyıcı, işletim ve mülkiyet hakkına sahip olup olmadığına bakılmaksızın, Çıkış Noktalarına ilişkin tüm istasyonlardaki Ölçüm Ekipmanlarına erişim ve denetim hakkına sahiptir.

Son Kullanıcıya gaz arzı sağlamak üzere kurulan istasyonların daha sonra bir dağıtım bölgesi sınırları içinde kalması halinde bu istasyonların mülkiyeti ve işletimi ilgili Dağıtım Şirketine devredilir. Bu durumda Taşıyıcının ilgili Taşıtanla yaptığı STS'de gerekli değişiklikler yapılır ve Taşıyıcı EBT ve internet sayfasında yayımlanan Ana Çıkış Noktaları ile Tali Çıkış Noktalarını güncelleştirir.

Son Kullanıcılara ilişkin tip bir Bağlantı Anlaşması metni Taşıyıcı tarafından internet sayfasında yayımlanır.

Depolama Şirketlerinin, Üretim Şirketlerinin ve diğer İletim Şirketlerinin İletim Şebekesine bağlantı başvurularına, Taşıyıcı başvuru tarihinden itibaren 30 gün içinde cevap verir. Depolama Tesislerinin ve İletim Şirketlerinin tesislerinin ve toplama hatlarının İletim Şebekesine bağlantısı, Taşıyıcı ve Depolama Şirketinin veya İletim Şirketinin veya Üretim Şirketinin kendi aralarında yapacakları Bağlantı Sözleşmelerine göre yapılır. Bağlantı Sözleşmesinin tarafları, bağlantı ile ilgili yükümlülüklerini Bağlantı Sözleşmesinin imzalandığı tarihten itibaren on iki ay içinde yerine getirmek ve bağlantıyı gerçekleştirmekle yükümlüdür.

BÖLÜM J⁶⁶ SİSTEME GİRİŞ UYUŞMAZLIKLARI

Sisteme giriş talebinin reddi ve uyuşmazlıkları halinde Kanunun 8 inci maddesi ile Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği 33 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

İLETİM ŞEBEKESİ İŞLEYİŞ DÜZENLEMELERİNE İLİŞKİN ESASLAR

KISIM II İŞLETME HÜKÜMLERİ

BÖLÜM 1 TANIMLAR VE YORUMLAMA

1.1. Bu ŞİD kapsamında, özel isimler dışında, ilk harfleri büyük harfle yazılan:

⁶⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm harfi değiştirilmiştir.

“Acil Durum” tabiri, Madde 14.2’de belirtilen bir durumu ifade eder;

“Acil Durum Tedbirleri” tabiri, Acil Durumu engellemek, oluşma olasılığını azaltmak, üstesinden gelebilmek veya kontrol altına alabilmek, yol açtığı zararları yok etmek veya azaltmak, İletim Şebekesinde doğal gaz akışını ve normal işleyişi eski haline getirebilmek için gerekli tedbirleri ifade eder;

“Akış Bilgisayarı” tabiri, teslim edilen doğal gazın Akış Miktarını belirlemek üzere Ölçüm Hatlarında teçhiz edilen ve bu hatlarda tespit edilen basınç, fark basınç, debi, sıcaklık ve gaz analiz verilerini kullanarak, Akış Miktarını belirleyen ekipmanları ifade eder;⁶⁷

“Akış Miktarı” tabiri, anlık doğal gaz akış miktarını ifade eder;

“Ana Çıkış Noktası” tabiri, Ana İletim Şebekesine doğrudan bağlanmış olup, basınç düşürme ve ölçüm işlevlerinin gerçekleştirildiği Doğal Gaz İstasyonlarından mülkiyeti ve işletimi Taşıyıcıya ait olanlar için istasyon çıkışı vanasını, Taşıyıcıya ait olmayanlar için istasyon giriş vanasının giriş tarafındaki izole flanşını ifade eder;^{68,69}

“Ana İletim Şebekesi” tabiri, İletim Şebekesindeki, 75 bar ve üzerinde maksimum işletme basıncına sahip boru hatlarını ifade eder;

“Ara Dönem” tabiri, Nisan, Eylül ve Ekim aylarına ait Günleri ifade eder;

“Asgari Saatlik Çekiş Miktarı” veya “Qmin” tabiri, Ölçüm İstasyonunda teçhiz edilmiş olan Ölçüm Ekipmanlarının standartlar dahilinde hata toleransını aşmadan ölçüm yapabildiği en düşük saatlik miktarı ifade eder;⁷⁰

“Asgari Teslim Basıncı” tabiri, her bir Çıkış Noktası için Taşıyıcının sağlamakla yükümlü olduğu ve STS’de belirtilen asgari doğal gaz basıncını ifade eder;

“Atıl Kapasite” tabiri, Taşıyıcının kapasite satışlarından sonra geriye kalan kullanılabilir kapasiteyi ifade eder;

“Ay” tabiri, Aylık tabirinin de buna göre yorumlandığı, herhangi bir takvim ayının birinci günü saat 08.00’da başlayarak bir sonraki takvim ayının birinci günü saat 08.00’da sona eren dönemi ifade eder;

“Aylık Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürünü” tabiri, Spot boru gazı ithalatına aylık olarak konu edilen miktar için, her bir ayın ilk gaz gününden sonraki ayın ilk gaz gününe kadar bir aydaki tüm gaz günleri için hak edilen kapasiteyi ifade eder;⁷¹

“Azami Saatlik Çekiş Miktarı” veya “Qmax” tabiri, Ölçüm İstasyonunda teçhiz edilmiş olan Ölçüm Ekipmanlarının standartlar dahilinde hata toleransını aşmadan ölçüm yapabildiği en fazla saatlik miktarı ifade eder;⁷²

“Azami Saatlik Miktar” kısaca “ASM” tabiri, Taşıtanın bir Çıkış Noktasındaki Rezerve Kapasitesine uygun olarak belirlenen ve STS’de belirtilen, Taşıtan tarafından Gün içinde herhangi bir anda o Çıkış Noktasında teslim alınacak azami doğal gaz miktarını ifade eder;

“Bağlanan Sistem” tabiri, ithal veya ihraç edilen doğal gazın Giriş veya Çıkış Noktalarında, İletim Şebekesine bağlanan yurt dışı iletim sistemleri, İletim Şebekesine Türkiye içinde bağlanan ve bir İletim Şirketi tarafından işletilen iletim sistemleri, bir hükümetlerarası anlaşma çerçevesinde işletilen Transit Boru Hatları ile bir Üretim Şirketi tarafından işletilen toplama hatları ve Depolama Şirketince işletilen Depolama Tesislerini ifade eder;⁷³

“Bağlantı Anlaşması” tabiri, Taşıyıcı ile İletim Şebekesine bağlanmak isteyen arasında, İletim Şebekesine bağlanmak amacıyla yapılan anlaşmayı ifade eder;

⁶⁷ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁶⁸ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁶⁹ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷⁰ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁷¹ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

⁷² 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul kararı ile eklenmiştir.

⁷³ 15/08/2017 tarihli ve 30155 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 10/08/2017 tarihli ve 7231 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

“Bağlantı Sözleşmesi” tabiri, Taşıyıcı ile Üretim Şirketi, Depolama Şirketi veya İletim Şirketi arasındaki Bağlantı Anlaşmasını ifade eder;⁷⁴

“Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi” tabiri, Taşıyıcı ile Yurt Dışı Operatörü veya Bağlanan Sistemi işleten bir İletim Şirketi veya Depolama Şirketi veya Üretim Şirketi arasındaki Teslim Sözleşmesini ifade eder;

“Bakım” tabiri, İletim Şebekesinin herhangi bir kısmındaki bakım, onarım, kontrol, bağlantı veya yenilemenin yanı sıra bunlar için gereken hazırlık veya bunlar sonrasında İletim Şebekesinin herhangi bir kısmının tekrar hizmete alınması için gerek duyulan tüm çalışmaları ifade eder;

“Bakım Günleri” tabiri, Taşıyıcının Programlı Bakım nedeniyle, İletim Şebekesinin Bakıma konu olabilecek kısmında teslim aldığı ve teslim ettiği doğal gaz miktarlarını azaltabileceği (gerektiğinde sıfıra kadar) Günleri ifade eder;

“Bakım Programı” tabiri, Taşıyıcının her Gaz Yılı için hazırladığı Bakım programını ifade eder;

“Bar” tabiri, 100 kPascal’a eşit basınç birimini ifade eder;

“BOTAŞ İletim ve Sevkiyat Kontrol Tarifesi” veya kısaca “Tarife” tabiri, “Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliği”ne göre belirlenen ve BOTAŞ’ın doğal gazın iletimi ile buna dair hizmetlere ilişkin fiyat, hüküm ve şartları içeren düzenlemeleri ifade eder;

“Çekiş Miktarı” tabiri, Son Kullanıcının çektiği ve Ölçüm Hattında kaydedilen doğal gaz miktarını ifade eder;⁷⁵

“Çeyreklik Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürünü” tabiri, Spot boru gazı ithalatına çeyreklik olarak konu edilen miktar için, 1 Ocak, 1 Nisan, 1 Temmuz, 1 Ekim tarihlerinden başlamak üzere bir sonraki çeyreklik dönemin başlangıç tarihine kadar geçen tüm gaz günleri için hak edilen kapasiteyi ifade eder;⁷⁶

“Çıkış Noktası” tabiri, 6.1.2 bendinde detaylandırıldığı üzere doğal gazın İletim Şebekesinden çıktığı ve Taşıyıcıdan teslim alındığı noktayı ifade eder;

“Çoklu Çıkış Noktası” tabiri, birden fazla Taşıtan için kapasite tahsisi yapılan Çıkış Noktasını ifade eder;

“Çoklu Giriş Noktası” tabiri, birden fazla Taşıtan için kapasite tahsisi yapılan Giriş Noktasını ifade eder;

“Dağıtım Şirketi” tabiri, belirlenen bir şehirde doğal gazın dağıtımı ve mahalli gaz boru hattı şebekesi ile nakli faaliyetlerini yapmaya yetkili kılınan tüzel kişiyi ifade eder;

“Dahili Kullanım Gazı” tabiri, kapsamı Madde 4.1’de belirtilen doğal gazı ifade eder;

“Dahili Kullanım Gazı Maliyeti” tabiri, Taşıyıcının, Dahili Kullanım Gazının satın alınmasıyla ilgili, taşıma masrafları da dahil, tüm masraflarını ifade eder;

“Dahili Kullanım Gazı Sözleşmeleri” tabiri, Taşıyıcının Dahili Kullanım Gazı temin etmek amacıyla imzaladığı sözleşmeyi ifade eder;

“Dengeleme Gazı” tabiri, İletim Şebekesinin emniyetli ve verimli bir şekilde işletilebilmesi amacıyla, sistem dengesinin sağlanabilmesine yönelik olarak, Taşıyıcı tarafından Taşıtan Tedarikçilere verilecek talimatlarla 4.2 maddesi uyarınca alınan ya da satılan doğal gazı ifade eder;⁷⁷

“Dengeleme Gazı Anlaşması” tabiri, Taşıyıcı ile herhangi bir Tedarikçi arasında, Dengeleme Gazı satın alınması amacıyla yapılan anlaşmayı ifade eder;

*Mülga Tanım*⁷⁸

⁷⁴ 15/11/2010 tarihli ve 27760 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 09/11/2010 tarihli ve 2869 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁷⁵ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁷⁶ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

⁷⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile cümle değiştirilmiştir.

“Dengeleme Gazı Alış Fiyatı” kısaca “DGAF” tabiri, Taşıtanın dengesizliğinin negatif olması durumunda ilgili taşıtanın dengesizlik hesaplamalarında kullanılacak Dengeleme Gazı alış fiyatını ifade eder⁷⁹;

“Dengeleme Gazı Satış Fiyatı” kısaca “DGSF” tabiri, Taşıtanın dengesizliğinin pozitif olması durumunda ilgili taşıtanın Dengesizlik hesaplamalarında kullanılacak Dengeleme Gazı satış fiyatını ifade eder⁸⁰;

“Dengesizliklerin Uzlaştırılması Protokolü” kısaca “DUP” tabiri, Taşıtan, Taşıyıcı ve Piyasa İşletmecisi arasında üçlü olarak imza altına alınan, dengesizliklerin uzlaştırılması, dengesizliklere ilişkin teminatların yönetimi, dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin ödemelerin yapılması ve takibiyle ilgili hususlar ile diğer mali hususları kapsayan protokolü ifade eder⁸¹;

“Depolama Şirketi” tabiri, doğal gazın depolama faaliyetini gerçekleştirmek üzere yetkilendirilen tüzel kişiyi ifade eder;

“Depolama Tesisi” tabiri, üretimde yararlanılan tesisler hariç olmak üzere, bir tüzel kişinin mülkiyet veya işletmesinde bulunan ve doğal gazı, LNG veya gaz olarak depolamaya mahsus tesisi ifade eder;

“Diğer Taraf” tabiri, Mücbir Sebep hadisesinden doğrudan etkilenmeyen, ancak Etkilenen Tarafın yükümlülüklerini yerine getirememesinden etkilenen taraf veya tarafları ifade eder;

“Doğal Gaz” tabiri, yerden çıkarılan veya çıkarılabilen gaz halindeki doğal hidrokarbonlar ile bu gazların piyasaya sunulmak üzere çeşitli yöntemlerle sıvılaştırılmış, basınçlandırılmış veya fiziksel işlemlere tabi tutulmuş (Sıvılaştırılmış Petrol Gazı-LPG hariç) diğer hallerini ifade eder;

“Doğal Gaz Piyasası Kanunu” kısaca “Kanun”, 18/04/2001 tarihli ve 4646 sayılı Kanunu ifade eder;

“Düzeltilmemiş Değer (m³)” tabiri, çalışma şartlarındaki gazın, yalnızca sayaç üzerindeki numarâtörden, belli zaman aralıklarında okunan miktarını ifade eder; ⁸²

“Düzeltilmiş Değer (Std^m3)” tabiri, Sayaçtan gelen Düzeltilmemiş Değer veya Orifismetreden gelen dP değeri ile; sahada ölçülen basınç, sıcaklık değeri ve varsa gaz kromatograftan gelen değerler, Akış bilgisayarının hafızasındaki değerlerle referans şartlarda (15 °C, 1.01325 bar) hesaplanan Std^m3 cinsinden gaz miktarını ifade eder; ⁸³

“Düzenleme Ücretleri” tabiri, Taşıtanın 3.3.4 bendi gereği ödeyeceği ücreti ifade eder; ⁸⁴

“Düzenlenmiş Tolerans” tabiri, 3.3.4 alt bendinde belirtilen toleransları ifade eder; ⁸⁵

“Ek Servis” tabiri, Standart Hizmete ek teşkil edecek şekilde ve Taşıtanın isteğine bağlı olarak imzalanacak ayrı bir sözleşme kapsamında, Taşıyıcı tarafından Taşıtanına verilecek olan hizmetleri ifade eder;

“Elektronik Bülten Tablosu” kısaca “EBT” tabiri, doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren tarafların piyasa hareketlerini takip edebilmeleri için kurulmuş olan, Taşıyıcı tarafından işletilen ve <https://ebt.botas.gov.tr> üzerinden yayım yapan elektronik duyuru panosunu ifade eder; ⁸⁶

“EBT Arıza Prosedürü” tabiri, Elektronik Bülten Tablosunun işlevsel olmadığı durumlarda haberleşme ve bildirimlerin nasıl yapılacağını tarif eden, ŞİD ve ilgili mevzuata aykırı olmayacak şekilde Taşıyıcı tarafından hazırlanmış ve Taşıyıcının internet sitesinde yayımlanan rehberi ifade eder; ⁸⁷

“EPDK”, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nu ifade eder;

⁷⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile “Dengeleme Gazı Fiyatı” tanımı çikartılmıştır.

⁷⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

⁸⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

⁸¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

⁸² 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁸³ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁸⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile bent numarası değişmiştir

⁸⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile bent numarası değişmiştir

⁸⁶ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁸⁷ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

“Etkilenen Taraf” tabiri, bir Mücbir Sebep hadisesi sonucu yükümlülüklerini yerine getiremeyen tarafı ifade eder;

“G+1” tabiri, Günden sonraki Günü ifade eder;

“G+2” tabiri, Günden sonraki ikinci Günü ifade eder;⁸⁸

“G+3” tabiri, Günden sonraki üçüncü Günü ifade eder;⁸⁹

“G+4” tabiri, Günden sonraki dördüncü Günü ifade eder;⁹⁰

“G+5” tabiri, Günden sonraki beşinci Günü ifade eder;

“G+6” tabiri, Günden sonraki altıncı Günü ifade eder;

“G-1” tabiri, Günden önceki Günü ifade eder;

“G-2” tabiri, Günden önceki ikinci Günü ifade eder;⁹¹

“G-7” tabiri, Günden önceki yedinci Günü ifade eder;

“Gaz Çıkış Hükümleri” tabiri, içeriği 6.7 maddesinde belirtilen hükümleri ifade eder;

“Gaz Giriş Hükümleri” tabiri, kapsamı 5.2.1 bendinde belirtilen hükümleri ifade eder;

“Gaz Kullanım Eşiği” tabiri, Giriş Noktası, İhracat Çıkış Noktası ile Ana Çıkış Noktası ve Tali Çıkış Noktasında çekilmesi öngörülen Günlük minimum doğal gaz miktarını ifade eder;⁹²

“Gaz Yılı” tabiri, 1 Ocak günü saat 08.00’da başlayıp bir sonraki 1 Ocak günü saat 08.00’da sona eren dönemi ifade eder;

“Geçici Teminat Mektubu” tabiri, 1 (bir) Yıl süreli STS imzalamak üzere Gaz Yılı öncesinde kapasite rezervasyon talebinde bulunacak veya Gaz Yılı içinde Atıl Kapasiteler için ilk defa rezervasyon talebinde bulunacak Taşıtanların, başvuru ile birlikte Taşıyıcıya sunmakla yükümlü oldukları ve bir örneği EBT ve Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanan teminat mektubunu ifade eder;

“Gerekçe Kodu” tabiri, Taşıyıcının İlave Dengeleyici olarak veya ŞİD’de belirtilen diğer haller gereği OTSP’ye girmesi durumunda giriş sebebini belirten referans numarasını ifade eder;⁹³

“Giriş Noktası” tabiri, doğal gazın Bağlanan Sistemden İletim Şebekesine girdiği ve Taşıyıcıya teslim edildiği noktayı ifade eder;⁹⁴

“Giriş Noktası Ölçüm Hükümleri” tabiri, 5.2.1 bendinde içeriği belirtilen hükümleri ifade eder;

“Gizli Bilgi” tabiri, 17.1 maddesinde belirtilen anlamı ifade eder;

“Gün” (veya Sistem Günü) kısaca “G” tabiri, herhangi bir günde saat 08.00’da başlayıp bir sonraki gün saat 08.00’da sona eren zaman dilimini ifade eder;

“Gün İçi Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürünü” tabiri, Spot boru gazı ithalatına gün içerisinde konu edilen miktar için, ilgili gaz günü içerisinde söz konusu gaz günü için hak edilen kapasiteyi ifade eder;⁹⁵

“Günlük Çekiş” tabiri, bir Çıkış Noktasında Taşıtan tarafından bir Gün içinde çekilen ve ŞİD’e göre tespit edilen doğal gaz miktarını ifade eder;

⁸⁸ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁸⁹ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁹⁰ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁹¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

⁹² 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁹³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

⁹⁴ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁹⁵ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

“Günlük Dengesizlik” tabiri, 3.3.1.1 alt bendinde belirtildiği şekilde hesaplanacak dengesizlikleri ifade eder;

“Günlük Dengesizlik Ücreti” tabiri, Taşıtanın 3.3.1 bendi gereği Günlük Dengesizlik ile ilgili olarak ödeyeceği ücreti ifade eder;

“Günlük Giriş” tabiri, bir Giriş Noktasında Taşıtan tarafından bir Gün içinde girişi yapılan ve ŞİD’e göre tespit edilen doğal gaz miktarını ifade eder;

“Günlük Referans Fiyat” kısaca “GRF” tabiri, kesinleşmiş eşleşmelerin fiyatlarından ve teslim gününden hareketle PUE’de belirlenen esaslar çerçevesinde hesaplanan günlük Doğal Gaz fiyatını/fiyatlarını ifade eder⁹⁶;

“Günlük Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürünü” tabiri, Spot boru gazı ithalatına günlük olarak konu edilen miktar için, ilgili gaz günü öncesinden tek bir gaz günü için hak edilen kapasiteyi ifade eder; ⁹⁷

“Günlük Tahsisat” tabiri, ŞİD uyarınca tahsisata ilişkin yapılacak nihai düzeltmeler öncesinde, TMB’ye konu olan bütün Giriş ve Çıkış Noktalarından Taşıtanlara tahsis edilen ilgili Gaz Gününe ait Doğal Gaz Miktarını ifade eder⁹⁸;

“GÜSİM” tabiri, Spot Boru Gazı İthalat Giriş Noktası için spot boru gazı ithalatına konu edilebilecek günlük miktarı ifade eder; ⁹⁹

“Hesaba Katılmayan Gaz” tabiri, İletim Şebekesinin herhangi bir kısmından kaybedilen veya ölçüm ekipmanlarının tolerans sınırları nedeniyle herhangi bir başka şekilde hesaba katılmayan doğal gazı ifade eder;

“Hizmet Kesintisi Bedeli” tabiri, Taşıyıcının Madde 3.4 gereği ödeyeceği bedeli ifade eder;

“İhracat Çıkış Noktası” tabiri, doğal gazın yurt dışındaki bir Bağlanan Sisteme, Taşıyıcı tarafından teslim edildiği noktayı ifade eder; ¹⁰⁰

“İhracatçı Şirket” tabiri, Üretim Şirketi ve Toptan Satış Şirketlerinden veya İthalatçı Şirketlerden satın aldığı gazı yurt dışına pazarlayan tüzel kişiyi ifade eder;

“İlave Dengeleyici” tabiri, ŞİD uyarınca İletim Şebekesinin fiziki dengesinin sağlanması amacıyla OTSP’ye girerek piyasa işlemi yapması durumunda Piyasa Katılımcısı olarak Taşıyıcıyı ifade eder¹⁰¹;

“İlave Dengeleyici Fiyatı” kısaca “İDF” tabiri, Taşıyıcının İlave Dengeleyici sıfatıyla STP’de işlem yaptığında ŞİD’de belirlenen kurallar çerçevesinde oluşan fiyatı ifade eder¹⁰²;

“İlave Dengeleyici Alış Fiyatı” kısaca “İDAF” tabiri, Taşıyıcının ilgili G günü için İlave Dengeleyici sıfatıyla STP’deki alış yönlü kesinleşmiş eşleşmeleri sonucu oluşan fiyatı ifade eder¹⁰³;

“İlave Dengeleyici Satış Fiyatı” kısaca “İDSF” tabiri, Taşıyıcının ilgili G günü için İlave Dengeleyici sıfatıyla STP’deki satış yönlü kesinleşmiş eşleşmeleri sonucu oluşan fiyatı ifade eder¹⁰⁴;

“İletim Şebekesi” tabiri, doğal gazın taşınması için kullanılan, BOTAŞ’ın mülkiyet ve işletimindeki doğal gaz boru hattı şebekesi ile bununla ilgili tesisleri ifade eder;

“İletim Şebekesi Stoğu” tabiri, İletim Şebekesi içinde bulunan doğal gaz miktarını ifade eder¹⁰⁵;

⁹⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

⁹⁷ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

⁹⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

⁹⁹ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁰⁰ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁰¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹⁰² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹⁰³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹⁰⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹⁰⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

“İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar” kısaca “ŞİD” tabiri, “Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği” gereğince, BOTAŞ tarafından hazırlanan ve iletim hizmetine ilişkin olarak BOTAŞ ile Taşıtanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen, bu uygulama esaslarını (olabilecek değişiklik, ilaveler de dahil) ifade eder;

“İletim Şebekesi Stoğu” tabiri, her Günün başında İletim Şebekesi içinde bulunan doğal gaz miktarını ifade eder;

“İletim Şirketi” tabiri, iletim faaliyetlerini gerçekleştiren tüzel kişiyi ifade eder;

“İlgili Mevzuat” tabiri, doğal gaz piyasasına ilişkin Kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge, Kurul kararları ile ilgili tüzel kişinin sahip olduğu lisans veya lisansları ifade eder;

Mülga Tanım^{106, 107}

“İşletme Protokolü” tabiri, mülkiyeti ve işletme sorumluluğu Dağıtım Şirketlerine ait olan istasyonların işletilmesi ve bu istasyonlarda yapılacak doğal gaz ölçüm ve özellik tespitlerine ilişkin hususların belirlendiği, Taşıyıcı ve Dağıtım Şirketi arasındaki anlaşmayı ifade eder;

“İthalatçı Şirket” tabiri, doğal gazın Toptan Satış Şirketlerine, serbest tüketicilere veya İhracatçı Şirketlere satışı veya yurt dışına doğrudan satışı amacıyla yurt dışından LNG veya gaz formunda doğal gaz temin edilmesi faaliyetlerini gerçekleştiren tüzel kişiyi ifade eder;

“Kalibrasyon” tabiri, belirlenmiş koşullar altında ölçme cihazı veya ölçme sisteminin gösterdiği değerler veya maddi ölçüt ile gösterilen değerler ile ölçülen büyüklüğün, bunlara karşılık geldiği bilinen değerleri arasındaki ilişkiyi belirleyen işlemler dizisini ifade eder;¹⁰⁸

“Kapasite Aşım Ücreti” tabiri, 2.8.2 bendinde belirtildiği şekilde hesaplanacak ücreti ifade eder;

*Mülga tanım*¹⁰⁹

“Kesin Teminat Mektubu” tabiri, Taşıyıcı ile Taşıtan arasındaki STS’ye esas olan kapasite tescil belgesi doğrultusunda, bedeli, Kısım I, Bölüm G ve Bölüm H’deki hükümler doğrultusunda hesaplanan ve Taşıtan tarafından Taşıyıcıya verilen mali teminatı ifade eder;^{110, 111}

“Kesinti Dengeleme Bedeli” tabiri, Taşıtanın 3.5 maddesi gereği ödeyeceği bedeli ifade eder;

“Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatı” tabiri, Zor Günde veya Sınırlı Kapasite Gününde veya böyle bir Gün beklentisinde, bunu engellemek veya ortadan kaldırmak için, yapılacak kesinti, azaltma veya arttırmaya ilişkin olarak Taşıyıcının Taşıtanlara verdiği talimatı ifade eder;

“Kış Dönemi” tabiri, 1 Kasım günü saat 08:00’da başlayıp 1 Nisan günü saat 08:00’da sona eren dönemi ifade eder;

“Kurul”, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu’nu ifade eder;

“Kurum” tabiri, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nu ifade eder;¹¹²

“Maksimum Ayrılabilir Kapasite” kısaca “MAK” tabiri, herhangi bir Giriş ve Çıkış Noktasında, Taşıyıcının, teknik altyapıyı dikkate alarak, o noktada rezerve edebileceği azami toplam kapasiteyi ifade eder;

“Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu” tabiri, Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği’nde belirlenen mali işlemlerin yürütülmesinde kendisinden hizmet alınan ve 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’na göre Merkezi Takas Kuruluşu olarak görev yapan kuruluşu ifade eder¹¹³;

¹⁰⁶ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁰⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile “İlk Tahsis” tanımı çıkarılmıştır

¹⁰⁸ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁰⁹ Burada bulunan “Kapasite Devir Ücreti” tabiri, 2.3.5 bendine göre hesaplanan ücreti ifade eder;” tanımı 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır.

¹¹⁰ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹¹¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm harf değişikliği.

¹¹² 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

“Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu Anlaşması” tabiri, Piyasa İşletmecisi ile Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu arasında imzalanan ve tarafların teminat yönetimi ve ödemelere ilişkin görev ve sorumluluklarını belirleyen anlaşmayı ifade eder¹¹⁴;

“Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu - Katılımcı Anlaşması” tabiri, Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu tarafından hazırlanan ve Piyasa İşletmecisi tarafından onaylanan, Piyasa Katılımcıları/Sistem Kullanıcıları ile Merkezi Uzlaştırma Kuruluşu arasında teminat yönetimi ve nakit takas hizmetlerine ilişkin olarak imzalanan anlaşmayı ifade eder¹¹⁵;

“Miktar” tabiri, Sm³ cinsinden ifade olunan doğal gaz miktarını ifade eder;

“Mücbir Sebep” tabiri, 20.2.1 bendinde verilen anlamı ifade eder¹¹⁶;

Mülga Tanım¹¹⁷

Mülga Tanım¹¹⁸

“Noktasal/Bölgesel Ürün” tabiri, STP’deki piyasa işlemlerine konu olmak üzere İletim Sisteminin ihtiyaçları için oluşturulan ürünü ifade eder¹¹⁹;

“Noktasal/Bölgesel Taahhüt Ücreti” tabiri, Piyasa Katılımcısının 3.3.2 bendi gereği noktasal/bölgesel taahhüdünü yerine getirmemesi halinde ödeyeceği cezai şartı ifade eder¹²⁰;

“Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası” kısaca “OTSP” tabiri, Piyasa İşletmecisi tarafından Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği kapsamında işletilecek olan piyasayı ifade eder¹²¹;

“Operasyonel Akış Emirleri ve Talimatları” tabiri, Taşıtanların Depolama lisansı sahibi tarafından Temel Kullanım Usul ve Esasları’nda tanımlandığı şekliyle aldığı emir veya talimatları ifade eder;¹²²

“Ölçüm Ekipmanı” tabiri, 10.2.1 bendinde içeriği belirtilen ekipmanı ifade eder;

“Ölçüm Hükümleri” tabiri, içeriği 10.1.1 bendinde belirtilen hükümleri ifade eder;

“Ölçüm Toleransı” tabiri, herhangi bir ölçüm ekipmanına ilişkin olarak üretici firma tarafından belirtilen sapma yüzdesini ifade eder;

“Piyasa İşletmecisi” tabiri, STP’yi kuran ve merkezi karşı taraf olarak işleten, piyasa işletim lisansı sahibi Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi’ni (EPIAŞ) ifade eder¹²³;

“Piyasa İşletim Usul ve Esasları” kısaca “PUE” tabiri, Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği ve ilgili mevzuat doğrultusunda OTSP’nin işletilmesine ilişkin usul ve esasları ifade eder¹²⁴;

“Piyasa Katılımcısı” tabiri, STP’de işlem yapma hakkı bulunan Sistem Kullanıcılarını ifade eder¹²⁵;

“Piyasa Tabanlı Olmayan Yöntemler” tabiri, İletim şirketinin sistemin fiziksel dengesini sağlamak amacıyla organize toptan doğal gaz satış piyasasını kullanmaksızın başvurabileceği ŞİD’de düzenlenen mekanizmaları ifade eder¹²⁶;

¹¹³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹¹⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹¹⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹¹⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile bent numarası değişmiştir.

¹¹⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile “Müsaade Edilen Tolerans” tanımı kaldırılmıştır.

¹¹⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile “Müsaade Edilen Tolerans Miktarı” tanımı kaldırılmıştır.

¹¹⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹²⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹²¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹²² 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹²³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹²⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹²⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

“Piyasa Teslim Sözleşmesi” tabiri, Taşıyıcı ve Piyasa İşletmecisi arasında akdedilen sözleşmeyi ifade eder¹²⁷;

“Program” tabiri, Taşıyıcı tarafından onaylanmış TMB’yi veya en son onaylanmış TMDB’yi ifade eder;

“Program Miktarı” tabiri, Taşıtanın Programındaki miktarı ifade eder;

“Programlı Bakım” tabiri, Taşıyıcının İletim Şebekesi üzerinden doğal gaz taşımalarını etkileyebilecek veya sınırlayabilecek, planlanmış Bakımı ifade eder;

“Referans Stok Seviyesi” tabiri, İletim Şebekesinin en elverişli şekilde işletilebilmesi için İletim Şebekesi içinde bulunması gereken doğal gaz miktarını ifade eder¹²⁸;

“Rezerve Kapasite” tabiri, her bir Giriş ve Çıkış Noktası için ayrı olmak üzere Taşıtanın ayrılan ve Taşıtanın ilgili Gaz Yılı içinde herhangi bir Günde, bir Giriş Noktasında teslim edebileceği veya bir Çıkış Noktasında teslim alabileceği doğal gaz miktarının azami sınırını belirten, azami Günlük kapasiteyi ifade eder;

“Sayaç” tabiri, Son Kullanıcının doğal gaz tüketimini ölçen Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliği’ne tabi cihazı ifade eder;¹²⁹

“Sınırlı Kapasite Günü” tabiri, Taşıtanların doğal gaz giriş miktarının artması ve/veya doğal gaz çekiş miktarlarının azalması nedeniyle Sistem dengesinin bozulduğu ve İletim Sistemi Operatörünün Madde 4.2 kapsamında yapacağı işlemler ile bu dengeyi tekrar sağlayamadığı Günü ifade eder¹³⁰;

“Sistem” tabiri, doğal gazın üretimi, iletimi, depolanması ve dağıtımını işlevlerini yerine getirmek üzere kurulan tesis ve teçhizatı ifade eder¹³¹;

“Sistem Kullanıcısı” tabiri, Sistemden gaz alan veya Sisteme gaz temin eden veya Sistem üzerinden transit gaz geçişi yapan gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder¹³²;

“Sistem Dengelemesine Katılım Bedeli” tabiri, kapsamı 3.3 maddesinde belirtilen bedeli ifade eder;

Mülga Tanım ^{133, 134}

“Son Kullanıcı Tesisleri” tabiri, Son Kullanıcının doğal gazı kullanacağı her türlü tesis, teçhizat veya sair mal varlığını, doğal gazın sıkıştırıldığı veya tüketilmeden önce başka şekillerde işlendiği tesis veya teçhizat da dahil, ifade eder;

“Son Kullanıcılar” tabiri, Taşıtan Tedarikçi tarafından herhangi bir Çıkış Noktasında çekilen doğal gazı satın almak ve/veya kullanmak amacıyla Taşıtan Tedarikçi ile anlaşma imzalayan gerçek ya da tüzel kişileri ifade eder;

“Spot Boru Gazı İthalatı” tabiri; Bir takvim yılı içerisinde, bir yıl ya da daha kısa süreli olmak üzere Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında yapılabilecek ithalat faaliyetini ifade eder;¹³⁵

“Spot Boru Gazı İthalat Giriş Noktası” tabiri, ithal edilen spot boru gazının İletim Şebekesine girdiği ve Taşıyıcıya teslim edildiği Giriş Noktasını ifade eder;¹³⁶

“Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar” tabiri, bir takvim yılı içerisinde boru hattı vasıtasıyla yapılacak spot boru gazı ithalatına konu edilebilecek

¹²⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹²⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹²⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹²⁹ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹³⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹³¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹³² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹³³ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹³⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile “Son Tahsis” tanımı çıkarılmıştır.

¹³⁵ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹³⁶ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

miktarların belirlenmesine ve bu miktarların giriş noktalarında kapasite rezervasyonlarına konu edilmesine yönelik uygulama yöntemlerine ilişkin usul ve esasları ifade eder;¹³⁷

“Standart Hizmet” tabiri, kapsamı Temel Uygulamalar kısmı C Bölümü’nde verilen hizmeti ifade eder;

“Standart Metreküp (Sm³)”, on beş santigrat derece (15 °C) sıcaklıkta ve bir virgül sıfır bin üç yüz yirmi beş (1,01325) bar mutlak basınçta bir (1) metreküplük hacim dolduran, su buharı içermeyen ve Üst Isıl Değeri 9155 kcal olan, doğal gaz miktarını ifade eder;

“Standart Taşıma Sözleşmesi” veya kısaca “STS” tabiri, Standart Hizmetin sağlanması için Taşıyıcı ile Taşıtan arasında akdedilen taşıma sözleşmesini ifade eder;

“Sürekli Ticaret Platformu” kısaca “STP” tabiri, Piyasa İşletmecisi tarafından Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği çerçevesinde OTSP’ye yönelik olarak kurulan ve elektronik ortamda işletilen ticaret platformunu ifade eder¹³⁸;

“Tahsisat” tabiri, TMB’ye konu bütün Giriş ve Çıkış Noktaları için hesaplanan Günlük doğal gaz miktarının o noktayı kullanan Taşıtanlara tahsis edilmesini ifade eder¹³⁹;

“Tahsisat Miktarı” tabiri, TMB’ye konu bütün Giriş ve Çıkış Noktalarından Taşıtanlara tahsis edilen ilgili Gaz Gününe ait kesinleşmiş doğal gaz miktarını ifade eder¹⁴⁰;

“Tahsisat Protokolü” tabiri, bir Ana Çıkış Noktasından veya Ana Çıkış Noktası alt akışından beslenen Son Kullanıcıya ortak satış yapılması durumunda taraflar arasında imzalanan protokolü ifade eder¹⁴¹;

“Tali Çıkış Noktası” tabiri, Ana İletim Şebekesine doğrudan bağlanmayan, bir Ana Çıkış Noktasının alt akışında yer alan, mülkiyet ve işletim sorumluluğu Taşıyıcıya ait olan istasyonların istasyon çıkış vanasını ifade eder;¹⁴²

“Taşıma Miktarı Bildirimi” kısaca “TMB” tabiri, bir Gün içinde İletim Şebekesine teslim edilecek ve İletim Şebekesinden çekilecek olan doğal gaz miktarı ile ilgili olarak bir Taşıtan tarafından Taşıyıcıya yapılan bildirimini ifade eder;

“Taşıma Miktarı Değişiklik Bildirimi” kısaca “TMDB” tabiri, daha önce yapılan bir TMB’de veya TMDB’de veya Programda Taşıtan tarafından yapılan değişikliklere ilişkin bildirimini ifade eder¹⁴³;

“Taşıma Miktarı Değişiklik Talimatı” kısaca “TMDT” tabiri, daha önce yapılan bir TMB’de, TMDB’de veya Programda Taşıyıcı tarafından talep edilen değişikliklere ilişkin bildirimini ifade eder¹⁴⁴;

“Taşıtan” tabiri, Taşıyıcı ile STS imzalamış Tedarikçi ve İhracatçı Şirketi ifade eder;

“Taşıtan Tedarikçi” tabiri, Taşıyıcı ile STS imzalamış bir Tedarikçiyi ifade eder;¹⁴⁵

“Taşıyıcı” veya “BOTAŞ”, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi’ni ifade eder;

“Taşıyıcı Kullanım Gazı” tabiri, diğer kullanımların yanı sıra kompresör istasyonlarında kullanılan da dahil, İletim Şebekesinin işletilmesi için Taşıyıcı tarafından kullanılan doğal gazı ifade eder;

“Tedarikçi” tabiri, serbest tüketicilere, Toptan Satış Şirketlerine, İthalatçı Şirketlere, İhracatçı Şirketlere, Dağıtım Şirketlerine ve CNG satış şirketlerine doğal gaz satan İthalatçı Şirketleri, Toptan Satış Şirketleri ve Üretim Şirketlerini ifade eder;¹⁴⁶

¹³⁷ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹³⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹³⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹⁴⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹⁴¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹⁴² 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁴³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁴⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni tanım eklenmiştir.

¹⁴⁵ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁴⁶ 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

“Teknik Şartname” tabiri, Taşıyıcının, doğal gaz ölçümüne ilişkin esas alınacak uluslararası standartlar ve kullanılacak teçhizatla ilgili tüm teknik kriterleri kapsayan şartnamesini ifade eder;

“Temel Kullanım Usul ve Esasları” tabiri, Depolama Tesisinden hizmet alanlar ile depolama lisansı sahibi arasındaki hak ve yükümlülükleri belirleyen düzenlemeyi ifade eder; ¹⁴⁷

“Teslim Sözleşmesi” tabiri, sistem kullanıcıları veya onların adına hareket edenlerle Taşıyıcı arasında veya Depolama Şirketi ve Taşıyıcı arasında veya İletim Şirketi ile Taşıyıcı arasında doğal gazın devir teslimi için yapılan sözleşmeyi ifade eder; ¹⁴⁸

“Teslimat Özellikleri” tabiri, herhangi bir Giriş Noktasında teslim edilen veya teslim için sunulan doğal gazın, Gaz Giriş Hükümlerine göre tespit edilen, özelliklerini ifade eder;

*Mülga Tanım*¹⁴⁹

*Mülga Tanım*¹⁵⁰

“Toptan Satış Şirketi” tabiri, sistem içinde veya dışında, iletim veya dağıtım faaliyeti yapmaksızın, doğal gazın toptan satış faaliyeti ile iştigal eden tüzel kişiyi ifade eder;

“Transfer Çıkış Noktası” tabiri, bir Giriş Noktasında bir Taşıtanın bir başka Taşıtanına, ölçümleme işleminin yapılmasını müteakip, bir miktar doğal gazın mülkiyet ve riskini devrettiği sanal bir noktayı ifade eder; ¹⁵¹

“Transfer Giriş Noktası” tabiri, bir Giriş Noktasında bir Taşıtanın bir başka Taşıtandan, ölçümleme işleminin yapılmasını müteakip, bir miktar doğal gazın mülkiyet ve riskini devraldığı sanal bir noktayı ifade eder; ¹⁵²

“Transit Boru Hattı” tabiri, bir hükümetlerarası anlaşma çerçevesinde işletilen, ülke sınırlarına bir noktadan girip başka bir noktadan çıkan boru hattını ifade eder; ¹⁵³

“Transit Giriş Noktaları” tabiri, Transit Boru Hattı ile İletim Şebekesi arasında doğal gaz teslim işlemlerinin yapıldığı noktayı ifade eder; ¹⁵⁴

“UDGİM” tabiri, Spot Boru Gazı İthalat Giriş Noktası için uzun dönemli alım satım anlaşmasına dayalı ithalat lisansı sahibine ilgili lisansı kapsamında ayrılan günlük miktarı ifade eder; ¹⁵⁵

“Ulusal Dengeleme Çıkış Noktası” tabiri, bir Taşıtanın, İletim Şebekesinden doğal gazı teslim aldığı varsayılan sanal noktayı ifade eder; ^{156, 157}

“Ulusal Dengeleme Giriş Noktası” tabiri, bir Taşıtanın, İletim Şebekesine doğal gazı teslim ettiği varsayılan sanal noktayı ifade eder; ^{158, 159}

“Uygun Olmayan Gaz” tabiri, Gaz Giriş Hükümü veya ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun olmaksızın, bir Giriş Noktasında teslim edilen veya teslim için sunulan doğal gazı ifade eder;

“Uzaktan Okuma Yöntemi” tabiri, Giriş ve Çıkış noktalarındaki Akış Miktarının, Üst Isıl Değerinin, teslimat basıncının ve teslimat sıcaklığının Taşıyıcının merkezi SCADA sistemi ile tespit edildiği yöntemi ifade eder; ¹⁶⁰

¹⁴⁷ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁴⁸ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁴⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile “Tolerans Dışı Miktar” tanımı çıkarılmıştır.

¹⁵⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile “Tolerans İçi Miktar” tanımı çıkarılmıştır.

¹⁵¹ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁵² 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁵³ 15/08/2017 tarihli ve 30155 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 10/08/2017 tarihli ve 7231 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁵⁴ 15/08/2017 tarihli ve 30155 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 10/08/2017 tarihli ve 7231 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁵⁵ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁵⁶ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁵⁷ 20/04/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/04/2011 tarihli ve 3161 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁵⁸ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁵⁹ 20/04/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/04/2011 tarihli ve 3161 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

“Üç Aylık Dönem” tabiri, 1 Ocak, 1 Nisan, 1 Temmuz ve 1 Ekim tarihlerinde saat 08.00’da başlayan birbirini müteakip her üç (3) Aylık dönemi ifade eder;

“Üçüncü Taraf” tabiri, bir Son Kullanıcı, Bağlanan Sistem işletmecisi, müstakbel Taşıtan ve müstakbel Bağlanan Sistem işletmecisi de dahil olmak (ancak bunlarla sınırlı kalmamak) üzere, makul ölçüler içerisinde kendisinin doğrudan ŞİD’le ilgisi olduğunu kanıtlayabilen herhangi bir şahsı ifade eder;

“Üçüncü Taraf Tedarikçi” tabiri, herhangi bir Taşıtanın İletim Şebekesi üzerinden taşınmak üzere herhangi bir Giriş Noktasında doğal gaz aldığı veya alma hakkına sahip olduğu herhangi bir kişiyi ifade eder;

“Üretim Şirketi” tabiri, doğal gazın 30.05.2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında Türkiye’de yer altında bulunan yataklarından yer üstüne çıkarılması, temizlenmesi ve arıtılması, toplama hatlarıyla iletim hatlarına kadar taşınması faaliyetini gerçekleştiren tüzel kişiyi ifade eder; ^{161, 162}

“Üst Isıl Değeri” tabiri, doğal gaz için uygulandığında, yanma sırasında oluşan tüm suyun 15 °C’de yoğunlaşması kaydıyla, bir m³ gazın 1,01325 bar mutlak basınç ve 15 °C sabit sıcaklıkta tam olarak yakılmasıyla ortaya çıkan, kcal birimi ile ifade edilen ısı miktarını ifade eder;

“Vasıfsız Gaz” tabiri, ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun olmaksızın bir Çıkış Noktasında teslim edilen veya teslim için sunulan doğal gazı ifade eder;

“Yaz Dönemi” tabiri, 1 Mayıs günü saat 08:00’da başlayıp 1 Eylül günü saat 08:00’da sona eren dönemi ifade eder;

“Yıllık Spot Boru Gazı İthalatı Kapasite Ürünü” tabiri; Spot boru gazı ithalatına yıllık olarak konu edilen miktar için, 1 Ocak tarihinden başlamak üzere ilgili gaz yılındaki tüm gaz günleri için hak edilen kapasiteyi ifade eder; ¹⁶³

“Yurt Dışı Operatörü” tabiri, ithal veya ihraç edilen doğal gazın Giriş veya Çıkış Noktalarında, İletim Şebekesine bağlanan yurt dışı iletim sistemini işleten yurt dışı şebeke işletmecisini ifade eder;

“Zor Gün” tabiri, Taşıtanların, doğal gaz çekiş miktarlarının artması ve/veya giriş miktarlarının azalması ve/veya herhangi bir Giriş Noktasındaki doğal gaz girişinin durması nedeniyle sistem dengesinin bozulduğu ve İletim Sistemi Operatörünün Madde 4.2 kapsamında yapacağı işlemler ile bu dengeyi tekrar sağlayamadığı Günü ifade eder¹⁶⁴.

1.2. Yorumlama

1.2.1. Aksi belirtilmedikçe, ŞİD’de;

1.2.1.1. Herhangi bir yasa, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, tebliğ, karar veya genelge tabiri söz konusu düzenlemelerde belli zamanlarda yapılan değişiklik, tadilat veya eklemeleri ve anılan düzenleme uyarınca çıkarılan diğer düzenlemeleri de kapsayacaktır,

1.2.1.2. Herhangi bir anlaşma, sözleşme veya belge tabiri, söz konusu anlaşmada, sözleşmede veya belgede belli zamanlarda yapılabilecek değişiklik ve eklemeleri de kapsayacaktır,

1.2.1.3. “İşgünü” tabiri Cumartesi, Pazar veya Türkiye’de resmi tatil olan günler hariç herhangi bir gün olarak yorumlanacaktır,

1.2.1.4. “Saat” tabiri, Türkiye’de kullanılmakta olan saat olarak yorumlanacaktır,

1.2.1.5. Tekil ifadeler aynı zamanda çoğul, çoğul ifadeler ise aynı zamanda tekil olarak yorumlanacaktır.

¹⁶⁰ 30/12/2017 tarihli ve 30286 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2017 tarihli ve 7539 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁶¹ 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁶² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁶³ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁶⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni değiştirilmiştir.

1.2.2. ŞİD’de herhangi bir kelime veya tabirin tanımlaması yapılan yerlerde bu kelime veya tabirlerle ilintili ve benzer kelime ve tabirler de bu tanıma göre yorumlanacaktır.

1.2.3. ŞİD’de yer alan bölüm, madde, bent, alt bent numaraları veya başlıkları sadece kullanım kolaylığı açısından verilmiş olup, anılan bölümün, maddenin, bendin, alt bendin içeriği hakkında herhangi bir hükümleri yoktur.

1.2.4. “ŞİD” veya “İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar” tabirleri işbu ŞİD’in bölümleri ve eklerini ifade edecek ve tek belge olarak anlaşılacaktır.

1.2.5. ŞİD hükümleriyle herhangi bir STS hükmü arasında bir çelişki olması durumunda ŞİD hükümleri geçerli olacaktır.

BÖLÜM 2 KAPASİTE REZERVASYONU, DEVRİ, AKTARIMI, KULLANIMI

İletim Şebekesi ile doğal gaz taşımak üzere Taşıyıcıdan hizmet alınmasının ön şartı bir Giriş veya Çıkış Noktasında kapasite rezervasyonu yapılması ve bu doğrultuda Taşıyıcı ile STS imzalanmasıdır. İhracat Çıkış Noktaları hariç kapasite rezervasyonlarının süresi en fazla bir Gaz Yılı olup, yeni Gaz Yılı ile içinde bulunulan Gaz Yılı için başvuruların nasıl yapılacağı ve bunlara ilişkin takvim Kısım I, Bölüm G ve H’de detaylanmıştır.¹⁶⁵
.166,167

Kurul tarafından ihracat çıkış noktalarına ve bu noktaların kullanımına yönelik uygulamalara ilişkin usul ve esaslar belirlenebilir. İhracat çıkış noktalarına yönelik olarak, ŞİD kapsamında yer alan gaz yılı öncesinde ve gaz yılı içerisinde yapılacak kapasite rezervasyonları, atıl kapasite rezervasyonları, kapasite devir ve aktarımı ile ihracat çıkış noktalarını ilgilendiren diğer hükümler, Kurul tarafından ihracat çıkış noktalarına ilişkin belirlenecek usul ve esasa aykırı oldukları hallerde uygulanmaz.¹⁶⁸

Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde hak edilen kapasite miktarlarının rezerve edilmesi için Taşıyıcıya ilgisine göre Bölüm G ve H hükümlerine riayet edilerek başvuru yapılması zorunludur. Bu başvurunun Taşıyıcı tarafından cevaplandırılarak başvuru sahibinin STS imzalamaya davet edilmesi Bölüm G ve H hükümlerine tabidir. Ancak bu durumda STS imzalama süresi en fazla 3 işgünü olarak uygulanır. Kurum tarafından Taşıyıcı’ya bildirilen kapasite miktarlarına ilişkin hak sahibinin STS imzalamaması durumunda Taşıyıcı, gerekli işlemlerin yürütülebilmesini teminen derhal Kurum’u bilgilendirir.¹⁶⁹

2.1. Kapasite Rezervasyonu İle İlgili Uygulama Esasları¹⁷⁰

2.1.1. Taşıtan imzaladığı STS ve ŞİD hükümleri çerçevesinde İletim Şebekesinde Rezerve Kapasite kullanmaya ve bu Bölüm 2 hükümlerine uygun olarak İletim Şebekesine doğal gaz girişi yapma ve İletim Şebekesinden doğal gaz çekme hakkına sahip olacaktır. Taşıyıcı, kapasite rezervasyonunu Giriş-Çıkış Sistemi prensibine göre, Sm³/Gün olarak yapar. Taşıtanın STS’inde, kullanacağı Giriş ve Çıkış Noktaları ile bu noktaların her biri için Rezerve Kapasitesi veya azami Günlük çekişi belirtilir.

Rezerve Kapasitenin kWh birimi ile gösterimi için aşağıdaki hesaplama yapılır.

$$\text{Rezerve Kapasite (kWh/Gün)} = \text{Rezerve Kapasite (Sm}^3\text{/Gün)} \times 10,64$$

2.1.2. Taşıtan, kapasite rezervasyonu talep ederken kapasite talep ettiği Giriş Noktalarını, İhracat Çıkış Noktalarını, Ana Çıkış Noktaları ile çekiş yapacağı Tali Çıkış Noktalarını Taşıyıcıya bildirecektir. Taşıtan, Tali

¹⁶⁵ Bu fıkra 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁶⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm harfleri değiştirilmiştir.

¹⁶⁷ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁶⁸ Bu paragraf 17/03/2018 tarihli ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7736 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁶⁹ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁷⁰ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Çıkış Noktası kullanacak ise bunlara ilişkin ASM'ler ve azami Günlük çekişler STS'sinde belirtilir. Taşıtanın, Tali Çıkış Noktalarındaki toplam Günlük çekiş miktarının, üst akışta bulunan Ana Çıkış Noktasındaki, Rezerve Kapasitesini aşmaması esastır.¹⁷¹

Taşıyıcı Taşıtanı doğal gazı Ana Çıkış Noktasında teslim ediyorsa bu nokta, Tali Çıkış Noktasında teslim ediyorsa bu nokta, İhracat Çıkış Noktasında teslim ediyorsa bu nokta Taşıtan için Çıkış Noktasıdır. Ancak işbu ŞİD'de belirtilen kapasite rezervasyonu ile ilgili tüm kurallar ve uygulamalar için Giriş Noktaları, İhracat Çıkış Noktaları ve Ana Çıkış Noktaları dikkate alınır.¹⁷²

2.1.3. ¹⁷³ İthalat ve ihracat lisansı sahibi Taşıtanlar, ithalat veya ihracat amacıyla, yalnızca lisanslarında belirtilen noktalarla ilgili Giriş veya İhracat Çıkış Noktaları için kapasite rezervasyonu talep edebilirler. Bu Taşıtanların mevcut ithalat veya ihracat lisanslarına ilaveten yeni bir ithalat veya ihracat lisansı almaları ve bunlar için Giriş veya Çıkış Noktasında kapasite rezervasyonu talep etmeleri halinde, bu lisansların bir suretini Taşıyıcıya vermeleri gereklidir.

Bir Taşıtan bir Giriş Noktasında teslim ettiği doğal gazın bir kısmını bir başka Taşıtanı devredecek ise, bu Giriş Noktası devredecek Taşıtan için aynı zamanda bir Transfer Çıkış Noktası olacak ve kapasite rezervasyonu başvurusunda, bu noktada devralacak Taşıtan(lar)a teslim edilebilecek azami Günlük miktar belirtilecektir. Transfer Giriş ve Çıkış Noktası uygulamalarına ilişkin Gaz Yılı içerisinde yapılacak başvurularda, Bölüm H'de ve 2.1.4 bendinde belirlenen takvim uygulanır. Bir Giriş Noktasından devrin gerçekleştirildiği her bir Transfer Çıkış Noktasının, dolayısıyla da buna bağlı her bir Transfer Giriş Noktasının MAK'ı, bu Giriş Noktasının MAK'ı kadardır.^{174, 175}

Depolama Tesislerine bağlı Giriş ve Çıkış Noktalarına ilişkin kapasite rezervasyon talepleri, bu Depolama Tesislerinden hizmet alan Taşıtanlar tarafından yapılır. Bu noktalardaki kapasite rezervasyonları ilgili Depolama Şirketine alman bilgiler doğrultusunda yapılır ve her bir Taşıtan için MAK ile sınırlı olmak kaydıyla, ilgili noktada yapılacak rezervasyon toplamı MAK'ı aşacak şekilde kapasite rezervasyonu yapılabilir.

İhracat Çıkış Noktalarında yapılacak kapasite başvuruları Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında değerlendirilir. Bu doğrultuda, bir yıldan uzun süreli kapasite rezervasyon işlemlerinde, kapasiteye ilişkin hakların kullanılabilmesi için Taşıtanın ilgili yıllarda geçerli bir STS'sinin bulunması esastır.¹⁷⁶

Taşıtanın, İletim Şebekesinde veya Bağlanan Sistemlerde meydana gelen teknik sorunlar veya işletme sorunları sebebiyle Rezerve Kapasiteye sahip olduğu bir Giriş Noktasından, sisteme doğal gaz girişi yapamaması veya kısıtlı giriş yapması durumunda, varsa başka bir Giriş Noktasındaki Atıl Kapasite kullanılabilir.

2.1.4. Atıl Kapasite Uygulama Esasları

Spot Boru Gazı İthalat Noktalarında Atıl Kapasite yayınlanmaz. Şüpheye mahal bırakmamak için, spot boru gazı ithalatına ilişkin kapasite rezervasyonu başvurularında, atıl kapasite başvuruları için uygulanacak olan tarih ve prosedüre uyulur.¹⁷⁷

Spot Boru Gazı İthalat Noktaları hariç diğer ithalat noktalarına ilişkin taşıtanlar, Giriş ve Çıkış noktaları için Taşıyıcı tarafından duyurulan Atıl Kapasiteleri Gaz yılı içinde herhangi bir dönemde, Depolama Tesislerine (LNG Terminalleri hariç) bağlı Giriş ve Çıkış noktalarına ilişkin kapasite rezervasyon talepleri için en az bir Gün süreli, diğer noktalar için en az bir ay süreli olmak kaydıyla kullanabilmek için Taşıyıcıya başvuruda bulunabilir. Depolama Tesislerine (LNG Terminalleri hariç) bağlı Giriş ve Çıkış noktalarına ilişkin kapasite rezervasyon ücretleri günlük ve aylık olarak Tarifeler hakkında alınan Kurul Kararında belirlenen bedeli öder. Atıl Kapasitelerin kullanım bedelleri, Tarifedeki iletim kapasite bedelinin aşağıdaki katsayılarla çarpılması ile hesaplanır.^{178, 179}

Dönem	Katsayı
-------	---------

¹⁷¹ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁷² 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁷³ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁷⁴ Bu bent 31/12/2013 tarihli ve 28868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/12/2013 tarihli ve 4763 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁷⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm harfleri değiştirilmiştir.

¹⁷⁶ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁷⁷ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁷⁸ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁷⁹ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Yaz Dönemi	0,80
Kış Dönemi	1,30
Ara Dönem	1,20

Şüpheye mahal bırakmamak adına, İhracat Çıkış Noktalarında bir yıldan daha az süreli kapasite rezervasyonu yapan Taşıtanların kapasite bedellerinde katsayı 1,5 olarak uygulanır.¹⁸⁰

İçinde bulunulan Gaz Yılı için STS imzalamış Taşıtanlara, daha önce kapasite rezervasyonuna sahip olmadıkları bir noktada ve/veya kapasite rezervasyonuna sahip olmakla birlikte İhracat Çıkış Noktası hariç bir çıkış noktasının altında yeni bir Serbest Tüketici ile sözleşme imzalanması ve Taşıyıcıya sunulması halinde söz konusu noktada, Atıl Kapasiteden yapılacak rezervasyonlarda, rezervasyonun, içinde bulunulan Gaz Yılıının sonuna kadar yapılması durumunda, yukarıda belirtilen katsayılar uygulanmaz.^{181,182}

Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında yapılan yarışmalarda isteklilerin birim kapasite için spot boru gazının ithal edileceği yıla ilişkin iletim ve sevkiyat kontrol tarifesine ek olarak ödeme yapmadıkları bedelin hak kazandıkları toplam kapasite miktarıyla çarpılması sonucu ortaya çıkan bedel, ithalat faaliyetinin gerçekleştirileceği ilgili dönem başlamadan 2 gün öncesinde defaten ödenir. İlgili kapasite için iletim ve sevkiyat kontrol tarifesinde yer alan iletim kapasite bedeli ise işbu ŞİD hükümlerine uygun olarak ödenir. Kurum tarafından Taşıyıcı'ya iletilen talep toplama/yarışma sonucu ilgili lisans sahibinin rezerve etmeye hak kazandığı kapasite miktarı ve bedeli dikkate alınır.¹⁸³

Taşıyıcı, teminat mekanizmasına ilişkin hususlar ve EBT altyapısını günlük Atıl Kapasite başvurularına uygun hale getirinceye kadar, halihazırda bir STS imzalamış olan Taşıtanların Atıl Kapasiteler için başvuruları, her ayın en geç 25. (yirmibeş) gününe kadar, takip eden Ayın ilk Gününden itibaren geçerli olacak şekilde yapılır. Taşıyıcı bu başvuruları 3 (üç) işgünü içinde cevaplandırır.^{184, 185}

Depolama Tesislerine (LNG Terminalleri hariç) bağlı Giriş ve Çıkış Noktalarına ilişkin Atıl Kapasiteler için başvurular en geç G günü saat 15:15'e kadar yapılabilir. Bu başvuruların sonuçları en geç G saat 15:30'a kadar Taşıyıcı tarafından Taşıtana bildirilir.^{186, 187}

2.1.5. Taşıyıcı, kapasite rezervasyonlarını "kesintisiz taşıma hizmeti" esasına göre yapar ve Gaz Yılı öncesinde kapasite rezervasyonları için başvuruları tüm Gaz Yılı geçerli olacak şekilde değerlendirir.

2.1.6. Bir Tedarikçi, bir Giriş Noktasında teslim ettiği doğal gazın tamamını ya da bir kısmını bir veya daha fazla Tedarikçiye aynı noktada devrediyor ise, bu Giriş Noktasında kapasite rezervasyonu devreden Tedarikçi tarafından yapılır.¹⁸⁸

2.1.7. Transfer Giriş Noktaları ile Transfer Çıkış Noktalarına ilişkin Rezerve Kapasite bilgileri kapasite tescil belgesine işlenmekle birlikte, bu noktalardaki Rezerve Kapasite bilgileri TMB, TMDB ve Programlarda kullanılacak olup, Tarifede yer alan kapasite ile ilgili ödemelere ve Kapasite Aşım Ücretlerine tabi olmayacaktır.

2.1.8. Kapasite rezervasyonları, Spot Boru Gazı İthalat Giriş Noktaları haricindeki her bir Giriş ve Ana Çıkış Noktası için, bu noktalardaki MAK'ı aşmamak kaydıyla yapılır. Kapasite rezervasyonlarındaki toplam talebin MAK'ı aşmadığı noktalarda talep edildiği şekilde, MAK'ı aştığı noktalarda talep miktarlarıyla orantılı olarak kapasite rezervasyonu yapılır. Bir Çıkış Noktasına ilişkin kapasite rezervasyon talebinde, o Çıkış Noktasından doğal gaz arzının sağlandığı Son Kullanıcılar ve/veya Dağıtım Şirketleri ile satış ilişkisini belgeleyecek dokümanlar Taşıyıcıya sunulacaktır.^{189, 190}

Spot Boru Gazı İthalat Giriş Noktalarındaki kapasite rezervasyonları ise; ithalat (spot) lisansı sahipleri harici ithalat lisansı sahiplerinin UDGİM miktarına kadar olan talepleri öncelikle rezerve edilir. İlgili noktada MAK miktarına kadar olan kalan kapasite ise "Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin

¹⁸⁰ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁸¹ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁸² 23/12/2023 tarihli ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁸³ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁸⁴ Bu bent 31/12/2013 tarihli ve 28868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/12/2013 tarihli ve 4763 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁸⁵ Bu bent 18/05/2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/05/2018 tarihli ve 7845 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁸⁶ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁸⁷ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁸⁸ Bu bent 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁸⁹ Bu cümle 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁹⁰ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Belirlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar” kapsamında EPDK tarafından yapılan talep toplama/yarışma sonucu belirlenen miktar Taşıtanlar adına rezerve edilir. ¹⁹¹

Kapasite rezervasyonlarındaki toplam talebin MAK’ı aştığı ithalat giriş noktalarında (Spot Boru Gazı İthalat Giriş Noktaları Hariç) her başvuru sahibine, öncelikle sisteme giriş başvurusunda Taşıyıcıya ibraz edilmiş olan taahhüde bağlanmış günlük teslim miktarı (DCQ)’larına kadar olan talepleri tahsis edilecektir. Kalan miktarlar başvuru sahiplerine DCQ’larıyla orantılı olarak tahsis edilir. Bu işlem herhangi bir Taşıtanı başvurusundan fazla bir kapasite tahsisatıyla sonuçlanıyorsa, bu Taşıtanı başvurusu kadar rezerve kapasite tahsis edilir ve kalan miktarlar için aynı işlem tekrarlanır. Bu işlem MAK tüm başvuru sahiplerine paylaştırılana kadar devam eder. ^{192, 193}

Spot Boru Gazı İthalat Giriş Noktalarında, ithalat (spot) lisansı sahipleri harici ithalat lisansı sahiplerinin kapasite rezervasyon miktarları UDGİM’i aşmayacak şekilde yapılır. ¹⁹⁴

GÜSİM açıklanmayan ithalat giriş noktalarında Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında kapasite rezervasyonu yapılmaz. ¹⁹⁵

2.1.9. Spot boru gazı ithalatına konu edilen doğal gazın kapasite işlemleri Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında yapılan talep toplama/yarışma sonuçlarına göre belirlenir. Bu usul ve esaslar kapsamında Taşıyıcıya bildirilen spot boru gazı kapasite miktarları, mali hususlar dahil olmak üzere işbu ŞİD kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmiş olan Taşıtan adına ilgili döneme rezerve edilir. ¹⁹⁶

2.1.10.¹⁹⁷ Taşıyıcı her bir Giriş Noktasındaki kapasitenin yüzde ikisini (%2) Dahili Kullanım Gazı ve/veya Dengeleme Gazı amacıyla kendisi için rezervli tutar, MAK bu doğrultuda belirlenir. Bir Giriş Noktasında belirlenen MAK, bu noktaya ilişkin ölçüm istasyonunun kapasitesi ile Ana İletim Şebekesinin o bölgedeki taşıma kapasitesi de dikkate alınarak belirlenir.

2.1.11.¹⁹⁸ Alt akışında Tali Çıkış Noktaları bulunan Ana Çıkış Noktalarındaki kapasite rezervasyonlarında, talebin MAK’ı aştığı durumlarda, her bir Taşıtanın çıkış yaptığı, Tali Çıkış Noktalarındaki azami Günlük çekişler dikkate alınır.

2.1.12.¹⁹⁹ İletim Şebekesindeki her Ana Çıkış Noktası ve Tali Çıkış Noktasına ait Gaz Kullanım Eşiği Taşıyıcı tarafından EBT’de ve internet sayfasında yayımlanacaktır. Taşıyıcı, Ana Çıkış Noktalarındaki kapasite ve Tali Çıkış Noktaları kullanım taleplerinde Gaz Kullanım Eşiğinin aşılıyor olmasını gözetir.

“Gaz Kullanım Eşiği = Techiz edilmiş durumdaki Ölçüm Ekipmanının saatlik minimum ölçme kapasitesi x 24” olarak hesaplanır.

2.1.13.²⁰⁰ Taşıyıcı, Giriş Noktalarındaki doğal gaz basıncının ve İletim Şebekesi kapasitesinin, (ileride devreye sokulacak bir Giriş Noktası ile ilgili olarak akdedilen anlaşmalar kapsamında yer alan doğal gaz basıncı ve kapasitesi göz önünde tutularak) her bir Taşıtanın Rezerve Kapasitesini ŞİD hükümlerine göre kullanabilmesi için, yeterli düzeyde tutulmasını sağlayacaktır.

2.1.14.²⁰¹ Geçici Teminat Mektubu, Kesin Teminat Mektubunun Taşıyıcıya verilmesinden sonra beş işgünü içerisinde Taşıtanı iade edilir. Kesin Teminat Mektubunun öngörülen süre içerisinde Taşıyıcıya verilmemesi halinde Geçici Teminat Mektubu Taşıyıcı tarafından gelir addedilir. STS’si sona eren ve Taşıyıcıya

¹⁹¹ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁹² Bu bent 31/12/2013 tarihli ve 28868 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 19/12/2013 tarihli ve 4763 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

¹⁹³ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

¹⁹⁴ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁹⁵ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁹⁶ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

¹⁹⁷ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

¹⁹⁸ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

¹⁹⁹ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

²⁰⁰ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

²⁰¹ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

borcu olmayan Taşıtanların Kesin Teminat Mektupları, STS yükümlülüklerinin (Teslim Sözleşmelerine ilişkin prosedür dahil) sona ermesinden itibaren 5 işgünü içerisinde iade edilir.²⁰²

2.2. Rezerve Kapasiteye İlişkin Haklar ve Yükümlülükler²⁰³

2.2.1. ŞİD hükümlerinden hiçbirisi, Rezerve Kapasitenin (veya herhangi bir kısmının) ŞİD veya ilgili STS hükümleri çerçevesinde söz konusu Taşıtan tarafından kullanılmaması halinde kullanılmayan kısmın tamamının veya bir bölümünün Taşıyıcı tarafından kullanılmasını engellemeyecek veya bu şekilde bir engelleme getirdiği addedilmeyecektir. Taşıyıcı, herhangi bir Taşıtan tarafından bir Giriş Noktasında rezerve edilip de kullanılmayan kapasite miktarının, o Giriş Noktasındaki Rezerve Kapasitesinin %20'sini (yüzde yirmi) aşmamasını gözetecektir. Taşıtanın Rezerve Kapasitesinin tamamını veya bir kısmını, en az dört Ay süreyle, Mücbir Sebep hali veya geçerli bir sebebi olmaksızın kullanmaması halinde, Taşıyıcı, bu kapasitenin kullanılmamasının İletim Şebekesinin verimli işletilmesine veya sistem planlamasına zarar vereceği düşüncesinde ise, söz konusu Taşıtanın Rezerve Kapasitesinin kullanılmayan kısmını iptal etme niyetinde olduğunu en az bir ay öncesinden söz konusu Taşıtanına bildirebilir. Taşıtanın, böyle bir ihbar sonrasında, söz konusu kapasitenin kullanılmamasının haklı bir gerekçeye dayandığını ispatlayamaması halinde, kullanılmayan kapasite bildirimde belirtilen sürenin sonundan itibaren iptal edilecek ve bunun üzerine Taşıyıcı, ihbarda bulunmak suretiyle Rezerve Kapasite için STS'de gereken değişiklikleri yapacaktır. Bu 2.2.1 bendi uyarınca bir Taşıtanın Rezerve Kapasitesinin kullanmadığı kısmının iptaline ilişkin olarak Taşıyıcı tarafından alınan herhangi bir karara Taşıtan en geç 15 (onbeş) gün içinde itirazda bulunabilir. Taşıyıcı itiraza 15 gün içerisinde cevap verir. Cevabın olumsuz olması halinde Taşıtan, konunun çözüme kavuşturulması için EPDK'ya başvurabilir. Konu EPDK tarafından sonuçlandırılıncaya kadar söz konusu iptal yürürlüğe girmeyecektir.

Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında kapasite rezervasyonuna hak kazanan İthalat (Spot) lisansı sahiplerinin Bölüm G ve/veya H hükümleri uyarınca süresi içerisinde STS imzalamaması durumunda hak kazandıkları kapasite, ilgili noktadan ithalat giriş kapasitesine sahip olan Taşıtanlara programları oranında dağıtılır.²⁰⁴

2.2.2. İşbu ŞİD'de hüküm bulunmayan hallerde Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ı dahil olmak üzere diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.²⁰⁵

2.2.3.²⁰⁶ Kapasite rezervasyonu yapılması, Taşıtanın İletim Şebekesi üzerinde herhangi bir yönetim veya denetim hakkı vermez. İletim Şebekesinin işletilmesi ve İletim Şebekesindeki doğal gaz akışı ve basıncı konusunda Taşıyıcı tam ve mutlak denetim ve yönetim hak ve yetkisine sahiptir.

2.3. Kapasite Devirleri

2.3.1. Taşıtanlar arasındaki kapasite devirleri Giriş, İhracat Çıkış ve Ana Çıkış Noktalarında en az bir Aylık dönemi, en fazla içinde bulunulan Gaz Yılı'nın kalan dönemini kapsayacak şekilde Aylık olarak gerçekleştirilebilir.²⁰⁷

2.3.2. Taşıyıcı, Taşıtanlar tarafından ilave olarak talep edilen veya ihtiyaç fazlası olduğu bildirilen kapasiteleri düzenli olarak EBT'de yayımlar. Bu bilgiler çerçevesinde, aralarında kapasite devri yapacak Taşıtanlar, onay için birlikte Taşıyıcıya başvuruda bulunurlar. Devri yapılan kapasite miktarı doğrultusunda, İhracat Çıkış, Ana Çıkış veya Giriş Noktasındaki haklar ve yükümlülükler yeniden belirlenir.²⁰⁸

2.3.3. Kapasite devri gerçekleştirilebilmesi için, devirden sonra, devralan ve devreden Taşıtanın Rezerve Kapasitesinin Gaz Kullanım Eşik değerini karşılaması gerekir.

²⁰² 31/12/2011 tarihli ve 28159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28/12/2011 tarihli ve 3617 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁰³ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁰⁴ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

²⁰⁵ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

²⁰⁶ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

²⁰⁷ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁰⁸ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

2.3.4. İşbu ŞİD yükümlülükleri uyarınca, Taşıyıcıya, sunmuş oldukları Kesin Teminat Mektubu tutarından daha fazla borcu olan Taşıtanların kapasite devralmalarına izin verilmez.²⁰⁹

2.3.5. Taşıyıcı, Taşıtanların kapasite devir taleplerini teknik yönden uygun görmesi durumunda, kapasite devri gerçekleştirilmesiyle söz konusu Giriş, İhracat Çıkış veya Ana Çıkış Noktaları için ilgili Taşıtanların Rezerve Kapasiteleri yeniden belirlenir. Kapasite devri sonrasında, herhangi bir Tali Çıkış Noktasında Gaz Kullanım Eşiğinin altında kalınmaması esastır.^{210,211}

2.3.6. Kapasite devirleri sonrasında herhangi bir Giriş veya Ana Çıkış Noktasında Rezerve Kapasitesi artan Taşıtanlar, devredilen kapasitenin devir süresine karşılık gelen iletim kapasite bedelinin yüzde yirmisi (%20) tutarında Kesin Teminat Mektubunu Taşıyıcıya verir. Kapasiteyi devreden Taşıtanlar, Kesin Teminat Mektuplarını yeni kapasiteye göre düzenleyerek eskisi ile değiştirme hakkına sahiptir. İhracat Çıkış Noktalarında yapılan devir işlemleri kapsamında devir öncesinde Taşıtan Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar'da belirtilen teminat yükümlülüklerini yerine getirir.^{212,213}

2.3.7. Kapasite devrine yönelik başvurular, Taşıyıcı tarafından başvuru sırasına göre ele alınacak ve cevaplanacaktır.

2.4. Tedarikçi Değişimi Nedeniyle Kapasite Devri

2.4.1. Tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devirleri, tek bir Son Kullanıcıya gaz arzı sağlanan Ana Çıkış Noktaları veya Tali Çıkış Noktalarında, Son Kullanıcıların doğal gaz almak için sözleşme yaptığı Tedarikçilerin değişmesine bağlı olarak gerçekleşir. Böyle bir devir sonrasında ilgili Taşıtanların tescil belgeleri tekrar düzenlenerek, devrin gerçekleştiği Ana Çıkış Noktasındaki ve varsa kullanım hakkının değiştiği Tali Çıkış Noktasındaki hak ve yükümlülükler devralan Taşıtanına geçer. Bu tür kapasite devirleri Gaz Yılıının kalan süresi için geçerli olacaktır.

Gaz Yılı içerisinde yapılan kapasite rezervasyonlarında, Taşıyıcının ilgili Ana Çıkış Noktalarında kapasitesi bulunan Taşıtanlara tedarikçi değişimi olabileceğini bildirmesi üzerine bir Taşıtanın tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devir etme talebi gelmesi durumunda, Taşıyıcı, tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devir etme talebinde bulunan Taşıtanın talebini bu 2.4 maddesi çerçevesinde değerlendirerek, kapasite tescil belgelerini varsa tedarikçi değişimi nedeniyle devredilmesi gereken kapasiteyi de yansıtacak şekilde düzenler.²¹⁴

2.4.2. Tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devrinin gerçekleşmesi için devralan Taşıtanın Taşıyıcıya başvurması gerekir. Böyle bir başvurunun alınması halinde Taşıyıcı derhal devreden Taşıtanı bilgilendirir. Başvurunun kabul edilmesi için devralan Tedarikçinin, Taşıyıcıya mevcut Kesin Teminat Mektubu tutarından fazla bir borcu olmaması ve Son Kullanıcı ile yapmış olduğu doğal gaz alım-satım sözleşmesinin varlığını belgelemesi gerekir.²¹⁵

2.4.3. Böyle bir kapasite devrinin bir Tali Çıkış Noktasındaki Tedarikçi değişimi nedeni ile olması halinde, devreden Taşıtan devrin gerçekleşeceği Aydan önceki ayın 25'ine kadar ilgili Ana Çıkış Noktasında talep ettiği yeni kapasiteyi (devredilen kapasiteden fazla olmamak üzere) Taşıyıcıya bildirir. Taşıyıcıya bu talep gönderilmezse, devreden Taşıtanın Ana Çıkış Noktasındaki Rezerve Kapasitesi devredilen kapasite miktarı kadar düşürülür.

*Mülga bent*²¹⁶

2.5. Kapasite Aktarımı

2.5.1. Bir Taşıtan, cari Gaz Yılıının Aylık dönemleri için, STS'sinde belirtilen bir Ana Çıkış Noktasından, Atıl Kapasite olan herhangi bir Ana Çıkış Noktasına kapasite aktarımı talebinde bulunabilir. Taşıyıcı, söz konusu talebi teknik yönden uygun görmesi durumunda, aktarım gerçekleştirilir ve söz konusu Ana Çıkış Noktaları için Rezerve Kapasiteler yeniden belirlenir, kapasite tescil belgesi bu doğrultuda revize edilir.

²⁰⁹ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹⁰ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹¹ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹² Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹³ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹⁴ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹⁵ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹⁶ Burada bulunan 2.4.4 bendi 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır.

Kapasite aktarımına yönelik başvurular, Taşıyıcı tarafından başvuru sırasına göre ele alınacak ve cevaplanacaktır.²¹⁷

2.5.2. Kapasite aktarımı gerçekleştirilen Ana Çıkış Noktalarında toplam Rezerve Kapasitenin aktarım öncesi ve sonrasında eşit olması ve ilgili Ana Çıkış Noktalarında Gaz Kullanım Eşiğinin altına düşülmemesi esastır. Talep edilen kapasite aktarımının kabul edilebilmesi için İletim Şebekesinin taşıma kapasitesinin o noktada bu talebi karşılamaya uygun olması gereklidir. Buna ilaveten kapasite aktarımına konu Ana Çıkış Noktalarındaki ölçüm ekipmanlarının sağlıklı çalışma sınırları zorlanmayacaktır.

2.5.3.²¹⁸ Giriş Noktaları arasında, Tarifede belirtilen farklı çıkış zonları arasında, Taşıtanlar arasında kapasite aktarımı yapılamaz. Taşıyıcı;

- a) Herhangi bir kapasite aktarım talebini reddetmek,
- b) Aktarılabilecek kapasite miktarını sınırlamak,
- c) Aktarımın gerçekleştiği Ana Çıkış Noktalarında değişken bir saatlik profil arz eden Günlük çekiş nedeniyle İletim Şebekesinin dengesinin bozulmasına bağlı olarak herhangi bir kapasite aktarımını kısmen veya tamamen iptal etmek

hak ve yetkisine sahiptir.

2.6. Kapasite Devri ve Aktarımı için Başvuru Esasları^{219,220,221}

Kapasite devri ve Tedarikçi değişimi nedeni ile kapasite devri ile ilgili taleplerin, devrin öngörüldüğü Aydan bir önceki ayın 21'ine kadar; kapasite aktarımı ile ilgili taleplerin aktarımın öngörüldüğü Aydan bir önceki ayın 23'üne kadar Taşıtanlar tarafından Taşıyıcıya bildirilmesi gereklidir. Taşıyıcı devir ve aktarım talepleri için başvuru tarihi sonrası üç gün içerisinde cevap verir. Kapasite devirleri ve aktarımlarının Ayın ilk Gününden itibaren başlaması esastır.^{222,223}

Kapasite devri, Tedarikçi değişimi nedeni ile kapasite devri, kapasite aktarımı taleplerine ilişkin bildirimlerde ilgisine göre aşağıdaki hususlar da yer alır:

- a) Söz konusu Giriş Noktası, Ana Çıkış Noktası ve varsa alt akışındaki Tali Çıkış Noktası,
- b) Söz konusu devirlerin/aktarımların talep edilen süresi (Aylık bazda),
- c) Devredilecek/aktarılabilecek olan Rezerve Kapasite miktarı,
- d) Devralan ve devreden Taşıtan.

Yukarıdaki hususları da içeren ve kapasite devri, Tedarikçi değişimi nedeni ile kapasite devri, kapasite aktarımı talepleri için kullanılacak başvuru formları EBT'de yayımlanır.

Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslara göre rezerve edilen kapasiteler ŞİD kapsamındaki kapasite devir ve aktarımına konu edilemez.²²⁴

2.7. Kapasite Tescili²²⁵

2.7.1. Taşıtanlar, kapasite rezervasyonlarının kesinlik kazanmasından sonra, kullanacakları Giriş, İhracat Çıkış Noktaları ve/veya Ana Çıkış Noktaları için bir Gaz Yılı süresince Rezerve Kapasite sahibi olarak

²¹⁷ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²¹⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

²¹⁹ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²²⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

²²¹ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²²² 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²²³ Bu bent 18/05/2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/05/2018 tarihli ve 7845 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²²⁴ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

²²⁵ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

tescil edilirler. Ana Çıkış Noktaları için ASM'ler ve varsa kullanılacak Tali Çıkış Noktaları ile bu noktalardaki azami Günlük çekişler ve ASM'ler de tescil belgelerine işlenir. Taşıyıcı tescil edilen bu kapasiteler ve noktalarla ilgili bir kütüğü gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza eder. Her bir Taşıtan için hazırlanacak kapasite tescil belgesinin bir sureti Taşıtanın STS'sinin bir eki kabul edilir. Atıl Kapasite satışları, kapasite devirleri, Tedarikçi değişimleri nedeni ile kapasite devirleri veya kapasite aktarımlarına bağlı olarak, kapasite tescil belgeleri Taşıyıcı tarafından tekrar düzenlenir. Kapasite tescil belgeleri düzenlendikleri tarihten itibaren bir hafta içinde Taşıtanlara gönderilir.²²⁶

2.7.2. Bir Giriş Noktasının aynı zamanda bir Transfer Giriş Noktası ve Transfer Çıkış Noktası olarak kullanılması durumunda, ilgili Taşıtanların kapasite tescil belgelerinde bu noktalar yer alır. Transfer Giriş ve Çıkış Noktalarında belirtilen kapasite miktarları TMB'ler, TMDB'ler, Programlar ve dengelemeyle ilgili işlemlerde kullanılacak olup, o Giriş Noktasında kapasite bedeli veya Kapasite Aşım Ücreti ödenmesi bağlamında bir sorumluluk doğurmayacaktır.

2.8. Kapasite Aşımı

2.8.1. Bir Taşıtan Giriş, Ana Çıkış ve İhracat Çıkış Noktasında, Rezerve Kapasitesinin üzerine çıkması durumunda Kapasite Aşım Ücreti ödeyecek ve Taşıyıcının doğal gaz teslimini/çekimini derhal Rezerve Kapasite düzeyine düşürmesini talep etmesi halinde bu talebe uyacaktır.²²⁷

2.8.2. Kapasite Aşım Ücreti, her bir Giriş Noktası, Ana Çıkış Noktası ve İhracat Çıkış Noktası için Rezerve Kapasitenin aşıldığı her Gün için Tarifinin iletim kapasite bedelinin aşağıda belirtilen dönem ve oran katsayılarıyla çarpılması ile hesaplanacak ve Rezerve Kapasitenin aşıldığı miktar için tahakkuk ettirilecektir. Oran katsayısının 4'ü (dördü) aştığı durumlarda oran katsayısı en fazla 4 (dört) olabilecektir.^{228,229}

Kapasite Aşım Ücreti= D*O*iletim kapasite bedeli

Dönem Katsayıları (D Katsayısı)

Dönem	Katsayı
Kış Dönemi	1,50 ²³⁰
Ara Dönem	1,25 ²³¹
Yaz Dönemi	1,10 ²³²

Oran Katsayısı (O Katsayısı)

O= T/R

O= Oran Katsayısı

T= İlgili Noktadaki Tahsisat Miktarı

R= İlgili Noktadaki Rezervasyon Miktarı

2.8.3. Bir Çoklu Çıkış Noktasında dönem katsayıları, Taşıtanların o noktadaki toplam Tahsisat miktarının, toplam Kapasite Rezervasyonunu aşmadığı durumlarda 1 (bir) olarak alınacaktır.^{233, 234, 235, 236, 237}

2.8.4 Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamındaki rezerve kapasiteler için madde 2.8 hükümleri uygulanır.²³⁸

²²⁶ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²²⁷ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²²⁸ Bu bent 18/05/2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/05/2018 tarihli ve 7845 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²²⁹ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²³⁰ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²³¹ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²³² 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²³³ Bu bent 15/11/2010 tarihli ve 27760 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 09/11/2010 tarihli ve 2869 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

²³⁴ 31/12/2011 tarihli ve 28159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28/12/2011 tarihli ve 3617 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²³⁵ Bu bent 18/05/2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/05/2018 tarihli ve 7845 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²³⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²³⁷ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

2.9. Rezerve Kapasiteyi Artırma Yükümlülüğü^{239, 240, 241,242}

Taşıtan 1 Ocak - 31 Mart arası kapsayan dönemde, herhangi bir Giriş veya Çıkış Noktasında bir Ay içerisinde Rezerve Kapasiteyi sekiz kez veya daha fazla aşması halinde, ilgili Ayda girdiği veya çektiği, Günlük azami doğal gaz miktarı ile o noktadaki Rezerve Kapasite miktarı arasındaki fark kadar kapasiteyi, o noktadaki Atıl Kapasiteyle sınırlı olmak üzere, STS başından itibaren STS sonuna kadar almak ve bunun için 2.1.4 bendine göre ödeme yapmakla yükümlü olacaktır. Taşıtan için belirlenmiş olan Rezerve Kapasite buna göre revize edilecek ve kapasite tescil belgesi de bu doğrultuda tekrar düzenlenecektir. Bu uygulama, Taşıtanın eski Rezerve Kapasitesi doğrultusunda uygulanmış olan Kapasite Aşım Bedelleri ile ilgili bir hak talebi doğurmayacaktır. Rezerve kapasiteyi artırma yükümlülüğü Spot Boru Gazı İthalat Giriş Noktaları, İhracat Çıkış Noktaları ile yer altı depolama Giriş ve Çıkış Noktalarında uygulanmayacaktır.

BÖLÜM 3 SEVKİYAT KONTROL VE SİSTEM DENGELEME

3.1. Genel Bakış

3.1.1. Taşıtan, Günlük Girişi ile Günlük Çekişini dengelemekle yükümlüdür.

3.1.2. İletim Şebekesinin fiziksel dengesinin sağlanmasından Taşıyıcı sorumlu olacaktır.

3.1.3. Taşıtanların dengesiz olmaları durumunda ödeyecekleri sevkiyat kontrol bedelleri 3.3 ve 3.5 maddelerinde açıklanmıştır. Buna ek olarak, sistem güvenliği adına tehlike oluşturabilecek Mücbir Sebep Halleri, Sınırlı Kapasite Günü, Zor Gün, PUE'de tanımlanan hallerde STP'nin askıya alınması gibi ŞİD'de belirlenen diğer hallerde herhangi bir doğal gaz çekişi veya girişi yapılması durumunda Taşıyıcı anılan Taşıtanın İletim Şebekesinden gaz çekişini veya İletim Şebekesine gaz girişini sınırlandırabilir veya tamamen durdurabilir.²⁴³

3.1.4. Taşıyıcının bir sonraki Gün için gereken doğal gaz miktarını ve akış rejimini mümkün olduğunca doğru olarak tespit edebilmesi için, Taşıtanlar 7. Bölüm'e göre TMB'lerini, gerekliyse TMDB'lerini, Taşıyıcıya iletmek ve Programlarına uygun hareket etmekle yükümlüdür.

Mülga Bent²⁴⁴

3.2. Dengesizlikler^{245, 246,247}

Taşıtanların, iletim sisteminde gerçekleştirdiği işlemler neticesinde Madde 3.6 çerçevesinde doğacak Kesinti Dengeleme Bedeli, Taşıyıcı tarafından; dengesizliklerin uzlaştırılması sonucu ŞİD ve PUE çerçevesinde doğacak bedeller ise Piyasa İşletmecisi tarafından ilgili Taşıtanlara tahakkuk ettirilecektir.

Taşıyıcı sistem dengesini sağlamak amacıyla sırasıyla aşağıdaki yöntemlere başvurur:

i. 4.2 bendi kapsamında STP'ye İlave Dengeleyici sıfatıyla girip (Noktasal/Bölgesel Ürün hariç olmak üzere) doğal gaz tedarik etmek,

ii. (i) bendi kapsamında doğal gaz tedarik edilmesinin belirli bir bölgedeki dengenin sağlanması için yeterli olmayacak olması durumunda, Noktasal/Bölgesel Ürün satın almak amacıyla STP'ye İlave Dengeleyici sıfatıyla girip doğal gaz tedarik etmek,

iii. (i) ve (ii) bentleri kapsamında yeterli miktarda doğal gaz tedarik edilememesi durumunda, tedarik edilemeyen miktar için, Dengeleme Gazı Anlaşması kapsamında doğal gaz tedarik etmek.

²³⁸ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

²³⁹ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁴⁰ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁴¹ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁴² 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁴³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.1.3. madde metni değiştirilmiştir.

²⁴⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.1.5 Maddesi çıkarılmıştır.

²⁴⁵ Bu madde 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁴⁶ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁴⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni metin eklenmiştir.

Dengeleme Gazı Anlaşması kapsamında doğal gaz alım/satımı yapılan Günle ilgili olarak;²⁴⁸

- a) İletim şirketi ile dengeleme gazı anlaşması yapan Taşıtan dengeleme gazı anlaşmasına konu gaz miktarını EBT’de UDN giriş/çıkış olarak kaydeder.
- b) Dengeleme Gazı Anlaşmasında belirtilen birim fiyat ve miktarlar üzerinden hesaplanan tutar, Taşıtan ile Taşıyıcı arasında fatura edilir.
- c) Taşıtanın dengesizlik hesabı PUE’de belirtilen şekilde Piyasa İşletmecisi tarafından yapılır.
- d) Dengeleme Gazı Anlaşması kapsamında uygulanacak tüm kurallar ve ödemeler Taşıyıcı ve Taşıtan arasında imzalanacak olan anlaşma hükümleri çerçevesinde belirlenir.
- e) Dengeleme Gazı Anlaşması yapılan Giriş veya Çıkış Noktalarına ilişkin Kapasite Aşım Ücretleri ile Düzenleme Ücretleri söz konusu Taşıtanlar için uygulanmaz. Şüpheye mahal bırakmamak için, Dengeleme Gazı Anlaşması’na konu olan miktar kadar sisteme bırakılan miktar için işbu bent hükümleri, bahse konu miktarı aşan miktar için genel hükümler uygulanır.

Sıralanan yöntemlerle gaz tedarik edilememesi sonucu, İletim Şebekesi Asgari Stok Miktarında Operasyonel Akış Tedbiri gerektirecek seviyede düşüş yaşanmış olması ve/veya Gaz Günü içerisinde Sistemin fiziksel dengesinin sağlanmasında beklenmedik şekilde güçlük yaşanması durumunda ve/veya 14.Bölüm kapsamında Taşıyıcı herhangi bir Taşıtanına bir Giriş Noktasında veya bir Çıkış Noktasında artırma veya azaltma talimatı verebilir.²⁴⁹

Taşıyıcının herhangi bir talimatını yerine getirmek için Madde 7.2 ve/veya Madde 7.4 kapsamında Giriş veya Çıkış Noktalarındaki Programlarında değişiklik yapan Taşıtanların Gün içinde Ulusal Dengeleme Giriş ve Çıkış Noktalarına ilave miktar girmek üzere TMDB yapmalarına izin verilir. Bahse konu Günle ilgili olarak²⁵⁰;

- (a) Taşıyıcı tarafından bir Taşıtanına, fiziki giriş miktarını artırma veya fiziki çıkış miktarını azaltma yönünde talimat verilmiş ise, ilgili Taşıtan için o Güne dair Günlük Dengesizlik:²⁵¹

(i) Pozitif ise, sistemde bıraktığı doğal gaz miktarı öncelikle dengesizlik hesabına konu olur ve DGGSF üzerinden PUE’ye göre hesaplanır. Taşıtanın, sistemde bıraktığı doğal gaz miktarı ve 3.2 maddesi kapsamında Taşıyıcı tarafından Taşıtanına verilen talimat miktarından hangisi daha düşük ise o miktar, (DGAF-DGGSF) ile çarpılarak hesaplanan tutar, talimat alan Taşıtanına alacak, Taşıyıcıya ise borç olarak Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilir. Talimat verilen Giriş veya Çıkış Noktalarına ilişkin Kapasite Aşım Ücretleri ile Düzenleme Ücretleri söz konusu Taşıtanlar için uygulanmaz. Şüpheye mahal bırakmamak için, talimata kadar sisteme bırakılan miktar için işbu bent hükümleri, talimatı aşan miktar için genel hükümler uygulanır.^{252, 253}

(ii) Negatif ise, dengesizlikler, Kapasite Aşım Ücretleri ve Düzenleme Ücretleri ile ilgili kurallar herhangi bir istisna getirilmeden uygulanır.

- (b) Taşıyıcı tarafından bir taşıtanına, fiziki giriş miktarını azaltma veya fiziki çıkış miktarını artırma yönünde talimat verilmiş ise, ilgili Taşıtan için o Güne dair Günlük Dengesizlik:²⁵⁴

(i) Negatif ise, sistemden çektiği doğal gaz miktarı öncelikle dengesizlik hesabına konu olur ve DGAF üzerinden PUE’ye göre hesaplanır. Taşıtanın, sistemden çektiği doğal gaz miktarı ve 3.2 maddesi kapsamında Taşıyıcı tarafından Taşıtanına verilen talimat miktarından hangisi daha düşük ise o miktar, (DGAF-DGGSF) ile çarpılarak hesaplanan tutar, talimat alan Taşıtanına alacak, Taşıyıcıya ise borç olarak Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilir;

²⁴⁸ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

²⁴⁹ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁵⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni değiştirilmiştir.

²⁵¹ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁵² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni değiştirilmiştir.

²⁵³ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁵⁴ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Talimat verilen Giriş veya Çıkış Noktalarına ilişkin Kapasite Aşım Ücretleri ile Düzenleme Ücretleri söz konusu Taşıtanlar için uygulanmaz. Şüpheyeye mahal bırakmamak için, talimata kadar sistemden çekilen miktar için işbu bent hükümleri, talimatı aşan miktar için genel hükümler uygulanır.^{255, 256}

(ii) Pozitif ise, dengesizlikler, Kapasite Aşım Ücretleri ve Düzenleme Ücretleri ile ilgili kurallar herhangi bir istisna getirilmeden uygulanır.

Bu maddede düzenlenen İDAF ve İDSF fiyatlarının ilgili gün için oluşmamış olması durumunda, oluşmuş olan en son İDAF ve İDSF ilgili Taşıtanın dengesizliğinde dikkate alınır.²⁵⁷

3.3. Sistem Dengelemesine Katılım Bedeli ²⁵⁸

Sistem Dengelemesine Katılım Bedeli “Günlük Dengesizlik Ücretleri”, “Noktasal/Bölgesel Taahhüt Ücretleri” ile “Düzenleme Ücretleri”ni kapsamaktadır.²⁵⁹

3.3.1. Günlük Dengesizlik Ücretleri

3.3.1.1. ^{260, 261} Taşıtan için Günlük Dengesizlik her Gün’le ilgili olarak aşağıdaki kalemler arasındaki fark olarak hesaplanacaktır:

- a) Taşıtanın doğal gaz teslim ettiği Giriş Noktalarındaki toplam Günlük Girişi ve
- b) Taşıtanın doğal gaz çektiği Çıkış Noktalarındaki toplam Günlük Çekişi

3.3.1.1(a) alt bendindeki miktar 3.3.1.1(b) alt bendindeki miktardan fazla ise Günlük Dengesizlik pozitif, 3.3.1.1(b) alt bendindeki miktar 3.3.1.1(a) alt bendindeki miktardan fazla ise Günlük Dengesizlik negatiftir. Günlük Dengesizliğin pozitif olduğu durumda Taşıtanın sistemde doğal gaz bıraktığı, Günlük Dengesizliğin negatif olduğu durumda Taşıtanın sistemden doğal gaz aldığı kabul edilir. Taşıtanın günlük dengesizliğinin pozitif olduğu durumda Taşıtanın ödenecek dengesizlik bedeli hesaplamalarında ilgili güne ait DGFSF, Taşıtanın günlük dengesizliğinin negatif olduğu durumlarda Taşıtanın ödeyeceği dengesizlik bedeli hesaplamalarında ilgili güne ait DGAF kullanılacaktır.

²⁶²Bu usul ve esaslarda düzenlenen şartlar dahilinde acil durum, arıza vb. nedeniyle Taşıyıcının eksik/fazla teslimatı sonucu taşıtanın sistemde dengesiz kalması durumunda, taşıyıcının dengesizlikten muaf tutacağı miktar için bahse konu gün ile ilgili olarak;

(a) Taşıyıcı, bir taşıtanın fiziki giriş miktarının artmasına veya fiziki çıkış miktarını azalmasına neden olmasıyla taşıtan için dengesizlik oluşmuş ise, ilgili Taşıtan için o Güne dair Günlük Dengesizlik:

(i) Pozitif ise, sistemde bıraktığı doğal gaz miktarı öncelikle dengesizlik hesabına konu olur ve DGFSF üzerinden PUE’ye göre hesaplanır. Taşıtanın, sistemde bıraktığı doğal gaz miktarı ve Taşıyıcının bildirdiği muaf tutulacak miktardan hangisi daha düşük ise o miktar, (GRF-DGFSF) ile çarpılarak hesaplanan tutar, Taşıtanın alacak, Taşıyıcıya ise borç olarak Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilir. Muaf tutulan Giriş veya Çıkış Noktalarına ilişkin Kapasite Aşım Ücretleri ile Düzenleme Ücretleri söz konusu Taşıtanlar için uygulanmaz.

(ii) Negatif ise, dengesizlikler, Kapasite Aşım Ücretleri ve Düzenleme Ücretleri ile ilgili kurallar herhangi bir istisna getirilmeden uygulanır.

(b) Taşıyıcı, bir taşıtanın fiziki giriş miktarının azalmasına veya fiziki çıkış miktarını artmasına neden olmasıyla taşıtan için dengesizlik oluşmuş ise, ilgili Taşıtan için o Güne dair Günlük Dengesizlik:

²⁵⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni değiştirilmiştir.

²⁵⁶ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁵⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni eklemesi yapılmıştır.

²⁵⁸ Bu madde 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁵⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni değiştirilmiştir.

²⁶⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

²⁶¹ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁶² 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

(i) Negatif ise, sistemden çektiği doğal gaz miktarı öncelikle dengesizlik hesabına konu olur ve DGAF üzerinden PUE'ye göre hesaplanır. Taşıtanın, sistemden çektiği doğal gaz miktarı ve Taşıyıcının bildirdiği muaf tutulacak miktardan hangisi daha düşük ise o miktar, (DGAF-GRF) ile çarpılarak hesaplanan tutar, Taşıtanına alacak, Taşıyıcıya ise borç olarak Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilir. Muaf tutulan Giriş veya Çıkış Noktalarına ilişkin Kapasite Aşım Ücretleri ile Düzenleme Ücretleri söz konusu Taşıtanlar için uygulanmaz.

(ii) Pozitif ise, dengesizlikler, Kapasite Aşım Ücretleri ve Düzenleme Ücretleri ile ilgili kurallar herhangi bir istisna getirilmeden uygulanır.

Taşıtanın noktasal/bölgesel dengesizliği bulunması durumunda ise, noktasal/bölgesel taahhüt hesabı günlük dengesizlik hesabından ayrı yapılır ve her noktasal/bölgesel ürün için ayrı ayrı olmak üzere hesaplanan bedeller ilgili Taşıtanlara borç, Taşıyıcıya alacak olarak Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilir.²⁶³,

Günlük dengesizlik ücretleri Taşıtanlara ay sonunda gün bazında PUE'de belirtilen kurallar çerçevesinde Taşıyıcı adına Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilir.²⁶⁴

Mülga²⁶⁵

Mülga²⁶⁶

Mülga²⁶⁷

Mülga²⁶⁸

3.3.2. Noktasal/Bölgesel Taahhüt Ücretleri²⁶⁹

3.3.2.1.^{270, 271, 272}

Bir Taşıtanın noktasal/bölgesel üründe satış yönlü kesinleşmiş eşleşmelerinin bulunması durumunda Taşıtanın satış yönlü eşleşmesinin gerçekleştiği nokta/bölge için noktasal/bölgesel taahhüt hesabı yapılır. İlgili Taşıtanın eşleşen noktasal/bölgesel tekliflerindeki eşleşmeleri için Taşıyıcı kaynaklı durumlardan kaynaklanan miktar hariç olmak üzere Noktasal/Bölgesel Negatif Dengesizlik Ödemesinde (BNDÖ) aşağıdaki formül kullanılarak Taşıtanına borç ve Taşıyıcıya alacak olarak tahakkuk ettirilecek miktar hesaplanır.

$$BNDÖ_{ti} = \sum_{e=1}^n \max \left(\min (NDM_{t,g}, BSM_{t,g,k,e}), (BSM_{t,g,k,e} - BTM_{t,g,k}) \right) \times BSF_{t,g,k} \times p \times h$$

$BSM > BTM \rightarrow h < 1,2 \quad p = 0,25$ veya $h \geq 1,2 \quad p = 0,5$

$BSM \leq BTM \rightarrow p = 0,075$

Bu formülde geçen;

BNDÖ_{ti}: “t” Taşıtanının “i” fatura dönemindeki noktasal/bölgesel ürünlerdeki kesinleşmiş eşleşmeler sonucu yükümlülüğünü yerine getirmediğinden dolayı tahakkuk ettirilecek borç tutarını,

²⁶³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni eklenmiştir.

²⁶⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni eklenmiştir.

²⁶⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.3.1.2 maddesi çıkarılmıştır.

²⁶⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.3.1.3. maddesi çıkarılmıştır.

²⁶⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.3.1.4. maddesi çıkarılmıştır.

²⁶⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.3.1.5. maddesi çıkarılmıştır.

²⁶⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde başlığı değiştirilmiştir.

²⁷⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni değiştirilmiştir.

²⁷¹ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁷² 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

NDM_{t,g} : “t” Taşıtanının “g” günündeki negatif dengesizliğini,

BSM_{t,g,k,e}: “t” Taşıtanının “g” günündeki “k” noktasal/bölgesel ürünündeki “e” eşleşmesindeki noktasal/bölgesel satış miktarını,

BTM_{t,g,k}: İki farklı şekilde hesaplanır:

a) Taşıyıcının alış/satış işleminin;

Gazın teslim edildiği gün yani G gününde yapılması durumunda veya gazın teslim edildiği günden önceki gün yani G-1 gününde, G günü için 7.2.1.1 maddesinde belirtilen TMB onay saatinden sonra yapılması durumunda, “t” Taşıtanının “g” günündeki “k” noktasal/bölgesel ürünündeki satış yönlü kesinleşmiş eşleşmesi için vermiş olduğu teklif noktasında gerçekleşen tahsisatı ile, “t” Taşıtanının “g” günündeki “k” noktasındaki TMB miktarı arasındaki fark olarak hesaplanır. Tahsisat, TMB miktarından düşük gerçekleşirse, BTM_{t,g,k} 0 (sıfır) kabul edilir.

b) Alış/satış işleminin diğer zamanlarda yapılması durumunda, yani G-1 gününde ve G günü için 7.2.1.1 maddesinde belirtilen TMB onay saatinden önce yapılması durumunda, “t” Taşıtanının “g” günündeki “k” noktasal/bölgesel ürünündeki satış,

BSF_{t,g,k} : “t” Taşıtanının “g” günündeki “k” noktasal/bölgesel ürünündeki satış yönlü kesinleşmiş eşleşme fiyatlarının en yüksekini,

n : İlgili fatura dönemine ilişkin noktasal/bölgesel kesinleşmiş eşleşmelerin sayısını,

p : Taahhüt katsayısını

h : BSF_{t,g,k,e} / (“g” günündeki GRF) formülü ile hesaplanan katsayıyı,

ifade eder.

3.3.2.2.^{273,274,275}

Bir Taşıtanın noktasal/bölgesel üründe alış yönlü kesinleşmiş eşleşmelerinin bulunması durumunda Taşıtanın alış yönlü eşleşmesinin gerçekleştiği nokta/bölge için noktasal/bölgesel taahhüt hesabı yapılır. İlgili Taşıtanın eşleşen noktasal/bölgesel tekliflerindeki eşleşmeleri için, Taşıyıcı kaynaklı durumlardan kaynaklanan miktar hariç olmak üzere Noktasal/Bölgesel Pozitif Dengesizlik Ödemesinde (BPDÖ) aşağıdaki formül kullanılarak Taşıtanın borç ve Taşıyıcıya alacak olarak tahakkuk ettirilecek miktar hesaplanır.

$$BPDÖ_{t,i} = \sum_{e=1}^n \max \left(\min(PDM_{t,g}, BAM_{t,g,k,e}), (BAM_{t,g,k,e} - BTM_{t,g,k}) \right) \times BAF_{t,g,k} \times p \times h$$

BAM > BTM → h < 1,2 p = 0,25 veya h ≥ 1,2 p = 0,5

BAM ≤ BTM → p = 0,075

Bu formülde geçen;

BPDÖ_{t,i} : “t” Taşıtanının “i” fatura dönemindeki noktasal/bölgesel ürünlerdeki kesinleşmiş eşleşmeler sonucu yükümlülüğünü yerine getirmediğinden dolayı tahakkuk ettirilecek alacak tutarını,

PDM_{t,g} : “t” Taşıtanının “g” günündeki pozitif dengesizliğini,

BAM_{t,g,k,e} : “t” Taşıtanının “g” günündeki “k” noktasal/bölgesel ürünündeki “e” eşleşmesindeki noktasal/bölgesel alış miktarını,

²⁷³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde metni değiştirilmiştir.

²⁷⁴ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁷⁵ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

BTMt,g,k: İki farklı şekilde hesaplanır:

a) Taşıyıcının alış/satış işleminin;

Gazın teslim edildiği gün yani G gününde yapılması durumunda veya gazın teslim edildiği günden önceki gün yani G-1 gününde, G günü için 7.2.1.1 maddesinde belirtilen TMB onay saatinden sonra yapılması durumunda, "t" Taşıtanının "g" günündeki "k" noktasal/bölgesel ürünündeki alış yönlü kesinleşmiş eşleşmesi için vermiş olduğu teklif noktasında gerçekleşen tahsisatı ile, "t" Taşıtanının "g" günündeki "k" noktasındaki TMB miktarı arasındaki fark olarak hesaplanır. Tahsisat, TMB miktarından düşük gerçekleşirse, BTMt,g,k 0 (sıfır) kabul edilir.

b) Alış/satış işleminin diğer zamanlarda yapılması durumunda, yani G-1 gününde ve G günü için 7.2.1.1 maddesinde belirtilen TMB onay saatinden önce yapılması durumunda, "t" Taşıtanının "g" günündeki "k" noktasal/bölgesel ürünündeki alış yönlü kesinleşmiş eşleşmesi için vermiş olduğu teklif noktasında gerçekleşen tahsisatı,

$BAF_{t,g,k}$: "t" Taşıtanının "g" günündeki "k" noktasal/bölgesel ürünündeki alış yönlü kesinleşmiş eşleşme fiyatlarının en yüksekini,

n : İlgili fatura dönemine ilişkin noktasal/bölgesel kesinleşmiş eşleşmelerin sayısını,

p : Taahhüt katsayısını

h : ("g" günündeki GRF) / $BAF_{t,g,k}$ formülü ile hesaplanan katsayıyı,

ifade eder.

Herhangi bir Günle ilgili olarak her Taşıtanın Günlük Dengesizliği 9. Bölüm'de detaylandırıldığı şekilde hesaplanacaktır.

Noktasal/bölgesel taahhüt ücretleri Taşıtanlara ay sonunda gün bazında Taşıyıcı adına Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecektir.

3.3.3.^{276, 277} Dengesizlik hesaplarında kullanılacak Dengeleme Gazı Alış Fiyatı (DGAF) ve Dengeleme Gazı Satış Fiyatı (DGSF) şu şekilde hesaplanır:

a) Taşıyıcının İlave Dengeleyici olarak STP'de işlem yapmadığı veya sadece noktasal/bölgesel işlem yaptığı durumlarda

$$DGAF = GRF \times 1,05$$

$$DGSF = GRF \times 0,95$$

b) Taşıyıcının İlave Dengeleyici olarak STP'de işlem yaptığı veya ŞİD'in ilgili diğer hükümleri uyarınca doğal gaz temin ettiği durumlarda;

$$DGAF = \max((GRF \times 1,05), \text{İDAF})$$

$$DGSF = \min((GRF \times 0,95), \text{İDSF})$$

İDAF ve İDSF, Taşıtanların Günlük Giriş ve Günlük Çekişleri, 9. Bölüm hükümlerine göre tespit edilecektir.

İletim Şirketinin Piyasa Tabanlı Olmayan Yöntemlerden olmak üzere Dengeleme Gazı Anlaşmasıyla doğal gaz tedarik ettiği günlerde de dengesizliklerin uzlaştırılmasına yönelik hesaplamalar, bu maddedeki kurallara göre yapılır.

3.3.4. Düzenleme ve TMDB Ücretleri²⁷⁸

Düzenleme ve TMDB ücreti hesaplamalarında aşağıdaki toleranslar kullanılacaktır.

Düzenlenmiş Tolerans Miktarı, Taşıtanın en son Programında belirtilen doğal gaz miktarlarından fazla veya az bir doğal gaz miktarını ifade eder.

Düzenlenmiş Tolerans Miktarının negatif ve pozitif sınırları, aşağıdaki tablolar ve formüle göre hesaplanır.

²⁷⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni madde eklenmiştir.

²⁷⁷ 21/01/2023 tarihli ve 32080 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/01/2023 tarihli ve 11580 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁷⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde numarası ve başlık değiştirilerek yeni madde metni eklenmiştir.

Giriş Noktaları için:

Taşıtanın Programında Giriş Noktası İçin Belirtilen Miktar Aralığı (Sm ³)	A	B	Düzenlenmiş Tolerans (C)
0-500.000	0	G	+/- 0,15 (%15)
500.001-1000000	+/- 75.000	G-500.000	+/- 0,12 (%12)
1.000.001-2.000.000	+/- 135.000	G-1.000.000	+/- 0,10 (%10)
2.000.001-4.000.000	+/- 235.000	G-2.000.000	+/- 0,09 (%9)
4.000.001 ve üstü	+/- 415.000	G-4.000.000	+/- 0,07 (%7)

Çıkış Noktaları için:

Taşıtanın Programında Çıkış Noktası İçin Belirtilen Miktar Aralığı (Sm ³)	A	B	Düzenlenmiş Tolerans (C)
0-100.000	0	Ç	+/- 1,00 (%100)
100.001-250.000	+/- 100.000	Ç-100.000	+/- 0,12 (%12)
250.001-1.000.000	+/- 118.000	Ç-250.000	+/- 0,10 (%10)
1.000.001-2.000.000	+/- 193.000	Ç-1.000.000	+/- 0,06 (%6)
2.000.001 ve üstü	+/- 253.000	Ç-2.000.000	+/- 0,04 (%4)

$$D = A + (B \times C)$$

D: Düzenlenmiş Tolerans Miktarı

G: Programdaki Giriş Miktarı

Ç: Programdaki Çıkış Miktarı

3.3.4.1. Düzenleme Ücretleri²⁷⁹

Düzenleme Ücretleri Depolama Tesisleri, LNG Terminalleri ve yurt içindeki üretim tesislerine ilişkin Giriş Noktaları ile her bir Çıkış Noktası için ayrı ayrı olmak üzere, aşağıdaki kalemler arasındaki farkın, Düzenlenmiş Tolerans Miktarını aştığı Günler için hesaplanacak ve Taşıtanlar tarafından ödenecektir. Alt akışında Tali Çıkış Noktaları bulunan Ana Çıkış Noktalarında Düzenleme Ücretleri, sadece Tali Çıkış Noktaları için uygulanacaktır.

a) Giriş ve Çıkış Noktasında o Gün için, Taşıtanın 9. Bölüm uyarınca yapılan Tahsisat neticesi tespit edilen Günlük Giriş ve Günlük Çekiş Miktarları ve

b) Giriş ve Çıkış Noktasında o Günün Programında belirtilen doğal gaz miktarı.

Bir Çoklu Çıkış Noktasında Düzenleme Ücretleri, Taşıtanların toplam Tahsisatı ile toplam Program Miktarı arasındaki farkın, yukarıda Çıkış Noktaları için belirtilmiş olan Düzenlenmiş Tolerans değerini aşmadığı durumlarda uygulanmaz.

*Mülga*²⁸⁰

3.3.4.2. TMDB Ücretleri²⁸¹

TMDB Ücretleri, her bir Giriş Noktası ile her bir Çıkış Noktası için ayrı ayrı olmak üzere, aşağıdaki kalemler arasındaki farkın, Düzenleme Ücreti hesaplamasında kullanılmayan Düzenlenmiş Tolerans Miktarını aştığı miktarı esas olmak üzere Tarifede belirtilen şekilde hesaplanacak ve Taşıtanlar tarafından ödenecektir.

a) TMB'de belirtilen doğal gaz miktarları.

b) Nihai TMDB'de belirtilen doğal gaz miktarları.

²⁷⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.3.2.1. maddesi, madde numarası 3.3.4.1 olarak madde metni ve numaralandırma değiştirilmiştir.

²⁸⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.3.2.2. maddesi kaldırılmıştır.

²⁸¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile yeni madde eklenmiştir.

3.4. İhracat Çıkış Noktası Negatif Dengesizlik Ödemesi²⁸²

İhracat Çıkış Noktalarında kapasite kullanım hakkına sahip olan lisans sahibinin iletim sistem dengesini negatif etkilememesi esastır. Günlük negatif dengesizliğin bulunması durumunda Taşıtan, İhracat Çıkış kapasite miktarı ile sınırlı olmak kaydıyla negatif dengesizlik bedelinin 5 katına karşılık gelen bedeli Taşıyıcıya öder. Taşıyıcı, Taşıtan tarafından söz konusu ödemenin ilgili mevzuat çerçevesinde yapılmaması halinde Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan teminata başvurabilir.

Bir taşıtanın Depolama Tesislerinden (LNG Terminalleri hariç) Depo Operatörü tarafından onaylanmış bir programı bulunmasına karşılık bu taşıtan adına onaylanan program kadar geri üretim yapılamaması halinde, geri üretim yapılamayan miktar için Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan dengesizlik ödemelerine ilişkin hükümde yer alan katsayı uygulanmaz.

3.5. Hizmet Kesintisi Bedelleri^{283, 284}

Taşıtanın ve adına hareket edenlerin ŞİD'e ve ilgili Teslim Sözleşmesi hükümlerine uygun davranmış olması kaydıyla, Taşıyıcının işletme hatası sonucunda sistem dengesinin bozulması ve Çıkış Noktalarında kesintiye yol açılması durumunda, Taşıyıcı kesinti veya azaltmaya uğrayan Taşıtanlara Hizmet Kesintisi Bedeli ödemekle yükümlüdür. Buna ilişkin bedeller her bir Çıkış Noktası için ayrı ayrı uygulanacak olup, eksik teslimatlar Teslim Sözleşmelerinde yer alacak olan minimum teslim basıncının altında gerçekleşen doğal gaz teslimat miktarları için geçerli olacaktır. Her halükarda, Taşıtan'ın onaylanmış son Programında yer alan toplam miktar üzerinden hesaplanacak olan ortalama saatlik Akış Miktarının üzerinde bir anlık akış için, minimum teslim basıncının altına düşülmüş olsa dahi Hizmet Kesintisi Bedeli tahakkuk ettirilmeyecektir. Kesinti miktarının belirlenmesinde minimum teslim basıncının altına düşüldüğü süreler ve bu süreler boyunca son onaylanmış Program doğrultusunda belirlenecek olan saatlik ortalama Akış Miktarının ne kadar eksiğinde kaldığı tespitleri esas olacaktır.

Karışıklığa yer vermemek açısından, bir Giriş Noktasına ilişkin Hizmet Kesintisi Bedeli uygulanmayacaktır.

Bir Çıkış Noktasına ilişkin Hizmet Kesintisi Bedeli aşağıdaki gibi hesaplanır.

Hizmet Kesintisi Bedeli = Kesinti Miktarı × Tarifede yer alan Hizmet Kesintisi Bedeli

3.6. Kesinti Dengeleme Bedeli²⁸⁵

Bir Taşıtanın Günlük Çekişinin Günlük Girişinden fazla olması sonucu sistem dengesinin bozulması nedeniyle Taşıyıcının başka bir Taşıtana yaptığı doğal gaz teslimlerinde kesinti veya azaltmaya gitmesi durumunda buna neden olan Taşıtan, Sistem Dengelemesine Katılım Bedeline ilaveten bundan etkilenen Taşıtana ödenmek üzere, Taşıyıcıya Kesinti Dengeleme Bedelini de ödemekle mükelleftir. Kesinti Dengeleme Bedeline ilişkin toplam tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Toplam Tutar = Neden olunan kesinti veya azaltma miktarı x Tarifede belirtilen Kesinti Dengeleme Bedeli

3.7. Ulusal Dengeleme Giriş ve Çıkış Noktaları^{286, 287}

Ulusal Dengeleme Giriş Noktası ve Ulusal Dengeleme Çıkış Noktası, İletim Şebekesinde fiziksel olarak var olmayan, STP üzerinde dengesizliklerin giderilmesi ve/veya STP'de yahut ikili anlaşmalar yoluyla ticaret yapılması suretiyle İletim Sistemindeki gazın el değiştirmesini sağlamaya yönelik tanımlanan sanal noktalarlardır. Bu

²⁸² 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

²⁸³ Bu madde 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁸⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde numarası değiştirilmiştir.

²⁸⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde numarası değiştirilmiştir.

²⁸⁶ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁸⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde numarası ve metin değiştirilmiştir.

noktalara yönelik yapılacak işlemler EBT üzerinden Ulusal Dengeleme Giriş ve/veya Çıkış olarak gösterilir. Bu noktalar aşağıdaki şartlar dâhilinde kullanılacaktır.²⁸⁸

3.7.1.²⁸⁹ Bir Taşıtan diğer Taşıtanlara Doğal Gaz teslim edecekse bu miktar, TMB’de Ulusal Dengeleme Çıkış Noktasından çekilecek miktar olarak belirtilecek olup bu miktar ile birlikte bu noktadan çekiş yapacak Taşıtanların kimliği belirtilecektir. Söz konusu miktar, diğer Taşıtanın TMB’sinde ise Ulusal Dengeleme Giriş Noktasından girilecek miktar olarak yer alacaktır. TMB’lerde Ulusal Dengeleme Çıkış Noktalarında belirtilen miktarların, Ulusal Dengeleme Giriş Noktalarında belirtilen miktarlara toplamda eşit olması şart olup, bu anlamda uyum göstermeyen TMB’ler Taşıyıcı tarafından onaylanmayıp revize edilmeleri istenir.²⁹⁰

3.7.2.^{291,292,293}

Taşıtanların ikili anlaşmaları çerçevesinde UDN’de kendi aralarında yapacağı işlemler, TMB saati bitimine kadar EBT üzerinden bildirilecektir.

İstisna olarak Taşıtanlar, G+1 saat 12:00-14:00 arasında yurtdışı boru hattı ile gelen Giriş Noktalarında veya depolama tesisleri (LNG terminaleri dahil) Giriş Noktalarında Taşıyıcı tarafından programdan fazla veya eksik çekiş yapılması nedeniyle Taşıtanların tahsisatının artması veya azalması sonucu oluşan miktar ile sınırlı kalmak kaydı ile UDN ticareti yapabilirler.

*Mülga*²⁹⁴

3.7.3^{295, 296, 297, 298} Ulusal Dengeleme Giriş Noktaları ile Ulusal Dengeleme Çıkış Noktalarına ilişkin Rezerve Kapasite bilgileri kapasite tescil belgesine işlenmekle birlikte, bu noktalardaki Rezerve Kapasite bilgileri TMB, TMDB ve Programlarda kullanılacak olup, Tarifede yer alan kapasite ile ilgili ödemelere ve Kapasite Aşım Ücretlerine tabi olmayacaktır.

*Mülga*²⁹⁹

BÖLÜM 4

DAHİLİ KULLANIM GAZI, DENGELEME GAZI ve İLETİM ŞEBEKESİ STOĞU³⁰⁰

4.1. Dahili Kullanım Gazı³⁰¹

4.1.1^{302, 303}. Dahili Kullanım Gazı; Taşıyıcı Kullanım Gazını ifade eder.

4.1.2³⁰⁴. Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazını 24.1.3.1 bendi kapsamında alır.

²⁸⁸ Bu bent 20/04/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/04/2011 tarihli ve 3161 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁸⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde numarası değiştirilmiştir.

²⁹⁰ Bu bent 20/04/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/04/2011 tarihli ve 3161 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁹¹ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul kararı ile değiştirilmiştir.

²⁹² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.6.2 madde numarası kaldırılarak metin ve numaralandırma değiştirilmiştir.

²⁹³ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

²⁹⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.6.3. maddesi kaldırılmıştır.

²⁹⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.6.4.’ün madde numarası değiştirilmiştir.

²⁹⁶ Bu bent 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

²⁹⁷ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile, 3.6.5 olan bent numarası 3.6.4 olarak değiştirilmiştir.

²⁹⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde numarası değiştirilmiştir.

²⁹⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 3.7. maddesi kaldırılmıştır.

³⁰⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 4. Bölüm’ün adı değiştirilmiştir.

³⁰¹ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁰² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile paragraf kısmına madde numarası verilerek madde metni değiştirilmiştir.

³⁰³ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

4.1.3³⁰⁵. Taşıyıcı, her gaz günü öncesinde bir sonraki gün için temin edeceği Dahili Kullanım Gazı miktar tahminini EBT’de yayımlayacak ve bu miktarı 4.1.2 maddesi uyarınca temin edecektir. Taşıyıcı, her ay içerisinde bir önceki aya ait temin edilen Dahili Kullanım Gazı miktarını EBT’de yayımlayacaktır.

Mülga³⁰⁶

Mülga³⁰⁷

Mülga³⁰⁸

Mülga³⁰⁹

Mülga³¹⁰

4.1.4³¹¹. Dahili Kullanım Gazı Maliyetleri

Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazı Maliyetlerini EPDK’ya yapacağı Tarife önerilerinde dikkate alacaktır. Tarife önerilerinde, Hesaba Katılmayan Gaz miktarı, Gaz Yılı içinde taşınması öngörülen Doğal Gaz Miktarının %2’sini (yüzde iki) aşmayacak şekilde ve geçmişteki beş Gaz Yılı’nın değerlerinin ortalaması alınarak belirlenir.

4.1.5³¹². Dahili Kullanım Gazı Hesaplanması

Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazının hesaplanmasına yönelik gerekli ölçüm ekipmanlarının teçhizi, ölçüm kayıtlarının tutulması ve özel hesaplamaların kayıt altına alınmasından sorumlu olacaktır.

4.1.6³¹³. Dahili Kullanım Gazı Muhasebeleştirilmesi

Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazı ve Dengeleme Gazı kayıtlarını eksiksiz ve doğru olarak ayrı hesaplar halinde tutacaktır.

4.2. Dengeleme Gazı³¹⁴

4.2.1³¹⁵. Taşıyıcı İletim Şebekesi Stoğunun düzeyini Referans Stok Seviyesinde tutmak için Dengeleme Gazı alış/satış işlemi yapar. Taşıyıcının Dengeleme Gazı alış/satış işlemlerini öncelikli olarak STP’de yapması esastır.

4.2.2³¹⁶. Taşıyıcı, öncelikli olarak STP’de verilen tekliflere göre fiyattan bağımsız olarak dengeleme amaçlı alış/satış işlemi yapar. İhtiyacın tamamen karşılanamaması veya STP’nin PUE’de belirtilen nedenlerle askıya alınmış olması durumlarında Taşıyıcı, İletim Şebekesinin fiziki dengesini sağlamak amacıyla 3.2 maddesinde belirtilen sırayla Dengeleme Gazı alış/satış işlemi yapma yollarına başvurur.

³⁰⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde 4.1.2 olmak üzere madde ilave edilmiştir.

³⁰⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde 4.1.3 olmak üzere madde ilave edilmiştir.

³⁰⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 4.2. maddesi kaldırılmıştır.

³⁰⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 4.2.1. maddesi kaldırılmıştır.

³⁰⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 4.2.2 maddesi kaldırılmıştır.

³⁰⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 4.2.3 maddesi kaldırılmıştır.

³¹⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 4.2.4 maddesi kaldırılmıştır.

³¹¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 4.4 maddesi 4.1.4 olarak değiştirilmiştir.

³¹² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 4.5 maddesi 4.1.5 olarak değiştirilmiştir.

³¹³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 4.6 maddesi 4.1.6 olarak hem madde numarası hem de madde metni değiştirilmiştir.

³¹⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 4’e Madde 4.2 olarak yeni madde ve metin ilave edilmiştir.

³¹⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 4’e Madde 4.2.1. olarak yeni madde ve metin ilave edilmiştir.

³¹⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 4’e Madde 4.2.2. olarak yeni madde ve metin ilave edilmiştir.

4.2.3³¹⁷. Doğal gazın yeterli olmaması veya Taşıyıcının bir Giriş Noktasından doğal gaz alma ihtiyacı olması halinde Taşıyıcı, uygun gördüğü bir Taşıtan Tedarikçiye, Programında öngörülen miktardan daha fazla miktarda doğal gaz teslim etmesi için talimat verebilir. Taşıtan Tedarikçiler Taşıyıcının bu bildirimlerine uyamamaları halinde yeterli arz imkanlarına sahip olmadıklarını Taşıyıcıya belgelemek zorundadır.

4.2.4³¹⁸. Taşıyıcının herhangi bir TMDT'yi yerine getirmek için Madde 7.2 ve/veya Madde 7.4 kapsamında Giriş veya Çıkış Noktalarındaki Programlarında değişiklik yapan Taşıtanların, Gün içinde Ulusal Dengeleme Giriş ve Çıkış Noktalarına ilave Miktar girmek üzere TMDB yapmalarına izin verilir. Talimat verilen Giriş veya Çıkış Noktalarına ilişkin Kapasite Aşım Ücretleri ile Düzenleme Ücretleri söz konusu Taşıtanlar için uygulanmaz.

4.2.5³¹⁹. Piyasa tabanlı işlemlerden oluşan Dengeleme Gazı miktarlarının uzlaştırılması PUE'de belirtilen hükümlere göre yapılacak olup faturalama işlemi Günlük tahakkuk miktarlarına istinaden Ay sonunda oluşacak kümülatif bir hesaplama doğrultusunda Piyasa İşletmecisi tarafından yapılacaktır.

4.2.6³²⁰. Taşıyıcı ŞİD hükümlerine uygun olarak STP'de ŞİD'de düzenlenen sıra ve koşullarda doğal gaz tedarik edememesi durumunda Piyasa Tabanlı Olmayan Yöntemler kapsamında değerlendirilmek üzere, üçüncü taraflarla Dengeleme Gazı temin etmek amacıyla özel hukuk hükümlerine tabi olarak Dengeleme Gazı Anlaşması yapabilir. Taşıyıcı dikey bütünleşik yapısı devam ettiği sürece, kendi toptan satış/ithalat/ihracat ünitesinden Dengeleme Gazı Anlaşmasına konu edilecek miktarı işbu ŞİD hükümlerindeki Madde 3.2'deki koşulları tüketmek kaydıyla temin edebilir. Taşıyıcının bu yönde kendi toptan satış/ithalat/ihracat ünitesinden temin ettiği doğal gaz, ŞİD hükümleri çerçevesinde Dengeleme Gazı anlaşmasının tabi olduğu hüküm ve sonuçlara tabidir.

4.3. İletim Şebekesi Stoğu ^{321,322, 323, 324, 325}

Taşıyıcı İletim Şebekesi Asgari Stoğunun düzeyini, Ana İletim Şebekesinin segmentleri için ayrı olmak üzere her Gaz Yılı başında EBT'de duyurur. Taşıyıcı, Gün içinde Ana İletim Şebekesinin segmentlerinde asgari basınç 50 Bar, azami basınç 75 Bar olacak şekilde dengeleme işlemlerini gerçekleştirir. Gaz Yılı içinde yeni İletim Şebekesi segmentleri devreye alınırsa, İletim Şebekesi Asgari Stoğunun düzeyine ilişkin bilgiler değiştirilerek EBT'de yeniden açıklanır. Taşıyıcı, İletim Şebekesi Stoğunu her gün saat 11:30'a kadar EBT'de yayımlar. Taşıyıcı, İletim Şebekesi Referans Stok Seviyesini yıl içerisinde öncelikle gerekçe kodlarını belirterek STP'den alışı/satışı işlemleri ile değiştirir. STP'den temin edemediği durumda, 3.2 maddesinde belirtilen sırayla doğal gaz tedarik edebilmek için alışı/satışı işlemi yapma yollarına başvurur. Aksi takdirde, 14. Bölüm hükümleri uygulanır.

4.4. Dahili Kullanım Gazı Maliyetleri

Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazı Maliyetlerini EPDK'ya yapacağı Tarife önerilerinde dikkate alacaktır. Tarife önerilerinde, Hesaba Katılmayan Gaz miktarı, Gaz Yılı içinde taşınması öngörülen doğal gaz miktarının %2'sini (yüzde iki) aşmayacak şekilde ve geçmişteki beş Gaz Yılı'nın değerlerinin ortalaması alınarak belirlenir.

BÖLÜM 5 GİRİŞ ŞARTLARI

5.1. Genel Açıklama

³¹⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 4'e Madde 4.2.3. olarak yeni madde ve metin ilave edilmiştir.

³¹⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 4'e Madde 4.2.4. olarak yeni madde ve metin ilave edilmiştir.

³¹⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 4'e Madde 4.2.5. olarak yeni madde ve metin ilave edilmiştir.

³²⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 4'e Madde 4.2.6. olarak yeni madde ve metin ilave edilmiştir.

³²¹ Bu madde 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³²² 31/12/2011 tarihli ve 28159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28/12/2011 tarihli ve 3617 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³²³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 4'e Madde 4.3. değiştirilmiştir.

³²⁴ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³²⁵ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

5.1.1. İşbu Bölüm 5'te Taşıtanların, Giriş Noktalarında doğal gaz teslim koşulları ile doğal gazın Giriş Noktalarında Taşıyıcı tarafından kabul edilebilmesi için gerekli esaslar, söz konusu kabule ilişkin kısıtlamalar da dahil olmak üzere belirlenmektedir.

Doğal gazın, İletim Şebekesine Giriş Noktalarında teslimi bu Bölüm 5'te belirtilen Gaz Giriş Hükümleri ile uyumlu olarak yapılacaktır.

5.1.2. Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi

5.1.2.1. İletim Şebekesine ilgili Giriş Noktasında girecek doğal gazın ölçümünün yapıldığı istasyonların teknik özellikleri, işletim faaliyetleri, teslim edilen doğal gazın giriş şartları, Teslimat Özelliklerinin tespiti, gibi hususlar Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde düzenlenir.³²⁶

5.1.2.2. Bir Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinin mevcudiyeti, Taşıyıcının ŞİD altındaki yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacak ve Taşıyıcı, Taşıtan tarafından, ilgili Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi altındaki herhangi bir yükümlülüğü için tedbir almak zorunda bırakılmayacaktır. Taşıyıcının herhangi bir Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesini ihlal etmesine neden olan herhangi bir Taşıtan, bir zarar doğması durumunda, Taşıyıcının zararını karşılayacaktır.

5.2. Gaz Giriş Hükümleri

5.2.1³²⁷. Herhangi bir Giriş Noktasına ilişkin Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesindeki Gaz Giriş Hükümlerinden aşağıdaki (b) i., ii., bunlara ilişkin olarak iv. ve (a) numaralı hükümler, ile Taşıyıcının Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesindeki yükümlülüklerini yerine getirmesine ilişkin Taşıtan yükümlülükleri, aynı Giriş Noktasını kullanan Taşıtanların STS'lerinde ve/veya Teslim Sözleşmelerinde aynen korunacaktır. Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde yer alan Gaz Giriş Hükümleri;

a) Bağlanan Sistemin yeri ve Yurt Dışı Operatörünün veya İletim Şirketinin veya Depolama Şirketinin veya Üretim Şirketinin ismini ihtiva edecektir,

b) Konu Giriş Noktası için aşağıdaki detayları içerecektir:

i. Teslim edilen veya teslim edilmek üzere sunulan Doğal Gazın, kimyasal kompozisyonu, H₂S, merkaptan kükürt, toplam kükürt, minimum ve maksimum basıncı, minimum ve maksimum sıcaklığı, su çiglenme noktası, hidrokarbon çiglenme noktası, O₂ analizi ve diğer özelliklerine ilişkin sınırlamaları ve diğer şartları,

ii. Teslim edilmiş veya teslim edilmek üzere sunulan Doğal Gazın, ölçülmesi, kimyasal özellikleri ile diğer özelliklerinin tespiti için numune alınması ve analiz edilmesi, Üst Isıl Değer ile diğer özelliklerinin belirlenmesi, miktarının tespiti,

iii. Yukarıdaki (ii) uyarınca belirlenen değerler konusunda Taşıyıcı ve Yurt Dışı Operatörünün veya İletim Şirketinin veya Depolama Şirketinin veya Üretim Şirketinin birbirlerini haberdar etmesi,

iv. Yukarıdaki (i), (ii), (iii)'de verilen hususlara ilişkin prosedürler, yöntemler ve standartları içeren Giriş Noktası Ölçüm Hükümleri.5.2.2. Gaz Giriş Hükümlerinin bir şartına uyulmamasının İletim Şebekesinin veya bir bölümünün işletimini maddi ve olumsuz şekilde etkilemesi nedeniyle, ŞİD hükümlerinin yerine getirilemeyeceğine kanaat etmesi halinde Taşıyıcı, ilgili Giriş Noktasındaki doğal gaz teslimini, bu durum ortadan kalkana kadar, ret etme hakkına sahiptir. Ancak, böyle bir hakkın kullanımı Taşıyıcının Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi kapsamındaki sorumluluklarını yerine getirmesi koşuluna tabidir. Taşıyıcı bu hakkını kullanmadan önce, durumdan etkilenen tüm Taşıtanları söz konusu ret ve buna ilişkin ayrıntılar hakkında bilgilendirmek üzere elinden gelen çabayı gösterecektir.³²⁸

5.3. Taşıtanın Doğal Gaz Teslimatı

5.3.1. Doğal gazın, Taşıyıcıya teslim için sunulması veya teslimi Taşıtan veya adına hareket eden tarafından yapılır. Teslim için sunulan veya teslim edilen doğal gazla ilgili her türlü sorumluluk Taşıtana aittir.

³²⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 5, Madde 5.1.2.1. değiştirilmiştir.

³²⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 5, Madde 5.2.1'deki numaralandırmalar değiştirilmiştir.

³²⁸ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

5.3.2. Çoklu Giriş Noktasını kullanan Taşıtanların her biri, diğer her bir Taşıtanla aynı Teslimat Özelliklerine sahip doğal gazı teslim etmiş veya teslim için sunmuş sayılacaktır. Bu şekilde teslim edilen veya teslim için sunulan doğal gaz her bir Taşıtan Bölüm 9 hükümlerine göre paylaşılacaktır.

5.4. Gaz Giriş Hükümleriyle Uyumluluk

5.4.1. Taşıtan, Uygun Olmayan Gaz teslimi yapmayacak veya teslim için sunmayacaktır.

5.4.2. Uygun Olmayan Gazın teslim için sunulduğu durumlarda Taşıyıcı, ilgili Taşıtanı bildirimde bulunarak, söz konusu Giriş Noktasında teslim için sunulan doğal gaza ilişkin olarak ilgili Gaz Giriş Hükümleri ve ŞİD ekindeki Kalite Şartnamesindeki koşullara uyulana kadar, aşağıdakilerden birini yapabilir:

a) Uygun Olmayan Gazın tamamının veya bir kısmının teslimini kabul etmeyebilir,

b) Uygun Olmayan Gazı Gaz Giriş Hükümleri ve ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uyumlu hale getirmek için gerekli tedbirleri alabilir.

5.4.3. Uygun Olmayan Gazın teslim için sunulduğu veya teslim edildiği durumda, Taşıyıcının ve ilgili Taşıtanın hak, yükümlülük ve sorumlulukları, Madde 11.3 hükümleriyle uyumlu olarak belirlenecektir.

5.4.4. Taşıyıcı, Uygun Olmayan Gazın İletim Şebekesine teslim edilmekte olduğunu veya teslim edildiğini fark eder etmez, söz konusu Giriş Noktasını kullanan Taşıtanları en kısa sürede durumdan haberdar edecektir.

5.5. Giriş Kısıtlamaları

ŞİD hükümlerine tabi olarak Taşıyıcı; Acil Durum, Bakım, Mücbir Sebep, Sınırlı Kapasite Günü veya Operasyonel Akış Tedbirlerinin mevcudiyeti nedeniyle Taşıtanlarca teslim için sunulan doğal gazı tamamen veya kısmen teslim alamıyorsa bir Giriş Noktasında teslim için sunulan doğal gazın tamamını veya bir kısmını teslim alma ve/veya etmeye ilişkin yükümlülüklerinden muaf tutulacaktır.³²⁹

5.6. Doğal Gazın Sınırlı Teslimi

5.6.1. Taşıyıcı bir Sınırlı Kapasite Günü'nün yaklaşmakta olduğunu veya mevcut bulunduğunu tespit ederse, ilgili Giriş Noktasındaki Akış Miktarını azaltma veya kesme ve bunun için gerekli tedbirleri alma hakkına sahiptir.

5.6.2. Taşıyıcı, Sınırlı Kapasite Günü'nün herhangi bir Giriş Noktasını etkilediği ve 5.6.1 bendindeki haklarını kullandığı durumda, Akış Miktarındaki azaltmayı ayrımcılığa gitmeden paylaşarak gerçekleştirecektir.

5.7. Giriş Noktaları

5.7.1. Giriş Noktası ile ilgili Ölçüm İstasyonunun kimin tarafından işletileceği Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde belirlenir.

5.7.2. Giriş Noktası ile bu noktadan geçen doğal gazın ölçümünün yapılacağı Ölçüm İstasyonunun farklı konumda olması halinde, Giriş Noktası ile Ölçüm İstasyonu arasındaki boru hattından çıkış alınamaz.

5.7.3 Ölçüm İstasyonundaki Ölçüm Ekipmanlarının denetimi Taşıyıcı veya Bağlanan Sistem işletmecisi tarafından gerçekleştirilecektir. Denetim öncesinde ilgili tüm taraflar EBT vasıtasıyla bilgilendirilir. Taraflar, tüm kontrol ve ayarlama işlemlerinde temsilci bulundurma hakkına sahiptir.³³⁰

5.7.4 Taşıyıcı, doğal gaz arzının mümkün olan en güvenli şekilde İletim Şebekesine ulaşmasını sağlamak amacıyla, uygulanabilir gördüğü yer ve zamanda İletim Şebekesine yeni Giriş Noktaları kurabilir. Yeni

³²⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 5, Madde 5.5. değiştirilmiştir.

³³⁰ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Giriş Noktalarının kurulması halinde, Taşıyıcı, İnternet sayfasında yayımladığı Giriş Noktalarını güncelleştirecektir.³³¹

BÖLÜM 6 ÇIKIŞ ŞARTLARI

6.1. Genel Bakış

6.1.1. Bu 6. Bölüm hükümleri Çıkış Noktalarında İletim Şebekesinden doğal gaz çekişi için uygulanacaktır.

6.1.2. Çıkış Noktası; Taşıtanlar tarafından İletim Şebekesinden doğal gaz çekilen Ana Çıkış Noktası, Tali Çıkış Noktası ve Bağlanan Sisteme doğal gaz verilen noktadır.^{332,333}

6.1.3. Ana Çıkış Noktası ile ilgili basınç, sıcaklık, Rezerve Kapasite veya azami Günlük çekiş, ASM ile bu Çıkış Noktasında teslim edilecek doğal gazın ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesinde belirtilen özelliklerde olacağı STS'lerde belirtilecektir.³³⁴

6.1.4. Çıkış Noktaları için kullanılacak Ölçüm Ekipmanları ile bunlara ilişkin ölçüm koşulları ile ilgili genel şartlar 10. Bölüm'de belirtilmiştir. Özel şartlar ise, Bağlantı Anlaşmaları ve/veya ilgili Teslim Sözleşmelerinde belirtilecektir.³³⁵

6.1.5. Taşıyıcının işbu ŞİD'de açıklanan özel durumlarda, Son Kullanıcı Tesislerine doğal gaz bağlantısını daimi veya geçici olarak kesmesi veya gaz naklini reddetmesi durumunda, Taşıyıcı ilgili Çıkış Noktasında veya Noktalarında İletim Şebekesinden çekilmek üzere doğal gaz hazır etme yükümlülüğünü ihlal etmiş olmayacaktır.

6.1.6. Taşıyıcı ve Taşıtanlar bir Çıkış Noktasının aynı zamanda bir Giriş Noktası, bir Giriş Noktasının da aynı zamanda bir Çıkış Noktası olabileceğini bilmekte ve kabul etmektedir. Bu çerçevede Depolama Tesislerinin (LNG Terminalleri dahil) İletim Şebekesine bağlandığı noktalar bir Giriş Noktası olarak tanımlanmakla birlikte, İletim Şebekesinden Depolama Tesislerine (LNG Terminalleri hariç) enjeksiyonlarda, bu noktalar Çıkış Noktası olarak kabul edilir.³³⁶

6.2. Çekilen Gazın Ölçümü^{337,338}

Çıkış Noktasında, çekilen doğal gaz miktarının tespit edilebilmesi için doğal gazın 10. Bölüm hükümlerine göre ölçülmesi ve kaydedilmesi için gerekli Ölçüm Ekipmanları Teknik Şartnamelere, Teslim Sözleşmesine veya Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesine uygun olarak tesis edilecektir. Söz konusu Teknik Şartnameler bir Bağlantı Anlaşmasının ayrılmaz parçası olacaktır.

6.3. Gaz Çekiş Şartları

Taşıyıcı tarafından Çıkış Noktasında teslim edilen doğal gazın kimyasal kompozisyonu ve Asgari Teslim Basıncı ile ilgili gaz çekiş şartları, 11. Bölüm ve ilgili STS'de ve/veya Teslim Sözleşmesinde belirtilen hükümlere göre tespit edilecektir.

6.4. Gaz Çekiş Noktası

³³¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 5, Madde 5.7.4. değiştirilmiştir.

³³² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 6, Madde 6.1.2. değiştirilmiştir.

³³³ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³³⁴ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³³⁵ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³³⁶ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³³⁷ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³³⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 6, Madde 6.2. değiştirilmiştir.

Çıkış Noktası ilgili STS’de ve/veya Teslim Sözleşmesinde ve Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde veya İşletme Protokolünde açıklanacak aynı zamanda şematik çizim üzerinde belirtilecektir.

6.5. Taşıtanların Gaz Çekişine İlişkin Hak ve Yükümlülüğü

6.5.1. Taşıtan, Programı ile 6.6 maddesi ve 14. Bölüm hükümlerine uygun olarak Giriş Noktasında teslim edeceği doğal gaz miktarlarını, Rezerve Kapasitesini aşmamak kaydıyla Çıkış Noktasından çekme hakkına sahiptir.

6.5.2. Taşıtan, Gün içinde Giriş Noktasında teslim ettiği doğal gaz miktarını veya ASM’sini veya Rezerve Kapasitesini aşan miktarda doğal gaz çekişi yapamaz. Taşıyıcı, Taşıtana, o Günde Giriş Noktasında teslim ettiği doğal gaz miktarını veya ASM’sini veya Rezerve Kapasitesini aşan miktardaki doğal gazı teslim etmekle yükümlü değildir.

6.5.3. Taşıyıcı, doğal gazın, STS’de belirtilen ASM’den daha yüksek miktarda veya aşırı darbeli çekilmesi nedeniyle İletim Şebekesinin işletme güvenliğinin tehlikeye girdiği veya diğer Taşıtanlara verilen iletim hizmetinin olumsuz etkilenme veya tehlikeye girme riski olduğu kanaatine vardığı takdirde, söz konusu sorun giderilene veya sistemi istendiği şekilde eski haline getirene kadar, ilgili Çıkış Noktasındaki doğal gaz teslimatını kesme veya azaltma hakkına sahiptir.

Böyle bir durumda, Taşıyıcı, doğal gaz çekişinin durdurulmasını ya da doğal gaz teslimatını durduracağını, ilgili STS’de öngörülen şekilde, ilgili tarafa bildirecektir. Ancak, Taşıyıcı kendi görüşüne göre, mevcut koşullar altında alternatif çözüm yolları varsa, doğal gaz teslimatını durdurmamak için elinden gelen çabayı sarf edecektir.

6.6. Profile Uyuma³³⁹

Taşıyıcı, ŞİD ve STS hükümlerine tabi olarak ASM’yi aşmamak kaydıyla değişken bir saatlik profil arz eden Günlük çekiş miktarlarını karşılamak için elinden gelen çabayı sarf edecektir. Taşıyıcının değişken bir saatlik profil arz eden Günlük çekiş miktarlarını karşılama yükümlülüğü yoktur.

6.7. Teslim Sözleşmeleri: Gaz Çıkış Hükümleri³⁴⁰

Bir Çıkış Noktasına ilişkin Gaz Çıkış Hükümleri aynı Çıkış Noktasını kullanan Taşıtanların STS’lerinde ve/veya Teslim Sözleşmelerinde aynen korunacaktır. Taşıtan bu 6. Bölüm hükümlerinin yanı sıra STS’si ve/veya Teslim Sözleşmesinin Gaz Çıkış Hükümleri doğrultusunda doğal gaz çekme hakkına sahip olacaktır.

Her bir Çıkış Noktası ile ilgili Gaz Çıkış Hükümleri aşağıdakileri içerecektir:

- a) Çıkış Noktası ve varsa doğal gazın bilfiil kullanıldığı yer,
- b) Tesis edilen istasyon ve teçhizat,
- c) Ölçüm Ekipmanları ve ölçüme ilişkin standartların uygulanmasına ilişkin hükümler,
- d) Doğal gazın Asgari Teslim Basıncı ve azami teslim basıncı,
- e) Varsa, Acil Durumun meydana gelmesi durumunda uygulanması talep edilen ilave bir prosedür,
- f) İlgili Çıkış Noktası için kullanılan istasyondaki Bakım Günlerinin sayısı,
- g) Gerekli görülmesi halinde, doğal gaz çekişi ile ilgili olarak ŞİD amaçları için uygun ve gerekli olabilecek diğer şart ve hükümler.

6.8. Tesislere Erişim

6.8.1. Taşıyıcı, sadece ŞİD’deki haklarını kullanmak ve/veya ŞİD ve STS şartlarına uygun hareket edilip edilmediğini kontrol etmek amacıyla, gerektiğinde Son Kullanıcı Tesislerine veya doğal gaz teslimatı

³³⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 6, Madde 6.6. değiştirilmiştir.

³⁴⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 6, Madde 6.7.’nin numaralandırmaları değiştirilmiştir.

yapılan herhangi bir Üçüncü Tarafın (varsa) tesislerine girme hakkına sahiptir. Taşıtan Tedarikçiler, Taşıyıcının her zaman için bu tesislere emniyetli bir şekilde girebilmesini temin edecektir. Bu amaçla Taşıtanlar, Taşıyıcıya bu erişim ve giriş hakkını vermeleri için Son Kullanıcılar veya Üçüncü Taraflarla anlaşma imzalayacaklardır.

6.8.2. İşbu 6.8 maddesinin yukarıdaki hükümlerine herhangi bir sınırlama getirilmeksizin Taşıtan Tedarikçiler Son Kullanıcıların ŞİD, STS ve ilgili Teslim Sözleşmesi hükümlerine uygun davranmalarını temin amacıyla gereken önlemleri alacaktır. Taşıtan Tedarikçi söz konusu Son Kullanıcının ŞİD hükümlerine bağlı kalmasını sağlamadığı takdirde, Taşıyıcı anılan Taşıtan Tedarikçinin doğal gazının ilgili Son Kullanıcıya ilişkin kısmını taşımayı durdurma hakkına sahip olacak ve söz konusu Taşıtan Tedarikçinin STS'sinin ilgili hükümleri anılan Son Kullanıcının ŞİD hükümlerine bağlılığının sağlanmasına kadar orantılı biçimde askıya alınacak, ancak Taşıtan Tedarikçinin Tarifedeki iletim kapasite bedelini ödeme yükümlülüğü devam edecektir.^{341, 342}

6.9. Çıkış Noktaları ve Bunlara İlişkin İstasyonlarının İşletimi ³⁴³

Taşıyıcı Ana ve Tali Çıkış Noktalarını internet sayfasında yayımlar. Yeni bir Ana veya Tali Çıkış Noktalarının kurulması halinde, Taşıyıcı, internet sayfasında yayımladığı Çıkış Noktalarını güncelleştirecektir.

6.10. Gaz Kullanım Eşiği ^{344, 345}

24 saat boyunca çekiş olan Çıkış Noktalarında Günlük Çekişin en az Gaz Kullanım Eşiği değeri kadar olması esastır. Bu prensip gereği Ölçüm Ekipmanlarının yeniden teçhiz edilme zorunluluğunun çıktığı tesisler için, bu yükümlülük Dağıtım Şirketi veya Son Kullanıcıya aittir. Ölçüm Ekipmanının yeniden teçhiz edilmesi gerektiği hususu Dağıtım Şirketi veya Son Kullanıcıya iletmek üzere Taşıyıcı tarafından Taşıtan'a bildirilir. Günün belli saatlerinde çekiş olmayan Çıkış Noktalarında ise Taşıtan veya adına hareket edenlerce, bu saatlerde çekişin sıfır olduğu konusunda Taşıyıcıya, Teslim Sözleşmesinde detaylandırıldığı şekilde, uygun kanıtların sağlanması kaydıyla, Gaz Kullanım Eşiği değeri altında bir Günlük miktar belirlenebilir. Ölçüm Ekipmanının saatlik minimum ölçme kapasitesi altındaki her anlık çekiş (gaz çekilmeme durumu hariç) için, bu minimum değer esas alınır.

6.11. ³⁴⁶ Ölçüm Kapasitesi Üzerindeki Gazın Kullanımı^{347,348}

Çıkış Noktalarındaki gaz çekişinin en fazla istasyondaki ölçüm ekipmanının maksimum ölçüm kapasitesi kadar olması esastır. Bu prensip gereği, Ana Çıkış Noktalarında Ölçüm Ekipmanlarının yeniden teçhiz edilme zorunluluğunun çıktığı tesisler için, bu yükümlülük Dağıtım Şirketi veya Son Kullanıcıya aittir. Ölçüm Ekipmanının yeniden teçhiz edilmesi gerektiği hususu Dağıtım Şirketi veya Son Kullanıcıya iletmek üzere, Taşıyıcı tarafından Taşıtan'a bildirilir. Diğer taraftan, Ana Çıkış Noktalarında Ölçüm Ekipmanının ölçüm ekipmanının maksimum ölçüm sınırı üzerine çıktığı saatlerde, saatlik tüketim miktarı yüzde otuz (%30) oranında artırılarak ilgili saatin tüketimi tespit edilir.

BÖLÜM 7 TAŞIMA MİKTARI BİLDİRİMİ VE PROGRAM

7.1. Genel Bakış

7.1.1. ^{349, 350, 351} Taşıtanın Taşıma Miktarı Bildiriminde belirttiği doğal gaz miktarları, Taşıyıcı tarafından kendi takdir yetkisinde olmak üzere aksine onay verilen haller dışında, Rezerve Kapasitesini aşmayacaktır. Ancak, Çıkış Noktalarına ilişkin olarak Taşıtanın Rezerve Kapasitesini aşan TMB'si, mücbir sebep halleri, sınırlı gün, zor gün vb. sistem güvenliği adına tehlike oluşabilecek durumlar dışında MAK'ı aşmayacak şekilde onaylanır. Bu onay, Kapasite Aşım Bedeli yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz. Böyle

³⁴¹ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁴² 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁴³ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁴⁴ 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

³⁴⁵ 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile ŞİD Değişiklikleri yayımlanmıştır.

³⁴⁶ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

³⁴⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 6, Madde 6.11.'in ifadesi değiştirilmiştir.

³⁴⁸ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁴⁹ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁵⁰ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁵¹ 18/05/2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/05/2018 tarihli ve 7845 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

durumlarda öncelikle her Taşıtanın o noktadaki kapasitesine kadar olan programı onaylanır. MAK ile Taşıtanların toplam kapasiteleri arasında kalan programlar Taşıtanların mevcut kapasitelerine göre pro-rata uygulanarak kabul edilir. Ay içerisinde sisteme ilk kez bağlanarak devreye alınacak bir üst akış veya alt akış noktasında rezervasyon üzeri gönderilen TMB onaylanacaktır.

7.1.2.³⁵² Taşıtan, TMB'sini işbu 7. Bölüm hükümlerine uygun olarak yapacaktır. Taşıyıcı, Taşıtanların TMB'lerinde belirtilen Giriş Noktalarında teslim edilecek toplam doğal gaz miktarı ile Çıkış Noktalarından çekilecek toplam doğal gaz miktarının eşit olması şartını aramayacaktır.

7.1.3. Taşıtanlar, Taşıyıcının her ne koşul altında olursa olsun belli bir Çıkış Noktasındaki Akış Miktarında anlık değişiklik yapamayacağını bilmekte ve kabul etmektedir. Taşıyıcı, ASM ve Rezerve Kapasitenin aşılması ve İletim Şebekesi koşullarının izin vermesi koşuluyla, Taşıtanın TMB veya TMDB'sindeki değişken bir saatlik profil arz eden Günlük çekiş miktarlarını karşılamak için elinden gelen çabayı sarf edecektir.

7.1.4.³⁵³ Taşıyıcı, Taşıtanların tüm TMB verilerini dikkate alarak Doğal Gaz iletim sisteminin dengesini korumak için Madde 25'te detaylandırılan gerekçe kodlarına göre STP'de Dengeleme Gazı alış-satış işlemleri gerçekleştirebilecektir.

7.2. Taşıma Miktarı Bildirimi, Taşıma Miktarı Değişiklik Bildirimi, Taşıma Miktarı Değişiklik Talimatı ve Program³⁵⁴

7.2.1.^{355, 356, 357, 358, 359} Taşıma Miktarı Bildirimi, Taşıma Miktarı Değişiklik Talimatı ve Program

7.2.1.1. Taşıtan Gün için TMB'yi en erken G-7 de, en geç TMB onay saati olan G-1 saat 16:45'e kadar EBT üzerinden Taşıyıcıya iletacaktır. Taşıyıcı, EBT üzerinden duyurmak kaydıyla bu süreyi uzatabilir.

7.2.1.2. Transit Giriş Noktalarında Taşıma Miktar Bildirimleri, Taşıyıcı ile Transit Boru Hattı işletmecisi arasında yapılan Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi çerçevesinde belirlenen zaman aralığında yapılır. Bu zaman aralığında herhangi bir değişiklik olması durumunda bu değişiklik uygulamadan en geç 15 (onbeş) gün önce EBT'de Taşıyıcı tarafından duyurulur.

Taşıyıcı transit giriş noktalarında yapılan TMB'leri Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi gereğince düzenleme hakkına sahip olur. Bu işlem sonrasında Taşıyıcı, Taşıtanın TMDB yapması için bildirimde bulunabilir.

Taşıtan, Taşıyıcı tarafından belirlenen süre içerisinde Transit Giriş Noktası TMB'sini iletmez ise Taşıyıcı bu noktadaki TMB'yi Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde Transit Boru Hattı işletmecisinden gelen bilgiler ile düzenler. Bu işlem sonrasında Taşıyıcı, Taşıtanın TMDB yapması için bildirimde bulunabilir.

7.2.1.3.³⁶⁰ Spot boru gazı ithal etmek amacıyla kapasite rezervasyonu yapmaya hak kazanılarak işbu ŞİD hükümleri kapsamında rezerve edilen kapasitenin kullanımında kapasite üzerinde TMB yapılmaması esastır. Bununla birlikte, ithalat (spot) lisansı haricindeki lisans sahiplerine ve/veya spot boru gazı ithalatına ayrılan kapasiteye ilişkin gaz günü öncesinde Taşıyıcıya TMB verilmemesi ve/veya kapasite miktarından daha düşük miktarda verilmesi durumunda, TMB'ye konu edilmeyen miktara tekabül edecek şekilde aynı noktada kapasitesi olan taşıtanlarca rezerve kapasitelerinin üzerinde TMDB verilebilir. Bu çerçevede, kapasite aşımı yapılması durumunda da işbu ŞİD'de yer alan kapasite aşımı katsayıları uygulanır.

Verilen TMDB'lerin Taşıyıcı tarafından onaylanmasında aşağıdaki öncelikler gözetilir; İlgili noktadaki bütün taşıtanların TMB ve/veya TMDB'lerinin MAK'ı geçmediği durumlarda nihai program olarak onaylanır. Bu

³⁵² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.1.2. değiştirilmiştir.

³⁵³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.1.4.olarak yeni bir madde eklenmiştir.

³⁵⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.2. değiştirilmiştir.

³⁵⁵ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁵⁶ 31/12/2013 tarihli ve 28868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/12/2013 tarihli ve 4763 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁵⁷ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁵⁸ 15/08/2017 tarihli ve 30155 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10/08/2017 tarihli ve 7231 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁵⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.2.1. madde metni yeniden düzeltilmiştir.

³⁶⁰ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

toplam program miktarın MAK'ı geçtiği durumlarda öncelikli olarak Taşıtanın rezerve kapasite miktarına kadar olan program miktarı verilir, rezerve kapasite üzerindeki talepleri kapasiteleri oranında, talep miktarını aşmayacak şekilde pro-rata yapılarak dağıtılır. Her halükarda ilgili noktaya ait toplam program noktanın MAK'ını aşmayacaktır.

7.2.1.4 İhracat Çıkış Noktalarında rezerve edilen kapasitenin üzerinde TMB ve TMDB yapılamaz. İhracat Çıkış Noktasında yapılacak TMB miktarı, Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak ilgili Taşıtanın belirtilen giriş noktalarına ait TMB toplamından büyük olamaz.³⁶¹

7.2.1.5. Taşıyıcı iş bu bölüm şartlarına uygun olarak iletilmeyen TMB'leri, uygun hale getirme hakkına sahiptir.³⁶²

7.2.1.6. Taşıyıcı kendi değerlendirmeleri neticesinde, iletim sisteminin fiziksel dengesini sağlamak amacıyla Taşıtanın 3.2 maddesindeki hükümlere uygun olarak TMDT verebilir. Taşıtan, bu TMDT sonrasında TMDB yaparak Programını güncelleyecektir. 14. Bölüm hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Taşıtanlar Taşıyıcının TMDT'lerine uyamamaları halinde yeterli arz imkanlarına sahip olmadıklarını Taşıyıcıya belgelemek zorundadır.³⁶³

7.2.2. Taşıma Miktar Değişikliği Bildirimi³⁶⁴

7.2.2.1. Taşıtanlar bir gaz gününe dair fiziki giriş ve fiziki çıkış noktalarında yapmış oldukları TMB'lerini 7.2.1.1'de belirtilen TMB onay saatinden G saat 15:45'e kadar değiştirebilirler.

7.2.2.2. Taşıtanların ilgili gün için STP'de gerçekleştirdikleri işlemlerine dair TMB'leri Piyasa İşletmecisi tarafından Taşıtanlar namına revize edilir.

7.2.2.3. Taşıtanlar, 7.4 maddesindeki sebepler ve TMDT sonucundaki TMDB'ler hariç olmak üzere, TMDB yapmaları durumunda, onaylanmış TMB ile TMDB arasındaki noktasal miktar farkları esas olmak üzere, Bölüm 3.3.4'te belirtilen ücret üzerinden ödeme yaparlar.

7.2.2.4. Taşıtanlar Depo Giriş (LNG terminalleri dahil) noktasında yaptıkları bir TMDB sonucunda, Depo Giriş (LNG terminalleri dahil) noktasındaki TMDB miktarını aşmamak koşuluyla UDN Çıkış noktasında TMDB yapabilir. Bu işlem sonucunda UDN Giriş noktasında TMDB yapan Taşıtanlar, UDN Giriş noktasındaki toplam TMDB miktarını aşmamak kaydıyla UDN Çıkış noktasında TMDB yapabilir.

7.2.2.5. Taşıtanlar, programları sonrasında 7.2.2.4 maddesindeki haller haricinde UDN'de TMDB yapamazlar.

7.2.2.6. Taşıtan, TMB ve TMDB'de aşağıdaki hususları belirtecektir:

- a) TMB veya TMDB'ye konu Günü,
- b) Her bir Giriş Noktası ve Çıkış Noktasında (Transfer Giriş ve Transfer Çıkış Noktaları ile Ulusal Dengeleme Giriş ve Çıkış Noktaları dahil) teslimat ve çekiş için belirlenen doğal gaz miktarını,³⁶⁵
- c) Uygun Olmayan Gaz söz konusu ise, bu doğal gazın tahmini miktarı, kimyasal kompozisyonu, su çığlenme noktası, hidrokarbon çığlenme noktası, wobbe sayısını,
- d) Varsa, Üçüncü Taraf Tedarikçisinin kimliği ve irtibat bilgilerini Üçüncü Taraf Tedarikçinin sağlayacağı doğal gaz miktarları ile bu doğal gazın gireceği Giriş Noktasını,
- e) Ana Çıkış Noktaları ile Tali Çıkış Noktalarındaki ilgili Son Kullanıcılarının kimliğini ve³⁶⁶

³⁶¹ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiş olup takip eden maddeler teselsül ettirilmiştir.

³⁶² 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

³⁶³ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile numaralandırma değiştirilmiştir.

³⁶⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.2.2. madde metni 7.2.2.1, 7.2.2.2., 7.2.2.3., 7.2.2.4, 7.2.2.5. ve 7.2.2.6 olarak yeniden düzenlenmiştir.

³⁶⁵ Bu ibare 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

f) Kendi kimliğini,

g) Taşıyıcının talebi halinde İletim Şebekesine teslim edilecek Doğal Gazın Yurt Dışı Operatörü, Depolama Operatörü, İletim Operatörleri, Üretim Şirketi tarafından verilmiş olan Giriş Noktalarına konu miktarların teyit belgelerini.³⁶⁷

7.2.3.³⁶⁸ Taşıyıcı Onayı

Taşıyıcı,

a) Her Giriş ve Çıkış Noktası için Rezerve Kapasite ve varsa azami günlük çekişe eşit veya daha az bir Miktarı belirten,

b) ASM'ye eşit veya daha az bir saatlik Miktar içeren,

c) Değişken bir saatlik profil arz etmeyen,

d) ŞİD, STS ve PUE'ye uygun olan,

e) ŞİD hükümlerine göre gerçekleştirilen bir kapasite devrinin ve/veya aktarımının hesaba katıldığı

f) STP'de gerçekleştirilen işlemler sonucunda Piyasa İşletmecisi tarafından bildirilen

TMB ve TMDB'yi reddedemez.

7.2.4. Taşıyıcı, 7.2.3 bendine uymayan bir TMB ve/veya TMDB'yi reddedebilir. Ayrıca, İhracat Çıkış Noktaları için Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında Taşıyıcının sistem dengesinin önemli derecede etkileneceğini öngördüğü dönemlerde Bölüm 14 kapsamında, bir önceki gaz günü negatif dengesiz olması durumunda ihracat lisansı sahibinin programını reddedebilir.^{369,370}

7.2.5. Mülga bent³⁷¹

7.2.6.³⁷² 3.2 ve 7.2.1.2 bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Taşıyıcının onay vermiş olduğu herhangi bir TMB veya TMDB, Taşıtanın Kapasite Aşım Ücretini ödeme yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacaktır.³⁷³

7.3. Eksik/Fazla Teslimatlar

7.3.1. Taşıyıcının Yurt Dışı Operatörü, Depolama Şirketi, İletim Şirketi, Üretim Şirketinden aldığı bilgileri veya saatlik gaz teslimatı tespitlerini değerlendirmesine göre, Giriş Noktalarında Program miktarından eksik doğal gaz teslim edilme ihtimali varsa Taşıyıcı, o Gün için Çıkış Noktalarında, Giriş Noktalarında fiilen teslim edilen miktardan fazla doğal gaz teslim etmeyebileceğini ilgili Taşıtanına bildirebilir.

7.3.2. Bir Giriş Noktasında Taşıtanın Program miktarlarından fazla teslimatı söz konusu olması durumunda Taşıyıcı söz konusu fazla teslimatlar kadar doğal gazı İletim Şebekesinde depolamakla yükümlü değildir.

7.4.³⁷⁴ TMDB veya TMB Süre Uzatımı Verilebilecek Özel Durumlar

7.4.1.^{375, 376, 377 378} Taşıtan,

³⁶⁶ Bu ibare 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁶⁷ Bu bent 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

³⁶⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.2.3. madde metni yeniden düzenlenmiştir.

³⁶⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.2.4. madde metni yeniden düzenlenmiştir.

³⁷⁰ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁷¹ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile 7.2.5 maddesi iptal edilmiştir.

³⁷² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.2.6. madde metni yeniden düzenlenmiştir.

³⁷³ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

³⁷⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.4. başlığı yeniden düzenlenmiştir.

- Mücbir Sebep,
- Mücbir Sebepden kaynaklı olarak bir Giriş Noktasında yeterince doğal gaz teslim edememesi,
- Planlı bakım dönemleri,
- Operasyonel Akış Emir veya Talimatı alması,³⁷⁹
- Son Kullanıcı Tesislerinde beklenmedik bir arıza oluşması,
- Son Kullanıcı Tesislerinin o Gün ilk kez işletmeye alınması planlanmasına karşın işletme güçlükleri nedeniyle bunun yapılamaması,
- Transit Giriş Noktasında, Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde belirtilen koşullar çerçevesinde TMDB yapılması gereğinin oluşması³⁸⁰

durumlarında ilgili noktalar ve miktarlarla sınırlı kalmak kaydıyla G-1 için 7.2.1 bendinde detaylanan prosedürün dışına çıkma ve TMDB yapma hakkına sahip olur. Taşıtanın bu koşulları belgelendirmesi esastır.

7.4.2. 7.4.1 bendinde belirtilen hallerde yapılacak TMDB'de 7.2.2 bendinde belirtilen hususlara ek olarak aşağıdaki hususlar belirtilecektir:

- a) İlgili Program,
- b) TMDB'nin yürürlüğe girmesi talep edilen zaman.

7.4.3. Taşıyıcı, 7.2.3 ve 7.2.4 bentlerini dikkate alarak, 7.4 maddesi kapsamındaki bir TMDB'yi reddedebilir veya onaylayabilir. Taşıyıcının TMDB'yi reddetmesi durumunda o anda geçerli durumdaki Program yürürlükte kalmaya devam edecektir.

7.4.4.³⁸¹ Taşıyıcı, mümkün olan hallerde 7.4 maddesi kapsamındaki TMDB'yi onaylayacaktır. İletim Şebekesinde gerçekleşen fiili gaz akışı dikkate alınacak ve miktar azaltma yönündeki TMDB neticesinde negatif Akış Miktarı ortaya çıkacak ise, Taşıyıcı bu TMDB'yi kabul etmeyecektir. 7.4.1 bendinde belirtilen haller nedeniyle azaltma yönündeki TMDB'nin kabul edilmemesi ve İletim Şebekesine daha önce fazla doğal gaz teslimatı yapılmış olması halinde, Taşıtanlar, mümkün olan en kısa sürede TMDB'yi revize ederek Taşıyıcıya bildirecek, mümkünse ilgili Giriş Noktasındaki giriş miktarını buna göre azaltacaktır. Söz konusu fazla teslimat 3. Bölüm hükümlerinde de bu bende göre yorumlanacaktır.

7.4.5. Taşıyıcı, G-1 saat 16:45'ten sonra Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Günü ihtimali oluşması halinde veya Operasyonel Akış Tedbirleri kapsamında, ilgili Taşıtanlara TMDT verebilir. Böyle bir bildirimde TMDB'nin yapılması için kullanılacak bilgiler yer alır. Böyle bir bildirim alan Taşıtan en geç iki saat içinde Taşıyıcının istediği şekilde bir TMDB yapacaktır.^{382, 383}

İhracat Çıkış Noktasında program yapan Taşıtanın, programında yer alan İthalat Giriş, Depo Geri Üretim veya Üretim Noktası/Noktalarında akışa ilişkin bu madde kapsamında yer alan hallerden birinin gerçekleşmesi durumunda Taşıyıcı, ilgili Taşıtanına TMDT verebilir.³⁸⁴

*Mülga Bent*³⁸⁵

*Mülga Bent*³⁸⁶

³⁷⁵ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁷⁶ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁷⁷ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁷⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.4.1. madde metni yeniden düzeltilmiştir.

³⁷⁹ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁸⁰ 15/08/2017 tarihli ve 30155 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10/08/2017 tarihli ve 7231 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

³⁸¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.4.4. madde metni yeniden düzeltilmiştir.

³⁸² 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁸³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.4.5. madde metni yeniden düzeltilmiştir.

³⁸⁴ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁸⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.4.4.1. madde metni kaldırılmıştır.

7.5. Bildirimler

Bu Bölüm kapsamında yapılacak TMB, TMDT, TMDB ve Taşıyıcının onay, ret, değişiklik bildirimleri EBT üzerinden yapılacak, yapılan bildirimler Taşıyıcı ve Taşıtan tarafından muhafaza edilecektir.³⁸⁷

BÖLÜM 8 GAZIN TESLİMİ: ZİLYETLİK VE SORUMLULUĞUN GEÇİŞİ³⁸⁸

8.1. Taşınan doğal gazın zilyetlik ve sorumluluğu, Giriş Noktasında teslim edilen doğal gazın enerji bazında miktarı kadar, Taşıyıcıya geçecek ve Çıkış Noktasında Taşıtana geri dönecektir.³⁸⁹

8.2. Her bir Taşıtan Taşıyıcıya aşağıdaki hususları garanti eder:

8.2.1. Giriş Noktasında teslim için sunulan tüm doğal gazın mülkiyeti bu noktada Taşıtana aittir,

8.2.2. Giriş Noktasındaki Doğal Gaz, üretimi, toplanması, işlenmesi, sunulması veya İletim Şebekesine tesliminde ortaya çıkabilecek herhangi bir vergi, imtiyaz hakkı veya diğer masraf iddiaları da dahil olmak üzere, her tür ipotek, vergi, taahhüt veya mukabil iddiadan varestedir.

8.3. Taşıtan, Madde 8.2'deki garantilerin ihlal edilmesinin sonucu Taşıyıcının maruz kalacağı her türlü kayıp, sorumluluk, zarar, iddia, fiil, muamele, masraf ve harcamadan dolayı Taşıyıcıyı tazmin edecek ve bunlardan Taşıyıcının zarar görmemesini sağlayacaktır.

8.4. Taşıyıcı, doğal gazın İletim Şebekesine sokulması veya İletim Şebekesinden çekilişi bağlamında, STS ve ŞİD hükümlerine tabi olarak, her türlü eylem hakkını serbest, tam ve ipoteksiz olarak elinde bulunduracaktır.

BÖLÜM 9 TAHSİSAT^{390, 391}

9.1. Genel Açıklama

9.1.1. Taşıyıcı, Giriş ve Çıkış Noktaları için belirlenen istasyonlarda ölçülen ve bu ölçüm verilerine göre hesaplanan Günlük doğal gaz miktarını, işbu Bölüm hükümlerine göre, şeffaf ve adil bir şekilde Taşıtanlara tahsis edecektir.

9.1.2.³⁹² Taşıyıcı, G+1 saat 12:00'a kadar, Taşıtanların 3.7.2 maddesi çerçevesinde yaptıkları UDN ticareti miktarları hariç olmak üzere Günlük Tahsisat Miktarlarını Taşıtanlara tahsis edecek ve bu tahsisi EBT yoluyla Taşıtanlara duyuracaktır.³⁹³ Taşıtanların 3.7.2 maddesi çerçevesinde yaptıkları UDN ticareti dahil tahsisat miktarlarını da 14:05'e kadar EBT yoluyla Taşıtanlara duyuracak, G+1 saat 14:45'e kadar Piyasa İşletmecisine bildirecektir.

9.1.3. Taşıyıcı, G+1 saat 12:00'a kadar, Taşıtanlara ait Günlük Tahsisat Miktarlarını Piyasa İşletmecisine bildirecektir.³⁹⁴

³⁸⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.4.4.2. madde metni kaldırılmıştır.

³⁸⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 7, Madde 7.5. madde metni değiştirilmiştir.

³⁸⁸ Bölüm başlığı 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁸⁹ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁹⁰ Bu bölüm 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı, 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı, 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı, 12/04/2011 tarihli ve 3161 sayılı Kurul Kararı, 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ve 19/12/2013 tarihli ve 4763 sayılı Kurul Kararı ile değişiklik yapılmıştır.

³⁹¹ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁹² 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

³⁹³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.1.2. madde metni değiştirilmiştir.

³⁹⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.1.3. olarak yeni madde eklenmiştir.

9.1.4. Taşıtanlara ait Tahsisat Miktarları takip eden ayın en geç 9. günü Taşıyıcı tarafından EBT yoluyla yayımlanacak ve Piyasa İşletmecisine bildirilecektir. Bu madde hükümlerine göre günlük olarak bildirilmiş olan Günlük Tahsisatlarda ay sonunda yapılacak değişiklik yalnızca ŞİD'in hatalı ölçüm ve hatalı veri girişine ilişkin hükümleri çerçevesinde değiştirilmiş olan tahsisat miktarlarını ifade eder. Tahsisatların gönderileceği ilk 9 (dokuz) gün içinde resmi tatil gününe gelen gün olursa, bu günlerin sayısı, 3 (üç) günü aşmamak kaydıyla 9 (dokuz) günlük süreye eklenecektir.³⁹⁵

9.1.5. Gün sonunda ve/veya ay sonunda yayımlanan Tahsisatların Taşıyıcının ağır ihmali ve kusuru olması dışında hatalı olmasından kaynaklanacak durumlardan ve Taşıtanın bu Tahsisatlara dayanarak STP'de yapmış olduğu işlemlerden Taşıyıcı sorumlu tutulmayacaktır.³⁹⁶

9.2. Fiziki Noktalarda Tahsisat

9.2.1. Tekli Giriş ve Çıkış Noktası

Tek bir Taşıtan tarafından kullanılan Giriş ve Çıkış Noktaları için ölçülen ve buna göre hesaplanan doğal gaz miktarının tamamı bu noktayı kullanan Taşıtan tahsis edilecektir. Bu tahsis miktarları, Taşıtanların ilgili Gün için o noktadaki günlük girişi veya günlük çekişidir.

9.2.2. Çoklu Giriş ve Çıkış Noktası

9.2.2.1.³⁹⁷ Bir ithalat Çoklu Giriş Noktasında (LNG Terminalleri ve fiziksel olarak spot boru gazı ithalatının gerçekleştiği noktalar hariç) aynı kaynaktan doğal gaz tedarik eden bütün Taşıtanların alım anlaşmalarında teslim edilen toplam doğal gaz miktarının Taşıtanlar arasında nasıl tahsis edileceğine ilişkin ilgili tüm Taşıtanları bağlayıcı hükümler bulunuyor ise, bu özel hükümlerin Taşıyıcıya bildirim neticesinde, Tahsisat söz konusu özel hükümler doğrultusunda yapılır. Aksi durumda o noktada ölçülen miktar Taşıtanların Programları oranında dağıtılarak Tahsisat yapılır. Ancak, söz konusu Giriş Noktasında Spot Boru Gazı ithal edilmeye başlanması ile birlikte bu özel hükümlerle tahsisat yapılmaz.

Spot Boru Gazı ithal edilen bir giriş noktasındaki Tahsisat ise; öncelikle iletim sistem operatörleri arasında yürürlükte olan bir bağlantılı sistem teslim sözleşmesine göre, bu sözleşme mevcut değilse spot boru gazı ithalatı yapan Taşıtan dâhil ilgili giriş noktasında yer alan bütün sistem kullanıcıları arasında imzalanmış olan tahsisat protokolü hükümleri dikkate alınarak yapılır. Tüm taraflar arasında imzalanmış herhangi bir yazılı dokümanın olmadığı hallerde, ithalat (spot) lisansı sahipleri harici ithalat lisansı sahiplerinin günlük TMB miktarına öncelik verilerek ilk aşamada ithalat (spot) lisansı sahipleri harici ithalat lisansı sahibi Taşıtanların tahsisat miktarı, Programları dikkate alınarak, tahsise konu kalan miktar var ise spot boru gazı ithalat Programları dikkate alınarak tahsis edilir. Bu kapsamda sırasıyla;

- İlgili Giriş Noktasında ölçülen miktar ithalat (spot) lisansı sahipleri harici ithalat lisansı sahiplerinin toplam Programından küçük veya eşit ise, ölçülen miktar, ithalat (spot) lisansı sahipleri harici ithalat lisansı sahiplerine, Program veya kapasite miktarlarından hangisi küçük ise bu miktar dikkate alınarak, kalan var ise spot lisansı sahiplerinin Program veya kapasite miktarlarından hangisi küçük ise bu miktar dikkate alınarak Taşıtanlar arasında Tahsisat yapılır, Tahsise konu ilave miktar kalması halinde bu miktar talebi karşılanamayan ithalat (spot) lisansı sahipleri harici ithalat lisansı sahipleri ve ithalat (spot) lisansı sahipleri arasında kapasiteleri ile orantılı olarak tahsis edilir. Bu işlem ilave miktar tahsisi sonlanana kadar devam eder.

- İlgili Giriş Noktasında ölçülen miktar ithalat (spot) lisansı sahipleri harici ithalat lisansı sahipleri toplam Programından fazla ise, öncelikle uzun dönemli lisans sahiplerine Program veya kapasite miktarlarından hangisi küçük ise bu miktar kadar, kalan var ise spot boru gazı ithalatçıların Program veya kapasite miktarlarından hangisi küçük ise o miktar kadar Tahsisat yapılır. Tahsise konu ilave miktar kalması halinde bu miktar talebi karşılanamayan ithalat (spot) lisansı sahipleri harici ithalat lisansı sahipleri ve ithalat (spot) lisansı sahipleri arasında kapasiteleri ile orantılı olarak tahsis edilir.

- İlgili Giriş Noktasında ölçülen miktar tüm Taşıtanların Programından fazla olması durumunda fazla miktar Taşıtanların programları ile orantılı olarak tahsis edilir.

³⁹⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.1.4. olarak yeni madde eklenmiştir.

³⁹⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.1.5. olarak yeni madde eklenmiştir.

³⁹⁷ 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

9.2.2.2. Depolama tesisleri ve üretim tesislerine ilişkin Çoklu Giriş Noktalarında Tahsisata esas veriler ilgili Depolama veya Üretim şirketleri tarafından EBT'ye girilir. Bu noktalardaki veriler ilgili operatör tarafından Madde 9.1.2'de belirtilen zamana kadar girilmemiş ise, o noktada ölçülen Miktar Taşıtanların Programları oranında dağıtılarak Tahsisat yapılır.³⁹⁸

9.2.2.3. Çoklu Çıkış Noktaları için ölçülen ve buna göre hesaplanan doğal gazın Taşıtanlara Tahsisatı, ilgili Dağıtım Şirketlerince Madde 9.1.2'de belirtilen zamana kadar sağlanan tüm Taşıtanlara ilişkin alt akıştaki toplam ölçüm verileri dikkate alınarak yapılır.³⁹⁹

9.2.2.4. Bir çoklu Çıkış Noktasına bağlı Son Kullanıcının birden fazla Taşıtan ile alım sözleşmesi olması durumunda; söz konusu Taşıtanların ilgili Çıkış Noktasında teslim edilen toplam doğal gaz miktarının Taşıtanlar arasında nasıl Tahsis edileceğine ilişkin ilgili tüm Taşıtanları bağlayıcı anlaşma/protokol bulunuyor ise, bu anlaşma/protokol hükümlerinin Taşıyıcıya bildirim neticesinde, ilgili Çıkış Noktasına ilişkin Tahsisat söz konusu Taşıtanlar için bu anlaşma/protokol hükümleri doğrultusunda yapılır. Aksi durumda o noktada ölçülen miktarlar Taşıtanların rezerve edilen kapasiteleri oranında dağıtılarak Tahsisat yapılır.

9.2.2.5. Bir İhracat Çıkış Noktasında birden fazla Taşıtanın rezerve kapasitesi olması durumunda tahsisat; iletim sistem operatörleri arasında yürürlükte olan bağlantılı sistem teslim sözleşmesine göre yapılır. Böyle bir sözleşmenin bulunmaması durumunda Taşıtanları bağlayıcı anlaşma/protokol bulunuyor ise bu anlaşma/protokol hükümlerinin Taşıyıcıya bildirim neticesinde söz konusu Taşıtanların tahsisatı, bu anlaşma/protokol hükümleri doğrultusunda yapılır. Taraflar arasında imzalanmış herhangi bir yazılı dokümanın olmadığı hallerde program miktarları ile orantılı olarak tahsisat yapılır.⁴⁰⁰

9.2.3. Veri Gelmemesi Durumu

9.2.3.1. ⁴⁰¹, ⁴⁰²Akış verisinin gelmediği ya da hatalı akış verisinin geldiği Çıkış Noktalarında akış olan son yedi Günü değerlerinin ortalaması o Gün için akış verisi olarak tespit edilir. Eğer, EBT'de ilgili noktada son yedi Güne ait veri bulunmuyorsa ve ilgili nokta Ana Çıkış noktası ise, Taşıtanlara ait toplam Program Miktarı, hesaplamaya esas Gün için akış verisi olarak tespit edilir. Söz konusu nokta Ana Çıkış Noktasına bağlı bir nokta ise, hesaplamaya esas Gün için akış verisi 0 (sıfır) Sm³ olarak tespit edilir.

9.2.3.2. Giriş ve İhracat Çıkış Noktalarında veri gelmemesi durumunda Programlar toplamı akış verisi olarak kabul edilerek Tahsisat gerçekleştirilir.⁴⁰³

9.2.4. Hatalı tahsisat durumu⁴⁰⁴

9.2.4.1. ⁴⁰⁵, ⁴⁰⁶10. Bölüm kapsamında hatalı ölçüm veya başka bir sebeple hatalı veri girişinin yapıldığının fatura dönemi içerisinde tespit edilmesi durumunda hatalı veri girişinin yapıldığı Gündeki hataya konu Miktarların Taşıyıcıya EBT üzerinden bildirilmesi sonrasında Tahsisat değerleri Taşıyıcı tarafından düzeltilir. Hatalı veri düzeltme işlemlerine ilişkin takvim Taşıyıcı tarafından takip eden ayın en geç 3. günü içerisinde olacak şekilde belirlenerek Taşıtanlara ve ilgili taraflara duyurulur.

9.2.4.2. ⁴⁰⁷, ⁴⁰⁸10. Bölüm kapsamında hatalı ölçüm veya başka bir sebeple hatalı veri girişinin yapıldığının fatura dönemi dışında tespit edilmesi ve ilgili noktadaki tüm tarafların mutabakatını gösteren bir mutabakat zaptı ile Taşıyıcıya iletilmesi durumunda hatalı ölçülen Miktar, Geçmişe Dönük Düzeltme Kalemi hesaplamalarında değerlendirilir. Bu durumda, bir fatura dönemine konu edilmiş Tahsisat verilerinin düzeltme işlemi, Taşıyıcı ve Piyasa İşletmecisi tarafından yapılan faturaya konu tüm işlemlerin yeniden yapılarak hata düzeltme işleminin tüm katılımcılar üzerindeki etkisi değerlendirilecek şekilde gerçekleştirilir. Düzeltme işlemi,

³⁹⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.2.2.2 madde metni değiştirilmiştir.

³⁹⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.2.2.3 madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁰⁰ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴⁰¹ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁰² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.2.3.1 madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁰³ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁰⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.2.4. madde başlığı değiştirilmiştir.

⁴⁰⁵ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁰⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.2.4.1 madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁰⁷ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁰⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.2.4.2 madde metni değiştirilmiştir.

hatanın düzeltildiği ilgili noktadaki ilgili Taşıtanlara ilişkin etkileri değerlendirilecek şekilde gerçekleştirilir. Bu hükümler çerçevesinde düzeltme işlemi en fazla 24 (yirmidört) ay öncesine ait hatalı ölçüm tespit edilmesi durumunda gerçekleştirilir. Bu maddede düzenlenen hususların yanısıra tarafların özel hukuktan doğan talep hakları saklıdır.

Hatalı ölçüm veya başka bir sebeple hatalı veri girişinin tespit edilip, Taşıyıcıya iletilmesine müteakip ilgili düzeltme işlemi prosedürü, takip eden ilk fatura dönemi için Taşıyıcı ve/veya Piyasa İşletmecisi tarafından yapılır. Piyasa İşletmecisi tarafından düzeltmeye ilişkin miktar ve bedellerin yer aldığı detaylı bildirim, ilgili Piyasa Katılımcısına ve/veya Sistem Kullanıcısına bildirilir.

9.2.5. EBT'ye veri akışının olmaması veya veri akışında hata olduğunun tespit edilmesi durumlarında Tahsisat düzeltmesi 9.2.4 maddesindeki hükümler çerçevesinde uygulanır.

9.3. Sanal Noktalarda Tahsisat

9.3.1. Transfer Giriş ve Çıkış Noktaları

Doğal gazı Transfer Noktasında devreden Taşıtanın, devredilecek doğal gazın İletim Şebekesine girdiği Giriş Tahsisat miktarı, devrin gerçekleştiği Transfer Giriş/Çıkış Noktalarındaki konu Güne ait Program miktarları toplamından az olmadığı sürece, bir Taşıtanın Transfer Çıkış Noktasındaki Tahsisat miktarı (dolayısıyla doğal gazı devir alan Taşıtanın Transfer Giriş Noktasındaki Tahsisat miktarı), devrin gerçekleştiği Transfer Giriş/Çıkış Noktasındaki konu güne ait Program miktarına eşittir.⁴⁰⁹

Aksi takdirde, bir Taşıtanın Transfer Çıkış Noktasındaki Tahsisat miktarı (dolayısıyla doğal gazı devir alan Taşıtanın Transfer Giriş Noktasındaki Tahsisat miktarı), ilgili Taşıtanların Programlarıyla orantılı olarak aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$TGM = PTM \times (M / PM)$$

Burada;

TGM : Transfer Giriş Noktasında doğal gazı devralan Taşıtanın Tahsis edilen miktarı
M : Tahsise konu Gün için, devredilecek doğal gazın İletim Şebekesine girdiği Giriş Noktasında, Transfer Çıkış Noktasını kullanan Taşıtan tarafından teslim edilen, yukarıdaki Madde 9.2 uyarınca tespit edilen miktarı
PTM : Taşıtanın Transfer Giriş Noktası için konu Güne ait Program miktarı
PM : ilgili Giriş Noktasında devrin gerçekleştiği Transfer Giriş/Çıkış Noktalarındaki konu Güne ait Program miktarları toplamını

ifade eder.

Transfer Giriş ve Çıkış Noktalarındaki Tahsisata ilişkin diğer hususlarda 9.2 maddesinde belirtilen usuller kıyasen uygulanır.

9.3.2. Ulusal Dengeleme Giriş ve Çıkış Noktalarında Tahsisat Programa eşit olarak uygulanır.

9.3.3. Dahili Kullanım Gazı için Tahsisat miktarı, ilgili Gündeki Program miktarına eşit olarak uygulanır. Ancak, ay sonunda, Taşıyıcı tarafından ölçülen gaz miktarı ile düzeltilir. Dengeleme Gazı için Tahsisat miktarı, Program miktarına eşit olarak uygulanır.^{410, 411}

BÖLÜM 10 ÖLÇÜM VE TETKİK

10.1. Genel Açıklama

⁴⁰⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.3.1 madde metni değiştirilmiştir.

⁴¹⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 9, Madde 9.3.3 madde metni eklenmiştir.

⁴¹¹ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

10.1.1.⁴¹² Taşıyıcı ve Taşıtan veya adına hareket eden arasındaki Teslim Sözleşmelerinde yer alacak Ölçüm Hükümleri aşağıdaki hususları içerecektir:

- a) Giriş Noktalarında ve Çıkış Noktalarında teslim edilen doğal gazın ölçülmesi, numune alınması ve analiz edilmesi,
- b) Söz konusu doğal gazın hacmi ve Üst Isıl Değerinin belirlenmesine ilişkin prosedür, yöntem ve standartlar,
- c) Ölçüm Ekipmanının tetkiki ve ayarlanması için gerekli ölçüm hassasiyetine ilişkin standartlar ve prosedürler,
- d) Herhangi bir Ölçüm Ekipmanının ölçüm yapamaması veya hatalı ölçüm yapması veya Giriş Noktası Ölçüm Hükümlerinin herhangi birisiyle uyumsuzluğunun tespit edilmesi durumunda, teslim edilen veya teslim edilmek üzere sunulan doğal gazın hacmi, miktarı ve herhangi bir Teslimat Özelliğinin nasıl belirleneceğine ilişkin şartlar,
- e) Teslim edilen veya teslim edilmek için sunulan doğal gazın hacmi, miktarı veya herhangi bir Teslimat Özelliğine ilişkin olarak Taşıtan ve Taşıyıcı arasında meydana gelen farklılık veya uyumsuzluğun, anlaşma yoluyla çözülmesi de dahil, çözülmesine ilişkin hususlar.

Her bir Taşıtan, Giriş Noktasında teslim edilen veya teslim için sunulan doğal gazın hacmi, miktarı veya herhangi bir Teslimat Özelliğinin ve buna ilişkin Gaz Giriş Hükümlerine uyum veya uyumsuzluk durumunun, Taşıyıcı ve kendisi ve duruma göre Yurt Dışı Operatörü, Depolama Şirketi, İletim Şirketi, Üretim Şirketi tarafından belirleneceğini ve bu şekilde belirlenen kayıtlara bağlı kalacağını kabul eder.

10.2. Ölçüm Ekipmanı

10.2.1. Ölçüm Ekipmanı İletim Şebekesinin Giriş ve Çıkış Noktasında teslim alınan ve teslim edilen doğal gazın ölçüldüğü, numunesinin alındığı, analizinin ve bu gibi işlemlerin yapıldığı ekipmanları içerir.

10.2.2. Taşıyıcı, her bir Çıkış Noktası için, gaz kromotograf cihazı hariç ya da dahil Ölçüm Ekipmanını tesis eder, işletir iyileştirilmesini ve Bakımını yapar veya bunların yapılmasını sağlar. Taşıyıcı her bir Giriş Noktasından ve Ana Çıkış Noktasından geçen doğal gazın analizi için Ölçüm Ekipmanı dahilinde, bir gaz kromotograf cihazının sürekli devrede olmasını temin etmekle yükümlüdür. Taşıyıcı her bir Ana Çıkış Noktası için Ölçüm Ekipmanı kapsamında gaz kromotograf cihazı kurar, işletir, Bakımını yapar veya bunların yapılmasını sağlar. Ölçüm Ekipmanları içinde gaz kromotograf cihazı bulunmayan Çıkış Noktalarına ilişkin doğal gaz analiz değerleri için, bu noktanın üst akışındaki, varsa doğal gazın karıştığı noktadan sonraki, en yakın gaz kromotograf cihazının analiz sonuçları dikkate alınacaktır.

10.2.3. Taşıyıcı ile Dağıtım Şirketlerine ait olan istasyonlarla ilgili Çıkış Noktasını kullanan Taşıtanlar arasındaki STS ve/veya Teslim Sözleşmesinde İşletme Protokollerinin ilgili hükümlerine yer verilir. Tip bir İşletme Protokolü Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanır.

10.3. Akış Miktarı Ölçümü^{413 , 414}

Ölçüm Ekipmanlarının sahip olması gereken çalışma aralıkları, Giriş Noktaları için Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi, Çıkış Noktaları için Teslim Sözleşmesinde belirlenir.

Giriş ve Çıkış Noktasından geçen Doğal Gazın tespiti için ölçüm cihazlarının okunması;

- Uzaktan Okuma Yöntemi veya
- Teslim noktasında Taşıyıcı tarafından veya Taşıyıcı nezaretinde okuma

yöntemlerinden biri ile yapılacaktır.

Ölçüm cihazlarının hangi sıklıkta ve nasıl okunacağına ilişkin hususlar Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesi ve Teslim Sözleşmesinde yer alır. Taşıtanlar ölçüm cihazlarının okuma işlemleri esnasında temsilci bulundurma hakkına sahiptir.

⁴¹² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 10, Madde 10.1.1 maddesindeki madde numaraları değiştirilmiştir.

⁴¹³ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴¹⁴ 30/12/2017 tarihli ve 30286 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2017 tarihli ve 7539 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

10.4. Çıkış Noktası Ölçümü

10.4.1. Bir Çıkış Noktasında herhangi bir Taşıta teslim edilen doğal gaz miktarı, söz konusu Çıkış Noktasından çekilmiş olan doğal gaz hacminin 15°C sıcaklık ve 1,01325 bar mutlak basınca göre otomatik veya manuel olarak düzeltilip ilgili Üst Isıl Değer ile çarpımı ve sonucun 9155'e bölünmesiyle Sm³ olarak hesaplanacaktır. Doğal gaz miktarının kWh birimi ile ifade edilmesi için aşağıdaki hesaplama yapılır:

Doğal Gaz Miktarı (kWh) = Doğal Gaz Miktarı (Sm³) x 10,64

İlgili Üst Isıl Değer, bu Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanı dahilindeki gaz kromatograf cihazı, bu yoksa 10.2.2 bendinde belirtilen en yakın cihaz vasıtasıyla tespit edilen Üst Isıl Değerdir.

10.4.2.⁴¹⁵ Taşıyıcı, iletim sisteminde belirlenen bölgeler bazında basınç ve miktar değerlerini ve en az 3 (üç) Taşıtan tarafından kullanılan tüm Giriş Noktaları ve Ana Çıkış Noktalarına ilişkin aşağıdaki bilgileri nokta bazında her gün en geç Bölüm 9.1.2'de belirtilen zamana kadar EBT'de yayımlayacak ve STP'de duyurulmak üzere Piyasa İşletmecisine iletacaktır.

Gün içinde Taşıyıcının vakıf olduğu:

- Anlık Akış Miktarı
- Anlık Üst Isıl Değer
- Anlık Teslim Basıncı

Gün Sonunda:

- Günlük Toplam Miktar
- Günlük Ortalama Üst Isıl Değeri (Akış Ağırlıklı)
- Günlük Ortalama Teslim Basıncı (Akış Ağırlıklı)
- Bütün giriş ve çıkış noktalarında ilgili Taşıtanların toplam program ve tahsisat değerleri ⁴¹⁶

10.5. Çıkış Noktası Ölçüm Ekipmanının Kontrolü

10.5.1. Taşıyıcı her bir Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanını, her Gaz Yılında en az bir defa kontrol edecek ve/veya edilmesini sağlayacaktır. Kontrol öncesinde Taşıtan EBT vasıtasıyla bilgilendirilir. Taşıtan, tüm kontrol ve ayarlama işlemlerinde temsilci bulundurma hakkına sahiptir. ⁴¹⁷

10.5.2. Bir Taşıtan, Taşıyıcıya makul bir süre önceden haber vermek koşuluyla, Doğal Gazı çektiği her bir Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanına Taşıyıcı nezaretinde erişebilme hakkına sahip olacaktır. Taşıyıcı Ölçüm Ekipmanlarına erişim ve denetim hakkına tek başına sahiptir. Bu hak kapsamında Taşıyıcının işletme personeli, Ölçüm Ekipmanlarının bulunduğu alana girme ve ölçüm cihazlarına manuel girişi öngörülen parametreleri kontrol etme hakkına sahiptir.

10.5.3. Bir Taşıtan herhangi bir zamanda, doğal gaz çekişi yaptığı Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanının kontrolünü talep edebilir. Talep edilen kontrol, makul en kısa sürede gerçekleştirilecektir. Bu kontrol neticesi, Ölçüm Ekipmanının, Ölçüm Toleransı içinde veriler sunduğu tespit edilir ve bu kontrol ile bir önceki kontrol arasındaki süre bir yıldan az ise kontrolün masraf ve harcamaları talep eden Taşıtan tarafından üstlenilecektir. Eğer bu kontrol ile bir önceki kontrol arasındaki süre bir yıldan fazla ise veya Ölçüm Ekipmanının, Ölçüm Toleransı dışında veriler sunduğu tespit edilir ise kontrolün masraf ve harcamaları Taşıyıcı tarafından üstlenilecektir.

10.5.4. Taşıyıcı herhangi bir zamanda Ölçüm Ekipmanının kontrolünü, masraf ve harcamalarını kendi karşılayarak yapabilir.

10.5.5. İşbu Madde 10.5 ile uyumlu olarak yapılan bir kontrolü müteakip Ölçüm Ekipmanı Ölçüm Toleransının ortasında veriler sunacak şekilde ayarlanacak veya değiştirilecektir. Bir değiştirme işleminin yapılmasından önce, ilgili Çıkış Noktasındaki taraflar EBT'de yapılacak bir duyuru ile bilgilendirilir. Taşıtan, bu işlemde temsilci bulundurma hakkına sahiptir. ⁴¹⁸

⁴¹⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 10, Madde 10.4.2. madde metni değiştirilmiştir

⁴¹⁶ Bu hüküm 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴¹⁷ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴¹⁸ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

10.5.6. Ölçüm Ekipmanında yapılacak tüm kontrol ve ayarlamalar Taşıyıcı tarafından veya Taşıyıcı nezaretinde yapılacaktır. Çalışma öncesinde ilgili tüm taraflar EBT vasıtasıyla bilgilendirilir. Taşıtan, tüm kontrol ve ayarlama işlemlerinde temsilci bulundurma ve yapılan kontrolün sonuçlarını içeren bir raporu talep etme hakkına sahiptir.⁴¹⁹

10.5.7. Söz konusu kontrol, Taşıtan kontrole katılmasa dahi, Taşıtanın kontrolü müteakip onbeş (15) işgünü içinde kontrolün kesinliği konusunda itiraz etmemesi halinde, Taşıyıcı ve Taşıtan üzerinde bağlayıcı hale gelecektir. İtiraz olması ve bu ihtilafın itirazın Taşıyıcıya ulaştığı tarihten itibaren onbeş (15) işgünü içinde çözülememesi durumunda, Taşıyıcı ya da Taşıtan konunun Bölüm 16'ya göre çözümlenmesi yoluna gidebilir.

10.6. Çıkış Noktası Ölçüm Ekipmanı Hatası⁴²⁰

Çıkış Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanının herhangi bir nedenle ölçüm yapmadığı veya hatalı ölçüm yaptığı tespit edilirse, bu tespit tarihinden geriye doğru olan dönemdeki doğal gaz çekiş miktarı şu şekilde belirlenir:

Ölçüm Ekipmanının test ve kontrolü sonucunda belirlenen Ölçüm Toleransı dışındaki sapma yüzdesinin belirlenmesi halinde bu sapma yüzdesinin ölçüm miktarına etkisi hesaplanır. Yeni tespit edilen ölçüm miktarı ile daha önce belirlenen miktar arasındaki fark, %2 (yüzde iki) oranını aşmamak kaydıyla ilgili Teslim Sözleşmesinde belirtilen tolerans içinde kalıyor ise eski ölçüm miktarı geçerli sayılacaktır. Bu farkın Teslim Sözleşmesinde belirtilen toleransı aşması durumunda, bu tolerans dışındaki sapma yüzdesi kullanılarak ölçüm miktarı yeniden belirlenir.

Ölçüm Toleransı dışında sapma yüzdesinin belirlenememesi halinde taraflar aşağıdaki yöntemlerden biri üzerinde (öncelik sırasına göre) anlaşmaya çalışacaklardır:

- Çıkış Noktasındaki (techiz edilmiş ise) kontrol amaçlı Ölçüm Ekipmanları,
- Gaz Mühendisliği teknolojisi doğrultusunda manuel olarak yapılabilecek hesaplamalar,
- İstasyon dışında yer alan referans alınabilecek diğer ölçüm sistemleri (örneğin alt akışta yer alan ölçüm sistemlerindeki değerler),
- Geçmişte, benzer şartların (hava sıcaklığı, konut abone sayısı vb.) olduğu günlerde tespit edilen miktarlar,
- Tarafların mutabık kalacağı herhangi bir başka yöntem.

Tarafların belirtilen alternatiflerden biri üzerinde anlaşmaya varamamaları durumunda, Standart Taşıma Sözleşmesinde Uyuşmazlıkların Çözümü ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla, ilgili Teslim Sözleşmesinde detaylandırıldığı şekilde; Taşıyıcı, öncelikle Kontrol Amaçlı Ölçüm Ekipmanları ile tespit edilen Çekiş miktarının doğru olduğuna kanaat ederse, Çekiş miktarını bu doğrultuda belirleyecektir. Bu opsiyonun kullanılmayacağına kanaat ederse, Gaz Mühendisliği teknolojisi doğrultusunda manuel olarak Çekiş miktarının tespit edilebilmesi için yeterli ve sağlıklı veri olup olmadığı hususunu değerlendirecektir. Taşıyıcı kendi değerlendirmesi neticesinde, söz konusu manuel hesap yöntemiyle Çekiş miktarını belirleyebilecektir. Taşıyıcı bu iki seçeneğin kullanılamaz olduğuna hükmederse, içinde bulunulan Üç Aylık Dönemde, sayacın devre dışı kaldığı günden önceki Çekiş miktarlarının ortalaması alınır. Söz konusu Üç Aylık Dönem içerisinde tüketimin 0 (sıfır) olduğu veya Çekiş miktarının okunmadığı gün ya da günler var ise, bu günlerin yerine önceki takip eden gün ya da günlerin çekişleri dikkate alınacaktır.⁴²¹

Sayaç herhangi bir nedenle gazın verildiği ilk günden itibaren çalışmayacak olursa, teslim edilen/teslim alınan miktarın belirlenebilmesi için, sayaçların çalışır duruma getirildiği ay veya ayların değerleri esas alınır. Yine bu dönemler için tüketimin 0 (sıfır) olduğu veya Çekiş miktarının okunmadığı gün ya da günler var ise, bu günlerin yerine sonraki takip eden gün ya da günlerin çekişleri dikkate alınacaktır.⁴²²

Hatanın ortaya çıktığı tarih belirlenemiyor ise, Ölçüm Ekipmanının kayıt altına alınmış son kontrolden sonraki dönemin son yarısında yanlış ölçüm yaptığı kabul edilecektir.

⁴¹⁹ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴²⁰ Bu madde 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴²¹ Bu fıkra 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴²² Bu fıkra 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Ölçüm Ekipmanının arızasının tespiti halinde vakit geçirmeden gerekli onarımın yapılması veya bu Ölçüm Ekipmanının değiştirilmesi esastır. Arızanın derhal giderilememesi durumunda ölçüm miktarının tespit edilmesine ilişkin izlenecek yöntem ilgili Teslim Sözleşmesinde belirtilir.

İhracat Çıkış Noktaları için bu hususlar ilgili Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde yer alır.

10.7. Giriş Noktası Ölçümü

Bir Giriş Noktasında teslim edilen toplam doğal gaz miktarı söz konusu Giriş Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanı ile ölçülen toplam miktardır. Bu toplam doğal gaz miktarı Sm³ ve kWh birimi ile gösterilecek şekilde hesaplanacak ve Bölüm 9'a göre Taşıtanlara tahsis edilecektir.

10.8. Giriş Noktası Ölçüm Ekipmanının Kontrolü ve Hatası

10.8.1. Taşıyıcı, Giriş Noktaları için kullanılan Ölçüm Ekipmanının işletim ve Bakımını yapacak veya işletim ve bakımının yapılmasını sağlayacaktır. Taşıyıcı, Taşıtanların Giriş Noktası Ölçüm Ekipmanlarının kontrolünde temsilci bulundurma haklarını kullanabilmeleri için Taşıtanlara gerekli bildirimlerde bulunacaktır.

10.8.2. Giriş Noktası için kullanılan Ölçüm Ekipmanlarının hatalı ölçümleri Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmeleri hükümleri doğrultusunda, düzeltilene kadar.

10.8.3. 10.8.2 bendine göre bir düzeltme yapılması halinde Taşıyıcı, o Giriş Noktasında doğal gaz teslim eden Taşıtanı bir sonraki ay beyan edecektir. Bu durumda, Tahsisat bu 10. Bölüm'e göre düzeltilmiş sayaç kayıtlarını yansıtacak şekilde yapılacak ya da düzeltilene kadar. Hesaba Katılmayan Doğal Gaz da dahil Dahili Kullanım Gazı Miktarları da bununla uyumlu olarak düzeltilene kadar.⁴²³

BÖLÜM 11 KALİTE VE BASINÇ

11.1. Kalite⁴²⁴

Taşıtanın Giriş Noktasında Taşıyıcıya, teslim ettiği veya teslim için sunduğu doğal gaz;⁴²⁵

- ŞİD Ek-1'indeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun olacaktır,
- Yabancı madde (toz veya diğer katı veya sıvı maddeler) içermeyecektir.

Taşıtanın Giriş Noktasında Taşıyıcıya teslim ettiği veya teslim için sunduğu doğal gaz yukarıdakilere ilaveten ilgili Gaz Giriş Hükümlerine de uygun olacaktır.

Taşıtan, Taşıyıcıya teslim için sunulan doğal gazın Gaz Giriş Hükümü ve ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun olarak teslim edilmesi için gereken kalite kontrol önlemlerine tabi tutulması için gereken çabayı sarf edecektir.

Taşıyıcının çıkış noktasında Taşıtanı teslim ettiği veya teslim için sunduğu doğal gaz ŞİD Ek-1'deki doğal gaz kalite şartnamesine uygun olacaktır. Doğal gazın son kullanıcılara arz edilmeden önce Ana Çıkış Noktalarında, yabancı maddelerden (toz veya diğer katı veya sıvı maddeler) arındırılmak üzere gerekli filtreleme işlemlerinin gerçekleştirilmesi, mülkiyeti ve işletme sorumluluğu Taşıyıcıya ait Ana Çıkış Noktalarında Taşıyıcının sorumluluğundadır.

11.2. Basınç

11.2.1. Doğal gazın Çıkış Noktasındaki azami ve Asgari Teslim Basıncı STS'de yer alacaktır. Taşıyıcı STS'de belirtilen Asgari Teslim Basıncını sağlamak ve azami basıncı aşmamakla yükümlüdür.

⁴²³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 10, Madde 10.8.3. madde metni değiştirilmiştir

⁴²⁴ Bu madde 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴²⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 11, Madde 11.1. madde içindeki madde numaraları değiştirilmiştir.

11.2.2. Taşıyıcının STS'deki basınç sınırları içinde doğal gaz teslim yükümlülüğü, azami Akış Miktarlarının (Rezerve Kapasite, ASM ve azami günlük çekiş) aşılmaması koşuluna bağlıdır.

11.2.3. Çıkış Noktasını besleyen İletim Şebekesi civarındaki doğal gaz kullanımında meydana gelebilecek artışlar nedeniyle Asgari Teslim Basıncı sağlamak amacıyla önlem alması veya çalışma yapması gerekmesi durumunda, Taşıyıcı bu durumu, Asgari Teslim Basıncının düşürülmesinin gerekeceği tarih ve bu süre içinde sağlanabilecek düşürülmüş basıncı en kısa zamanda etkilenen Taşıtanlara bildirecektir.

11.2.4. ŞİD 13. Bölüm hükümlerine tabi olmak kaydıyla Taşıyıcı, sonuçlarını bilmesine rağmen, çalışmalarını veya faaliyetlerini İletim Şebekesi basınçlarının işletme açısından kabul edilemez seviyelere düşmesine neden olabilecek veya taşıma hizmetini olumsuz etkileyebilecek şekilde programlamayacaktır.

11.2.5. Taşıyıcı, Taşıtana Asgari Teslim Basıncının altında doğal gaz teslim ettiği Günlerde, ilgili Çıkış Noktasında o Günlere ait Günlük Çekişin ilgili kısmı için Doğal Gaz Piyasası İletim ve Sevkiyat Kontrolüne Ait Tarifeler hakkında alınan Kurul Kararında belirlenen bedeli öder.⁴²⁶

Ancak, Çıkış noktalarındaki Son Kullanıcılar ve/veya Taşıtanların talebi doğrultusunda, Asgari Teslim Basıncının altında doğal gaz teslim edilmesi istenen Günlerde, ilgili Çıkış Noktasındaki o Günlere ait Günlük Çekişin ilgili kısmı için, Taşıyıcı, 11.2.5 maddesinde belirlenen bedeli Taşıtana ödemez.⁴²⁷

11.2.6. Taşıtan doğal gazı Taşıyıcıya Gaz Giriş Hükümlerindeki basınç sınırları içinde teslim etmekle yükümlüdür. Taşıtan, Gaz Giriş Hükümlerindeki minimum basıncın altında doğal gaz teslim ettiği Günlerde ilgili miktar için Doğal Gaz Piyasası İletim ve Sevkiyat Kontrolüne Ait Tarifeler hakkında alınan Kurul Kararında belirlenen bedeli öder.⁴²⁸

11.3. Uygun Olmayan Gaz ve Vasıfsız Gaz

11.3.1. Aynı Giriş Noktasında farklı Taşıtanlar tarafından teslim edilen doğal gazın karışımının Uygun Olmayan Gaz olması halinde, bu Taşıtanların hepsinin Uygun Olmayan Gaz teslim ettiği addedilecektir.

11.3.2.⁴²⁹ Uygun Olmayan Gazın teslimi halinde, 5.4 maddesi hükümlerine göre kabul edilmiş olduğuna veya Taşıyıcının söz konusu doğal gazın Uygun Olmayan Gaz olduğunu teslim edilmesinden sonra fark etmesine bakılmaksızın, bu Uygun Olmayan Gazı teslim eden Taşıtanlar, Taşıyıcının Uygun Olmayan Gaz teslimatı nedeniyle usulü dairesinde yaptığı masraf ve harcamaları Taşıyıcıya ödeyecektir. Taşıyıcıya herhangi bir meblağın gerektiği takdirde Taşıyıcı makul ölçülerde olabilecek en kısa zamanda Taşıtana bildirimde bulunarak aşağıdaki bilgileri verecektir:

- ilgili Giriş Noktası ve Vasıfsız Gazın İletim Şebekesine verildiği Gün veya Günler,
- Vasıfsız Gazın ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uyumsuzluğunun ayrıntıları,
- Üstlenilen masraf ve harcamaların amaçları, ayrıntıları, açıklamaları,
- Taşıyıcının sisteme aldığı Vasıfsız Gaz miktarı.

Taşıyıcının masraf ve harcamaları, bunlarla sınırlı kalmaksızın, aşağıda belirtilen amaçlarla yapılan masraf ve harcamaları kapsar:

- İletim Şebekesinin tamamının veya bir kısmının temizlenmesi veya söz konusu Uygun Olmayan Gazın kabul edilmesi nedeniyle ortaya çıkan diğer tüm hasarların giderilmesi,
- Söz konusu Uygun Olmayan Gazın teslimatı veya teslimatına devam edilmesine bakılmaksızın İletim Şebekesinin gerekli şekilde işletilebilmesini sağlamak amacıyla makul önlemler alınması,
- Söz konusu Uygun Olmayan Gazın ilgili Gaz Giriş Hükümlerine ve ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun hale getirilmesi için makul ölçülerde gerekebilecek her türlü önlemin alınması.

Söz konusu masraf ve harcamalar, Uygun Olmayan Gazdan sorumlu Taşıtanlardan o Gün için 9. Bölüm'e göre yapılan tahsisle orantılı olarak tahsil edilecektir.

⁴²⁶ Bu alt bent 20/04/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/04/2011 tarihli ve 3161 sayılı Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁴²⁷ Bu cümle 31/12/2011 tarihli ve 28159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28/12/2011 tarihli ve 3617 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴²⁸ Bu alt bent 20/04/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/04/2011 tarihli ve 3161 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴²⁹ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Uygun Olmayan Gaz nedeniyle Son Kullanıcı Tesislerinde oluşacak hasarların giderilmesi ilgili Taşıtanların sorumluluğundadır.

Ancak her halükarda bu 11.3.2 bendi uyarınca bir Taşıtan tarafından Taşıyıcıya ödenen bu masraf ve harcamalar 9. Bölüm'e göre Taşıtan tahsis edilen miktarla ilgili gaz günlerine ait STP'de gerçekleşen GRF'nin çarpılmasıyla hesaplanan tutarın yüzde onunu (%10) aşmayacaktır.⁴³⁰

11.3.3.⁴³¹ Uygun Olmayan Doğal Gazın İletim Şebekesine girmemiş olması ve bir Çıkış Noktasında Vasıfsız Gaz bulunması durumunda, doğal gazın ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uygun hale gelmesine kadar Taşıtan, kendi takdir yetkisinde olmak üzere,

- a) Vasıfsız Gazı kabul edebilir veya
- b) Vasıfsız Gazı reddedebilir.

11.3.4. Taşıtanın 11.3.3 bendi uyarınca Vasıfsız Gazı kabul etmesi halinde, Taşıyıcı, Vasıfsız Gazın ilgili Son Kullanıcı Tesisinde kullanıma uygun hale getirilmesi için Taşıtan tarafından yapılan masraf ve harcamaları Taşıtan tahsis edecektir.

Ancak her halükarda ödenecek meblağ ilgili Gün içinde ilgili Çıkış Noktasında İletim Şebekesinden Taşıtan tarafından çekilen ve 9. Bölüm'e göre Taşıtan tahsis edilen Vasıfsız Gazın toplam miktarı ile Tarifede belirtilen Dengeleme Gazı Fiyatının çarpılması ile hesaplanan tutarın %10'unu aşmayacaktır.

Taşıtanın 11.3.3 bendi uyarınca Vasıfsız Gazı reddetmesi halinde, Taşıyıcı, reddedilen Vasıfsız Gaz miktarı ile Tarifedeki Hizmet Kesintisi Bedelinin çarpılmasıyla bulunan tutarın %20'sini Taşıtan tahsis edecektir.

11.3.5. Bu 11.3 maddesi uyarınca bir Taşıtan herhangi bir meblağın ödenmesi gerektiği takdirde Taşıtan makul ölçülerde olabilecek en kısa zamanda Taşıyıcıya bildirimde bulunarak aşağıdaki bilgileri verecektir:

- a) İlgili Çıkış Noktası ve Vasıfsız Gazın İletim Şebekesinden çekildiği Gün veya Günler,
- b) Vasıfsız Gazın ŞİD ekindeki Doğal Gaz Kalite Şartnamesine uyumsuzluğunun ayrıntıları,
- c) 11.3.4 bendinde belirtilen masraf ve harcamaların amaçları, ayrıntıları, açıklamaları,
- d) Taşıtanın çektiği Vasıfsız Gaz miktarı.

BÖLÜM 12 SİSTEM PLANLAMASI

12.1. Giriş⁴³²

Planlama amaçları doğrultusunda her Taşıtan bağımlılığı olmayan kısa, orta ve uzun vadeli Doğal Gaz arz ve talep tahminlerini Taşıyıcıya gönderecektir. Taşıyıcı her yıl Haziran ayı sonuna kadar yıllık bazda olmak üzere, Taşıtanların sunduğu tahminleri ve piyasa verilerini dikkate alarak, kendisi açısından bağımlılığı olmayan İletim Şebekesinin gelişimine yönelik projeleri de içeren on (10) yıllık doğal gaz iletim kapasite projeksiyonu raporunu hazırlayacak ve internet sayfasında yayımlayacaktır.⁴³³

12.2. Tahminler

*Mülga alt bent*⁴³⁴

*Mülga alt bent*⁴³⁵

⁴³⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 11, Madde 11.3.2. madde metninde değişiklik olmuştur.

⁴³¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 11, Madde 11.3.3. madde metni içindeki numaraları değiştirilmiştir.

⁴³² 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴³³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 12, Madde 12.1. madde metni değiştirilmiştir.

⁴³⁴ Burada bulunan 12.2.1 alt bendi 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır.

*Mülga alt bent*⁴³⁶

*Mülga alt bent*⁴³⁷

Taşıtan, Taşıyıcının EBT üzerinden yayımlanan bir duyuru ile talep etmesi halinde her bir Giriş Noktasında teslim edilecek ve her bir Çıkış Noktasında teslim alınacak gerçeğe yakın arz ve talep miktarlarını talep edilen dönem için Taşıyıcıya yazılı olarak bildirecektir.⁴³⁸

12.3. İlave Bilgiler

Taşıtan, İletim Şebekesinden veya İletim Şebekesine ileride yapılacak doğal gaz teslimatlarının planlamasını yapmasında yardımcı olması amacıyla, makul ölçülerde Taşıyıcı tarafından istenebilecek her türlü bilgiyi vermek için elinden gelen tüm çabayı sarf edecektir.

BÖLÜM 13 BAKIM

13.1. Genel Bakış

Taşıyıcı, ŞİD hükümlerine uygun olarak İletim Şebekesini işletecek, Bakım çalışmalarını gerçekleştirecektir.

13.2. Bakım

Taşıyıcı, İletim Şebekesi için gerek duyulan Bakım çalışmalarını tespit edecek, Programlı Bakımı mümkün olduğu takdirde, önceden planlanmış takvimin dışına çıkmaksızın, bir Bakım Gününde yapacaktır.

13.3. Bakım Planlaması

13.3.1. Taşıtanlar, Taşıyıcının Bakımın hazırlığı, programlanması ve yürütümü için kendilerinden isteyeceği bilgileri mümkün olan en kısa sürede Taşıyıcıya verecektir.

13.3.2. Taşıyıcı her Gaz Yılı için hazırladığı Bakım Programını ilgili Gaz Yılı öncesinde Taşıtanlara bildirecektir. Bakım Programında, Programlı Bakımdan etkilenecek olan Giriş Noktaları ve Çıkış Noktaları ve mümkünse Bakım süresi belirtilecektir.

13.3.3. Taşıyıcı Bakım Programını, Bakım çalışmalarını Bağlanan Sistemlerdeki ile mümkün olduğunca eş zamanlı yürütecek şekilde planlayacaktır.

13.4. Takvim⁴³⁹

13.4.1. Her Gaz Yılı için Bakım Programı hazırlık takvimi aşağıdaki gibi olacaktır:^{440,441}

a) Taşıtanlar, sonraki Gaz Yılı Son Kullanıcı Tesislerindeki bakım gereksinimlerini, süre ve dönemleri ile birlikte, içinde bulunan Gaz Yılı'nın 1 Ekim tarihine kadar Taşıyıcıya bildireceklerdir,

b) Taşıyıcı, sonraki Gaz Yılı'nın Bakım planlarını içinde bulunan Gaz Yılı'nın 1 Ekim-15 Kasım arasındaki dönemde, düzenleyeceği toplantılarda Taşıtanlarla görüşecektir,

⁴³⁵ Burada bulunan 12.2.2 alt bendi 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır.

⁴³⁶ Burada bulunan 12.2.3 alt bendi 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır.

⁴³⁷ Burada bulunan 12.2.4 alt bendi 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile kaldırılmıştır.

⁴³⁸ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴³⁹ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁴⁰ 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁴¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 13, Madde 13.4.1. madde metni içindeki madde numaraları değiştirilmiştir.

c) Taşıyıcı sonraki Gaz Yılı'nın Bakım Programını, içinde bulunan Gaz Yılı'nın 15 Kasım tarihine kadar Elektronik Bülten Tablosu (EBT) üzerinden duyuru yoluyla bildirecektir.

13.4.2. Taşıyıcı, öngöremediği şartların oluşması halinde, etkilenen Taşıtanlara en az 30 gün önceden bildirmek koşulu ile, Bakım Programındaki içeriği, dönemleri, tarihleri, Bakım süresini değiştirebilir.

13.5. Taşıyıcının Yükümlülükleri

Programlı Bakım veya Mücbir Sebep sonucu ortaya çıkan bir Bakım nedeniyle İletim Şebekesinin taşıma kapasitesinin azalması halinde, Taşıyıcının ŞİD ve STS ye göre doğal gazı teslim alma, taşıma ve teslim etme yükümlülükleri aynı ölçüde ortadan kalkacaktır.

13.6. Bakım Sınırları

13.6.1. Taşıyıcı, bir Gaz Yılı içindeki Programlı Bakımı toplam onbeş (15) Bakım Günü ile sınırlandıracaktır. Ayrıca, Çıkış Noktalarındaki Programlı Bakım için 6.7 maddesine göre STS'de belirtilen ek Bakım Günleri alabilecektir. Giriş Noktaları için ek Bakım Günleri ilgili Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmesinde belirtilen gün sayısına göre tespit edilecektir.

13.6.2. Taşıyıcı etkilenen her bir Taşıtanla makul bir süre önceden bildirmesi koşuluyla, Programlı Bakıma ilaveten, İletim Şebekesinin işleyişi için gerekli görülen programlanmamış Bakım yapma hakkına sahiptir.

13.7. Taşıtanların, kapasite rezervasyonu ile ilgili ŞİD ve STS kapsamındaki ödeme yükümlülükleri Bakım süresince devam edecektir.⁴⁴²

13.8.⁴⁴³ Taşıyıcı, Bakım nedeniyle yapılan doğal gaz teslimatlarındaki azaltmayı Bakımdan doğrudan etkilenen Taşıtanlar açısından adil, açık (ilgili gizlilik yükümlülüklerine tabi olarak) ve ayrımcılığa gitmeden gerçekleştirecektir. Taşıyıcı, Taşıtanların teslimatlarındaki azaltmayı, mümkün olduğu ölçüde 14.11.2 bendine göre yapacaktır.

13.9.⁴⁴⁴ Taşıtanlar, Çıkış Noktasındaki doğal gazı Taşıyıcının talep ettiği şekilde teslim alacak ve Bakım konusunda Taşıyıcıya yardımcı olacaktır.

13.10.⁴⁴⁵ Özel Çekişler

Taşıyıcı, İletim Şebekesinin bazı Taşıtanlarca özel olarak kullanılan bir kısmı varsa bu kısımdaki Bakımı, bu Taşıtanlara danışarak yapacaktır.

BÖLÜM 14

ACİL DURUM, ZOR GÜN, SINIRLI KAPASİTE GÜNÜ, OPERASYONEL AKIŞ TEDBİRLERİ⁴⁴⁶

14.1.^{447, 448} Giriş

Bu Bölüm'de, herhangi bir Acil Durumda, operasyonel akış tedbirlerini gerektiren durumlarda, sistem dengesinin bozulması durumunda (Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Günü), Taşıyıcının sorumluluklarını yerine getirebilmesi için Taşıtanların uymakla yükümlü oldukları hususlar düzenlenmektedir. Taşıyıcı İletim Şebekesinin tamamı veya bir kısmı için Acil Durum, Zor Gün, Sınırlı Kapasite günü oluştuğunu veya oluşması ihtimali olduğunu ve alınması gereken önlemleri ilgili Taşıtanlara duyurur. Taşıyıcının bu günlere dair talimatları Acil Durum, Zor Gün, Sınırlı Kapasite günlerinden hangisinin kapsamında olduğunu belirtecek, talimatlar kesin ve şüpheye mahal vermeyecek şekilde anlaşılır ve detaylı olacaktır.

⁴⁴² 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁴³ Daha önce 13.7.2 bendi olarak numaralandırılan hüküm 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile 13.8 maddesi olarak numaralandırılmıştır.

⁴⁴⁴ Daha önce 13.7.3 bendi olarak numaralandırılan hüküm 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile 13.9 maddesi olarak numaralandırılmıştır.

⁴⁴⁵ 13.8 olan madde numarası 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile 13.10 olarak değiştirilmiştir.

⁴⁴⁶ 20/01/2017 tarihli ve 29954 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/01/2017 tarihli ve 6876 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁴⁷ 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁴⁸ 20/01/2017 tarihli ve 29954 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/01/2017 tarihli ve 6876 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Taşıyıcı, Acil Durumda, operasyonel akış tedbirlerini gerektiren durumlarda, sistem dengesinin bozulması durumunda (Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Günü) ve bu nedenle STP’de yapılan piyasa işlemlerinin gereklerinin iletim sistemi üzerinde yerine getirilemeyeceği durumda Piyasa İşletmecisine bildirimde bulunacak; Piyasa İşletmecisi Taşıyıcıdan gelen bu bildirim doğrultusunda STP işlemlerini düzenleyecektir.⁴⁴⁹

14.2. Acil Durum

14.2.1. Taşıyıcının belirlemiş olduğu bir Acil Durumun mevcudiyeti halinde bu durumun nedeni ve sorumlusuna bakılmayacaktır.

14.2.2. Acil Durum;

a) İletim Şebekesinde Doğal Gaz kaçağı olması veya

b) Taşıyıcıya göre;

i. İletim Şebekesi güvenliğinin belirgin bir şekilde risk altında olması,

ii. Doğal Gazın İletim Şebekesinde güvenli olarak taşınmasının belirgin bir şekilde risk altında olması,

iii. İletim Şebekesinde taşınan Doğal Gazın, teslim edildiği takdirde can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturmasına neden olabilecek basınç veya kalitede olması

durumunu ifade eder.⁴⁵⁰

14.2.3. Acil Durum, Taşıyıcının işbu Madde 14.2’de bahsedilen durumun ortadan kalktığını, daha fazla müdahaleye gerek olmadığını ve İletim Şebekesinin normal işleyişine ve ŞİD’in normal uygulanışına dönülebileceğini tespit etmesine kadar devam eder.

14.2.4. Taşıyıcı, Acil Durum halinde mümkün olan en kısa sürede doğal gaz iletimini ve İletim Şebekesini normal işleyişe getirebilmek için, gerekli tedbirleri alacaktır.

14.3. Acil Durum Tedbirleri

14.3.1. Taşıyıcı, mümkün olduğu ölçüde Acil Durum Tedbirleri alacaktır. Acil Durum Tedbirleri Taşıyıcının yanı sıra Taşıyıcının talimatı üzerine Taşıtanın alacağı önlemleri de içerebilir.⁴⁵¹

14.3.2. Taşıyıcı ve Taşıtanlar, işbu Bölüm 14’e göre Acil Durum Tedbirlerine ihtiyaç duyulması halinde, kendi çıkarlarının ikinci derecede önemi haiz olduğunu kabul ederler.⁴⁵²

14.3.3. Taşıtan, Taşıyıcının talimatı üzerine işbu Bölüm 14’te belirtilen Acil Durum Tedbirlerini, alacaktır.⁴⁵³

14.3.4. Taşıyıcı veya Taşıtanın, işbu Bölüm 14’te belirtilen Acil Durum Tedbirini uygulaması ŞİD’in herhangi bir hükmünün ihlali sayılmayacaktır. Bu kapsamda Taşıyıcı özellikle, İletim Şebekesine bir Giriş Noktasından teslim için sunulan Doğal Gazı teslim almak ve İletim Şebekesinin bir Çıkış Noktasından doğal gaz teslim etmek yükümlülüklerini yerine getirmemiş sayılmayacaktır. Ancak, Acil Durum Tedbirinin uygulanması halinde, Taşıtanların ŞİD, PUE, Piyasa Katılım Anlaşması, DUP ve STS altındaki mali yükümlülükleri yürürlükte kalmaya devam edecektir.⁴⁵⁴

14.4. Bağlanan Sistem

⁴⁴⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.1. madde metnine ilave yapılmıştır.

⁴⁵⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.2.2. madde numaraları değiştirilmiştir.

⁴⁵¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.3.1. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁵² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.3.2. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁵³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.3.3. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁵⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.3.4. madde metni değiştirilmiştir.

Acil Durumlar için Yurt Dışı Operatörü, Depolama Şirketi, İletim Şirketi, Üretim Şirketinin alacağı tedbirler Bağlantılı Sistem Teslim Sözleşmelerinde belirlenir. Belirlenen bu tedbirler Taşıyıcı tarafından Taşıtanlara bildirilecektir.

14.5. Acil Durum Hazırlığı

Taşıyıcı, Acil Durumda uygulayacağı eylem planını Acil Durum Talimatı adı altında hazırlayacak ve bunu her yıl revize edecektir. Acil Durumda, uygulanabilecek kesinti ve azaltmalar tamamıyla Taşıyıcının inisiyatifindedir.⁴⁵⁵

14.5.1. Taşıtan, ve Piyasa İşletmecisi Acil Durumda irtibat sağlamak amacıyla Taşıyıcıya, günün herhangi bir saatinde ulaşılabilecek temsilcisinin ad(lar)ını, unvan(lar)ını, adres(ler)ini, telefon ve faks numaralarını bildirecektir.⁴⁵⁶

14.5.2. Taşıtanın bildirdiği temsilci, Acil Durumda Taşıtan adına hareket edebilecek yetki ve sorumluluğa sahip olacaktır.

14.5.3. Taşıtan, Madde 14.5.1’de belirtilen bilgileri, iletim hizmeti almaya başlamadan önce, değişiklik olması halinde değişiklik tarihini de içerecek şekilde değişiklikten önce, Taşıyıcıya bildirecektir.

14.5.4. Taşıtanın 14.5.1 ve 14.5.3’te yer alan bilgileri bildirmemesi veya 14.5.1’de belirtilen irtibat kurulacak kişiyle derhal irtibat kurulmaması halinde dahi, Taşıyıcı doğal gazın bu Taşıtan için teslimatını durdurabilir. Bu gibi durumlarda teslim edilmeyen doğal gazdan kaynaklanan masraflardan Taşıyıcı sorumlu tutulmayacak ve Taşıtan teslim edilmeyen miktar için Taşıyıcının uğrayabileceği zararları karşılayacaktır.

14.5.5. Taşıyıcı bir Acil Durumun haber verilebilmesi amacıyla, 24 saat boyunca kullanılabilir telefon numaralarını, doğal gaz teslimatına başlamadan önce, değişiklik olması halinde derhal, Taşıtanlara ve Son Kullanıcılara bildirmekle yükümlüdür.

14.6. Acil Durumun Oluşması

14.6.1. Acil Durum ortaya çıktığında, Taşıyıcı Taşıtanları ve Piyasa İşletmecisini en geç 2 saat içinde, bu durumdan haberdar edecek ve Acil Durumun muhteviyatı, sonucu ve beklenen süresi konusunda bilgilendirecektir. Taşıyıcı Acil Durumla ilgili olarak ortaya çıkan gelişmeler hakkında Taşıtanları ve Piyasa İşletmecisini devamlı haberdar edecek, Acil Durum bittiğinde bu durumu Taşıtanlara mümkün olan en kısa sürede bildirecektir.⁴⁵⁷

14.6.2. Acil Durum boyunca Taşıtan Taşıyıcının talimatlarına derhal uyacak, Taşıyıcı ile iş birliği içinde olacak ve Taşıyıcının Acil Durum Tedbirleri almasına yardımcı olacaktır.⁴⁵⁸

14.6.3. Taşıyıcı, Acil Durum süresince, Acil Durumun etkilerini azaltmak ve/veya ortadan kaldırmak için gerekli olduğunu düşündüğü konularda Taşıtanlara yükümlülük ve sorumluluk verme hakkına sahiptir. Taşıtanlar bu sorumluluk ve yükümlülükler, kendilerine bildirildikten hemen sonra uyacaktır.⁴⁵⁹

14.6.4. Dengelemeye ilişkin uygulamalar için, Acil Durum, Taşıyıcının ilgili Taşıtanlara Acil Durumun bittiğini haber verdiği Günü takip eden Günü başlangıcında bitmiş sayılacaktır. Diğer tüm durumlar için, Acil Durumun bitmiş sayılacağı zaman, Taşıyıcının, 14.6.1 bendi doğrultusunda gönderdiği ihbarda belirtilen zaman olacaktır.

14.7. Giriş Kontrolü

Acil Durum Tedbirleri bir Giriş Noktasındaki doğal gaz Akış Miktarının ve/veya teslimatının azaltılmasını veya durdurulmasını içeriyorsa, Taşıyıcı bunun için ilgili Taşıtanlara talimat verebilir. Böyle bir durumda Taşıtanlar Taşıyıcının talimatlarına uyacak, depolama hizmeti aldıkları Depolama Şirketlerinin, Yurt

⁴⁵⁵ 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁵⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.5.1. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁵⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.6.1. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁵⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.6.2. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁵⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.6.3. madde metni değiştirilmiştir.

Dışı Operatörlerinin, Üretim Şirketlerinin ve İletim Şirketlerinin buna uygun davranmasını sağlayacak, Üçüncü Taraf Tedarikçilerle ilişkilerini buna göre düzenleyeceklerdir.

14.8. Çıkış Kontrolü

14.8.1. Acil Durum Tedbirleri bir Çıkış Noktasında doğal gaz teslimatının azaltılması veya kesilmesini içeriyorsa, Taşıyıcı bunun için ilgili Taşıtanlara talimat verecektir. Böyle bir durumda Taşıtanlar Taşıyıcının talimatlarına uyacak ve Son Kullanıcılarının, Depolama Şirketlerinin, İletim Şirketlerinin ve Yurt Dışı Operatörlerinin de buna uygun davranmasını sağlayacaktır.

14.8.2. Acil Durum sonrasında, Çıkış Noktalarındaki doğal gaz teslimatlarının normal hale getirilmesinde, Kesinti Kısıntı Prosedürü uygulanmış ise uygulanmış olan kesinti ve azaltmalardaki sıranın tersi izlenecektir.

14.9. Acil Durumun Sonuçları⁴⁶⁰

14.9.1. Acil Durum esnasında Taşıyıcı, talimatlarını yerine getiren Taşıtanların talimatın konusu olan Giriş ve/veya Çıkış Noktalarında ŞİD'in 2.8 ve 3.3 maddelerinde belirtilen yükümlülüklerini askıya alacaktır. ⁴⁶¹

Taşıyıcının Acil Durumu G-1'de öngörmesi ve Taşıtanlara TMDT vermesi durumunda, ŞİD hükümleri buna göre oluşan Programlar doğrultusunda uygulanır. ⁴⁶²

14.9.2. Taşıyıcı ve Taşıtanlar, Acil Durum süresince, iş gücü kaynaklarını yeniden düzenlemek zorunda kalabileceklerini, bunun geçici olarak bazı aksaklıklara neden olabileceğini kabul ederler.

14.9.3. Acil Durumda, durumdan etkilenen Taşıtanlar, Acil Durumun sona ermesini müteakip 6 ay içinde, Acil Durumun nedeni ve, eğer mümkünse, böyle bir Acil Durumun yeniden meydana gelme olasılığını en aza indirmek için gerekebilecek tedbirlerin neler olduğunu belirlemesi için bağımsız bir denetçinin denetim yapmasını talep etme hakkına sahiptir. Bu denetimin masrafları, denetimi talep eden Taşıtanlarca karşılanır.

14.10. Zor Gün ve Sınırlı Kapasite Günü

14.10.1. Taşıyıcı İletim Şebekesinin tamamı veya bir kısmı için Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Günü oluşma ihtimali olduğunu veya oluştuğunu EBT yoluyla duyurabilir.

14.10.2. Taşıyıcının Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Günüyle, ilgili olarak Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatı verdiği Taşıtanlar, 8 saat içinde, Talimata uyacaktır.

14.10.3. Taşıyıcı Zor Gün oluşması ihtimali halinde Taşıtanlardan 7.4.5 bendine göre TMDT'ye uygun yaparak, tekdüze bir rejimde, (değişken bir saatlik profil arz etmeyen) doğal gaz çekmesini isteme hakkına sahiptir. Böyle bir talebin yapılması halinde Taşıtanlar bu talimata uyacaktır. ⁴⁶³

Mülga Bent ⁴⁶⁴

14.10.4. ⁴⁶⁵ Taşıyıcı Zor Günü'n etkilerini azaltmak için çaba sarf edecektir.

14.10.5. ⁴⁶⁶ Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatının yayımlanmasıyla birlikte, Taşıyıcı bir Sınırlı Kapasite Günü'nde şunları yerine getirecektir:

⁴⁶⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.9.1. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁶¹ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁶² Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁶³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.10.3. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁶⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.10.4. maddesi çıkartılmıştır.

⁴⁶⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.10.5, 14.10.4. olarak madde numarası değiştirilmiştir.

⁴⁶⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.10.6, 14.10.5. olarak madde numarası ve metin değiştirilmiştir.

a) Sınırlı Kapasite Gününde etkilenen her bir Taşıtan, Doğal Gaz taşınması için uygun olan kapasiteyi ve gerekli TMDT'yi bildirecektir. Böyle bir durumda Taşıtan, 7.4.5 bendine göre TMDB yapacak olup, TMDB'ler Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatında belirtilen sınırlı kapasiteyle uyumlu olacaktır,

b) Taşıyıcı Sınırlı Kapasite Gününün etkilerini azaltma yönünde hareket edecek, ŞİD'in diğer hükümleriyle çelişmeyecek ve Sınırlı Kapasite Gününün ortaya çıkma ihtimalinin artmasına mahal verecek tarzda hareket etmeyecektir. Ayrıca Taşıyıcı böyle bir günü (veya birkaç günü) müteakip, Sınırlı Kapasite Günü ilanında bulduktan sonra, durumdan etkilenen Taşıtanlara durumun nedenlerini açıklayan bir rapor sunacaktır.⁴⁶⁷

14.11. Zor Gün ve Sınırlı Kapasite Günü Kesinti/Azaltma ve Arttırmaları

14.11.1. Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Gününe sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilmesi durumunda, mümkünse, ilgili Giriş veya Çıkış Noktalarındaki teslimatlarında, neden olduğu miktar kadar kesinti veya azaltma yapılır.

14.11.2. ^{468, 469, 470, 471 472} Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Gününe sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilememesi veya 14.11.1 bendinin uygulanmaması durumunda; İletim Şebekesinin Zor Günden veya Sınırlı Kapasite Gününden etkilenen kısmında;

Mülkiyeti ve işletimi Taşıyıcıya ait olan Çıkış Noktalarına bağlı Son Kullanıcılara Taşıyıcı tarafından, Taşıyıcıya ait olmayan Çıkış Noktalarına bağlı Son Kullanıcılara yapılacak kesinti hakkında ise ilgili Dağıtım Şirketine Taşıyıcının yapacağı bildirim akabinde Dağıtım Şirketi tarafından, Taşıyıcının aşağıdaki uygulama sırasına göre belirleyeceği şekilde:

a) Taşıtanlar tarafından, Taşıyıcıya öncelikli olarak kesinti uygulanması bildirilmiş olan Son Kullanıcılara gaz arzı sağlayan tesislerine,

b) Alternatif yakıtlı elektrik üretim tesislerine,

c) İşletmesel açıdan gereklilik sonucu oluşan bölgesel kesinti ihtiyacını giderecek durumda olan elektrik üretim tesislerine,

d) Diğer elektrik üretim tesislerine,

e) Dağıtım Şirketinin sevkiyat kontrol merkezi ile haberleşme sistemine sahip olan Sanayi Tesislerine,

f) Diğer sanayi tesislerine,

g) Konuta

kesinti veya azaltma yapılır.^{473, 474} Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Gününe sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilmesi durumunda ise, Taşıyıcıya sunmuş olduğu Son Kullanıcılara ilişkin öncelik listesi doğrultusunda kesinti veya azaltma yapılır.⁴⁷⁵

14.11.3. ⁴⁷⁶Taşıyıcının Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatı uygulamaya koymasına durumunda bu talimatlar ilgili Taşıtanlara EBT'de duyurulur ve yazılı olarak bildirilir. Söz konusu Talimat aşağıdaki detayları içerir:

- Zor Gün/Sınırlı Kapasite Günü durumunun sebebi,
- Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatı kapsamı,
- Talimatın etki doğuracağı başlangıç ve geçerlilik süresi.

⁴⁶⁷ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁶⁸ 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁶⁹ 31/12/2013 tarihli ve 28868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/12/2013 tarihli ve 4763 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁷⁰ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁷¹ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile, maddi hata düzeltilmiştir.

⁴⁷² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.11.2. madde numaraları değiştirilmiştir.

⁴⁷³ Bu cümle 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁷⁴ 30/12/2017 tarihli ve 30286 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21/12/2017 tarihli ve 7539 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁷⁵ Bu cümle 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴⁷⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.11.3. madde numaraları ve metin değiştirilmiştir.

Zor Günde Taşıyıcı, arttırma talimatı vererek kesinti veya azaltma yapılmasına engel olabileceği durumda ise öncelikle arttırma talimatı verecektir. Zor Güne sebep olan Taşıtanın, o Gün tespit edilmesi durumunda, mümkünse Giriş Noktasında arttırma, mümkün değil ise Çıkış Noktasında azaltma talimatı bu Taşıtanına verilir. Bunun mümkün olmaması veya sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilememesi durumunda, Taşıyıcı dengeleme açısından hangi Giriş Noktasını uygun görüyorsa o noktayı kullanan Taşıtan Tedarikçiye arttırma talimatı verir. Taşıtanlar bu bildirimlere uymamaları halinde, yeterli arz imkanlarına sahip olmadıklarını Taşıyıcıya belgelemek zorundadır.

Sınırlı Kapasite Gününde Taşıyıcı Giriş Noktasında azaltma veya Çıkış Noktasında arttırma talimatı vererek kesinti veya azaltma yapılmasına engel olabileceği durumda ise öncelikle arttırma talimatı verecektir. Sınırlı Kapasite Gününe sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilmesi durumunda, mümkünse arttırma/azaltma talimatı bu Taşıtanına verilir. Bunun mümkün olmaması veya sebep olan Taşıtanın o Gün tespit edilememesi durumunda, Taşıyıcı dengeleme açısından hangi Çıkış Noktasını uygun görüyorsa o noktayı kullanan Taşıtan Tedarikçiye arttırma talimatı verir.

Depolama Tesisine enjeksiyon yapılan Çıkış Noktaları arttırma talimatında öncelikle düşünülecektir. Taşıtan Tedarikçiler bu bildirimlere uymamaları halinde, yeterli depolama kapasitelerine sahip olmadıklarını Taşıyıcıya belgelemek zorundadır. Sınırlı Kapasite Gününde kesinti veya azaltma yapılmasının gerekmesi halinde öncelikle buna sebep olan Taşıtanın Giriş Noktasındaki teslimatlarında kesinti veya azaltma yapılır.⁴⁷⁷

Talimatlara uygun hareket eden Taşıtanlara, talimatlar doğrultusunda hareket ettikleri Giriş ve/veya Çıkış Noktalarında da Düzenleme Ücretleri ve Kapasite Aşım Ücretleri uygulanmaz.^{478, 479}

Bu Bölüm hükümleri uyarınca verilen talimatın sona erdirilmesi EBT’de duyurulur ve yazılı olarak bildirilir.

14.11.4. Taşıtan Tedarikçiler;⁴⁸⁰

a) İlk kesileceklerden başlamak üzere bütün kesintili ve kesintisiz Son Kullanıcılarını içerecek şekilde ve bölge bazında hazırlanan, Son Kullanıcı listelerini,

b) Alternatif yakıtlı Son Kullanıcılarına ait bilgileri

Taşıyıcıya bildirmekle yükümlüdürler.

Son Kullanıcı listelerinin hazırlanmasında esas alınacak her bir bölge, Ana Çıkış Noktası ve varsa buna bağlı Tali Çıkış Noktalarından oluşur.

Çıkış Noktalarındaki doğal gaz teslimatlarının normal hale getirilmesinde, uygulanmış olan kesinti ve azaltmalardaki sıranın tersi izlenecektir.⁴⁸¹

14.12.^{482, 483} Operasyonel Akış Tedbirleri

Ana İletim Şebekesi Stok Miktarının veya bölgesel iletim şebekesi Stok Miktarının azalarak Asgari Stok Miktarına yaklaşması nedeni ile Taşıyıcı tarafından, azalan stok miktarının taşıma ekipmanları olan kompresör istasyonlarının işletimi için yeterli olmayacağı ve İletim Şebekesinin tamamının veya bir kısmının işleyişinin bu durumdan olumsuz etkileneceğinin öngörülmesi halinde, Taşıyıcı, İletim Şebekesinde doğal gaz sevkiyat sürekliliğinin sağlanması için doğal gaz kullanımlarında kesinti/kısıntı uygulamasına yönelik Taşıtanlara talimat verir. Kesinti/kısıntı uygulaması, Son Kullanıcı Tesislerinde, Dağıtım Şirketi tarafından taşıma hizmeti verilen serbest tüketici statüsündeki tesislerde ve Dağıtım Şirketi tarafından doğal gaz tedarikinde bulunan ilgili tesislerde Madde 14.11.2’de belirtilen uygulama sırasına göre yapılır. İletim Şebekesi Asgari

⁴⁷⁷ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁷⁸ 09/03/2016 tarihli ve 29648 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/03/2016 tarihli ve 6135 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁷⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.11.3. maddesinin son paragrafı değiştirilmiştir.

⁴⁸⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.11.4. maddesi değiştirilmiştir.

⁴⁸¹ 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁸² 20/01/2017 tarihli ve 29954 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 19/01/2017 tarihli ve 6876 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴⁸³ 30/12/2017 tarihli ve 30286 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2017 tarihli ve 7539 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Stok Miktarı Kurul Kararı ile belirlenir. İletim Şebekesinin Stok Miktarları (Bölgesel Stok Miktarları dahil), Taşıyıcı tarafından devamlı olarak EBT’de yayımlanır.⁴⁸⁴

Operasyonel Akış Tedbirlerinin uygulanacağı Gaz Günü ve Kesinti/Kısıntı Programı, ilgili Gaz Gününe ait TMB oluşturma saatinden önce EBT’de duyurulur. Bu durumda, Taşıtanın/Taşıtanların sistemdeki dengelerini sağlamaları zorunlu olup, Taşıyıcı şebekedeki doğal gaz iletiminin sürekliliğini ve sistem dengesini sağlamak için ilave tedbirlere başvurulabilir.

14.13.⁴⁸⁵ Talimatlar

14.13.1.^{486, 487} Acil Durum Tedbirleri, Zor Gün veya Sınırlı Kapasite Günü için bir Çıkış Noktasındaki doğal gaz Akış Miktarının ve/veya teslimatının azaltılması veya kesilmesi gerekiyorsa, Taşıyıcı, Son Kullanıcısına veya Dağıtım Şirketine bildirimde bulunması konusunda talimat verdiğinde Taşıtan bu talimata uyacaktır. Son Kullanıcı Tesislerine, Dağıtım Şirketi tarafından taşıma hizmeti verilen serbest tüketici statüsündeki tesislere verilecek talimatlardan Taşıtan sorumlu olacaktır. Taşıtan tarafından doğal gaz satışı yapılan Dağıtım Şirketinin doğal gaz tedarik ettiği tesislere verilecek talimatlardan ise ilgili Taşıtan ve gaz tedarik ettiği Dağıtım Şirketleri talimat miktarıyla sınırlı olmak koşuluyla müteselsilen sorumlu olacaktır.

Taşıyıcı,

- Son Kullanıcı Tesisleri için, Dağıtım Şirketi tarafından taşıma hizmeti verilen serbest tüketici statüsündeki tesisler için vereceği talimatlarda Taşıtanın ilgili noktadaki Son Kullanıcı ile yaptığı günlük sözleşme miktarını,
- Dağıtım Şirketi tarafından doğal gaz tedarikinde bulunulan serbest tüketici statüsündeki tesislerde vereceği talimatlarda ise Dağıtım Şirketi tarafından Taşıtanına beyan edilmiş, tesis bazında elektrik üretim amaçlı ve nokta bazında haberleşme sistemine sahip toplam sanayi kullanım amaçlı olmak üzere günlük toplam sözleşme miktarını

talimat miktarına baz değer olarak belirleyecektir.

14.13.2.⁴⁸⁸ Taşıtanın işbu Bölüm 14 uyarınca verilen talimatlara uymaması halinde, Taşıyıcı, herhangi bir Giriş veya Çıkış Noktasında bu Taşıtanına doğal gaz teslimatını kesmek veya azaltmak için gerekli tedbirleri alabilir.

14.13.3.^{489, 490, 491} Operasyonel Akış Tedbirleri doğrultusunda, Taşıyıcı tarafından verilecek talimatlara uyulması hususunda, Taşıtanlar tarafından Son Kullanıcıların, Depolama Şirketlerinin, İletim Şirketlerinin ve Yurt Dışı Operatörlerinin de bu talimata uygun davranması sağlanacaktır. Talimata uymayan;

- Son Kullanıcı Tesislerine ve/veya
- Dağıtım Şirketi tarafından taşıma hizmeti verilen serbest tüketici statüsündeki tesislere ve/veya
- İlgili tesislerin doğal gaz satın aldığı Dağıtım Şirketine

doğal gaz tedarik eden Taşıtanına, talimata uyulmayan miktar için talimat verilen Gaz Günündeki DGAF’ın %50’si tutarında cezai müeyyide uygulanır.

14.14.⁴⁹² Sorumluluklar

⁴⁸⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.12. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁸⁵ Madde numarası 20/01/2017 tarihli ve 29954 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 19/01/2017 tarihli ve 6876 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁸⁶ Madde numarası 20/01/2017 tarihli ve 29954 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 19/01/2017 tarihli ve 6876 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁸⁷ 30/12/2017 tarihli ve 30286 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2017 tarihli ve 7539 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁸⁸ Madde numarası 20/01/2017 tarihli ve 29954 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 19/01/2017 tarihli ve 6876 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁸⁹ 20/01/2017 tarihli ve 29954 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 19/01/2017 tarihli ve 6876 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴⁹⁰ 30/12/2017 tarihli ve 30286 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2017 tarihli ve 7539 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁹¹ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁹² Madde numarası 20/01/2017 tarihli ve 29954 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 19/01/2017 tarihli ve 6876 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Taşıyıcı, Taşıtanın Zor Gün, Sınırlı Kapasite Günü veya Operasyonel Akış Tedbirlerinden kaynaklanan zararlarından sorumlu tutulmayacaktır.⁴⁹³

14.15.⁴⁹⁴ Kayıtlar

Taşıyıcı, Gün bazında Taşıtanlara uygulanan kesinti veya azaltma miktarlarına ilişkin kayıtları tutmak ve bu kayıtların yanı sıra uyguladığı kesinti veya azaltmalarla ilgili tüm bildirimleri muhafaza etmek zorundadır.

BÖLÜM 15 VERGİLER VE HARÇLAR

Taşıtan, taşınan doğal gaza ilişkin ithalat, satış, ihracat, teslim etme, teslim alma ve iletiminden doğan, her tür resim, vergi, harç ve benzeri tüm ödemelerden sorumludur.

BÖLÜM 16 UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

16.1.⁴⁹⁵ ŞİD'in uygulanmasından doğan;

- Kapasite rezervasyonları, iptalleri,
- Tahsisler,
- Sistem Dengelemesine Katılım Bedelleri,
- Kesinti Dengeleme Bedelleri,
- Hizmet Kesintisi Bedelleri,
- Acil Durum, Zor Gün ve Sınırlı Kapasite Günü uygulamaları

hususlarında, Taşıyıcı ve Taşıtan arasında çıkacak ihtilaflar EPDK tarafından çözüme kavuşturulur. Kurul'un, azami 30 (otuz) gün içerisinde alacağı karar taraflar üzerinde bağlayıcıdır. Kurul Kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

16.2. 16.1 maddesinde belirtilenler dışındaki hususlarda çıkabilecek uyuşmazlıkların çözüm prosedürü STS'de düzenlenir.

16.3. Taşıyıcı ile Piyasa İşletmecisi arasındaki uyuşmazlıkların çözüm prosedürü Piyasa Teslim Sözleşmesinde düzenlenir.⁴⁹⁶

BÖLÜM 17 GİZLİLİK

17.1. Gizli Bilgi

"Gizli Bilgi" tabiri, ŞİD ve STS süresince, Taşıyıcı açısından, elde ettiği Taşıtan'a ait ticari yönden hassas bilgi ve belgeleri, Taşıtan açısından elde ettiği Taşıyıcıya veya diğer bir Taşıtan'a ait ticari yönden hassas bilgi ve belgeleri, ifade eder. Kamuya ait, kamu tarafından zaten bilinen, ŞİD, PUE ve ilgili mevzuat hükümleri gereği Taşıyıcının internet sayfasında yayımladığı, bilgiler Gizli Bilgi değildir.⁴⁹⁷

17.2. İfşa

⁴⁹³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 14, Madde 14.14. madde metni değiştirilmiştir.

⁴⁹⁴ Madde numarası 20/01/2017 tarihli ve 29954 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/01/2017 tarihli ve 6876 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁹⁵ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁴⁹⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 16, Madde 16.3. yeni madde metni eklenmiştir.

⁴⁹⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 17, Madde 17.1. madde metni değiştirilmiştir.

17.2.1.⁴⁹⁸ Gizli Bilgi;

- a) Yapacakları denetleme ve soruşturmalar nedeniyle EPDK ve Rekabet Kurumu,
- b) Taşıyıcı ya da Taşıtanın danışmanı,
- c) Taşıyıcı ya da Taşıtanın mali yardımına başvurduğu veya mali yardımını aldığı banka veya mali kuruluş,
- d) Herhangi bir yasa gereği olarak bir devlet kurum ya da kuruluşu,
- e) Herhangi bir adli mercii

hariç olmak üzere, karşı tarafın yazılı izin olmadıkça diğer herhangi bir kişiye ifşa edilemez.

17.2.2. Taşıyıcı ya da Taşıtan, 17.2.1 bendindeki (a), (d) ve (e) alt bentlerinde belirtilenler hariç olmak üzere, bir üçüncü tarafa ifşada bulunduğu, üçüncü tarafın, kendisinin izni olmadan başkalarına ifşada bulunmaması için gerekli teminatı vermesini ifşanın önkoşulu yapacaktır.⁴⁹⁹

17.3. Devamlılık

İşbu Bölüm 17 hükümleri STS süresince ve daha sonraki beş yıl boyu Taşıyıcı ve Taşıtan üzerinde bağlayıcı olmaya devam edecektir.

17.4. Veri Mülkiyeti

17.4.1. İşbu Bölüm 17 hükümlerine tabi olarak, İletim Şebekesindeki muhtelif sistemlerde işlenen, kaydedilen veya muhafaza edilen herhangi bir veri Taşıyıcıya ait olacak ve Taşıyıcı iletim hizmetinin verilmesi amacıyla bu verileri uygun gördüğü şekilde kullanabilecektir.

17.4.2. Bir Taşıtan Taşıyıcıya veri sunduğunda, telif hakkı talep etmeksizin ve kısıtlamasız olarak, bu verilere ilişkin, STS ile ŞİD'in uygulanışı ve ŞİD'de belirtilen diğer amaçlarla, kullanım, kopyalama ve her türlü muamele izni verdiğini kabul eder.

17.4.3. Taşıyıcı bir veriyi Taşıtana iletir veya kullanımına açarsa, Taşıtanın bu verileri ŞİD'in uygulanışı amacıyla ve ŞİD'de belirtilen diğer amaçlarla, bedelsiz olarak kullanma hakkı olacaktır.

17.5. Müeyyideler

Gizlilik hükümlerine uyulmaması halinde, bunu tespit eden taraf durumu EPDK'ya bildirecektir, ayrıca karşı taraf aleyhine dava açma hakkı saklıdır.

BÖLÜM 18 TAŞIYICI VE TAŞITAN ARASINDAKİ FATURALAMA VE ÖDEME⁵⁰⁰

18.1. Giriş

Bu ŞİD gereği Taşıyıcı ve Taşıtana ödenecek meblağlar, işbu Bölüm 18 ile uyumlu olarak faturalanacak ve ödenecektir.

18.2. İçerik

Her bir faturada şunlar belirtilecektir:

- (a) Faturayı düzenleyenin kimliği ve adresi,

⁴⁹⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 17, Madde 17.2.1. madde numaraları değiştirilmiştir.

⁴⁹⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 17, Madde 17.2.2. madde metni değiştirilmiştir.

⁵⁰⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 18, Madde 18. maddebaşlığı değiştirilmiştir.

- (b) Fatura muhatabının kimliği ve adresi,
- (c) Her bir fatura kalemi ve bunlar için hesaplanmış meblağ,
- (d) Fatura numarası,
- (e) Ödemenin yapılacağı adres veya banka hesap numarası.

18.3. ⁵⁰¹ Aylık Faturalar

Taşıyıcı Taşıtana, Hizmet Kesintisi Bedeli veya Kesinti Dengeleme Bedeli ödenecek Taşıtanlar ise Taşıyıcıya, her ayın ilk yedi (7) günü içinde, bir önceki Aya ait olarak gerekli detayları içeren Aylık fatura gönderecektir. İlk 7 (yedi) gün içinde resmi tatil gününe gelen gün olursa, bu günlerin sayısı, 3 (üç) günü aşmamak kaydıyla 7 (yedi) günlük süreye eklenecektir.⁵⁰²

18.4. Taşıyıcının Aylık Faturaları

18.4.1. Taşıyıcı tarafından hazırlanan Aylık faturalar, aşağıdaki fatura kalemleri için Taşıtan tarafından ödenecek meblağları (uygulanacak vergilerle birlikte) gösterecektir.

18.4.1.1. İletim bedeli:

- (a) İletim kapasite bedeli,
- (b) İletim hizmet bedeli,
- (c) Standart iletim hizmet bedeli ⁵⁰³,
- (d) Kapasite Aşım Ücreti.

18.4.1.2. Sevkiyat kontrol bedelleri:

(a) Sistem Dengelemesine Katılım Bedeli: ⁵⁰⁴

- i. Düzenleme Ücreti,
- ii. TMDB Ücreti,
- iii. İhracat Çıkış Noktası Negatif Dengesizlik Ödemesi⁵⁰⁵

(b) Kesinti Dengeleme Bedeli.

18.4.1.3. Varsa ŞİD gereği ödenmesi gereken diğer bedeller.

18.5. Taşıtanın Aylık Faturaları

Taşıyıcı, Taşıtana, her ayın en geç yedinci gününe kadar, varsa, ödeyeceği Hizmet Kesintisi Bedelini, ve Kesinti Dengeleme Bedelini bildirecektir. Taşıtan, Hizmet Kesintisi Bedeli ve DGAF üzerinden hesaplanan Kesinti Dengeleme Bedeli için ayrı ayrı olmak üzere, 18.3 maddesine göre hazırlayacağı iki faturayı Taşıyıcıya gönderecektir.⁵⁰⁶

18.6. Ödemeler

18.6.1. Taşıtan Taşıyıcıya veya Taşıyıcı Taşıtana, Aylık faturada belirtilen toplam tutarı en geç her ayın 18. günü, bu günün resmi tatil gününe gelmesi halinde resmi tatil gününü takip eden ilk işgünü, ödeyecektir. ⁵⁰⁷ Ancak faturalaşma sonucu, Taşıyıcının Taşıtana ödemesi gereken bakiye bedel oluşması durumunda, bu bedel 18.6.2 maddesindeki ödeme takvimine göre ödenir. ^{508 509}

⁵⁰¹ 10/12/2016 tarihli ve 29914 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 07/12/2016 tarihli ve 6646 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁰² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 18, Madde 18. 3 Madde metni değiştirilmiştir.

⁵⁰³ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁰⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 18, Madde 18. 4.1.2. Madde metni ve numaralandırma değiştirilmiştir.

⁵⁰⁵ 23/12/2023 tarih ve 32408 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21/12/2023 tarihli ve 12275 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁵⁰⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 18, Madde 18. 5. Madde metni değiştirilmiştir.

⁵⁰⁷ 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁰⁸ 31/12/2011 tarihli ve 28159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28/12/2011 tarihli ve 3617 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁰⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 18, Madde 18.6.1. Madde metni değiştirilmiştir.

18.6.2. Taşıyıcı Taşıtana, Kesinti Dengeleme Bedeli için düzenlenen Aylık faturadaki toplam tutarı en geç her ay 18.6.1 maddesinde aylık fatura toplam tutarı ödeme takvimine göre gerçekleştirilen ödeme tarihinden 2 gün sonraki güne kadar, bu günün resmi tatil gününe denk gelmesi halinde resmi tatil gününü takip eden ilk işgünü ödeyecektir.⁵¹⁰

18.6.3. ŞİD gereği yapılacak ödemeler Türk Lirası cinsinden olacak ve faturalarda gösterilen banka hesap numaralarına veya adreslere yapılacaktır.

18.6.4. ŞİD gereği ödenecek meblağlar;⁵¹¹

a) Herhangi bir kısıtlama, kayıt veya şarttan bağımsız ve serbest olarak,

b) Telafi, mukabil talep veya diğer ne şekilde olursa olsun ödenmesi gereken meblağdan kesinti yapılmadan veya ödeyen kişiye bağlı bir kesinti yapılmadan

ödenmelidir.

18.6.5. Spot boru gazı ithalatına ilişkin talep toplama/yarışma sonucu rezerve edilmeye hak kazanılan kapasiteye ilişkin kapasite bedeli ve/veya teklif bedeli spot boru gazı ithalatına ilişkin talep toplama/yarışma sonucunda Taşıtan tarafından rezerve edilen kapasitenin kullanılmaması durumunda dahi ödenir/ödenmeye devam edilir. Spot boru gazı ithalatına ilişkin talep toplama/yarışma sonucu rezerve edilmeye hak kazanılan kapasitenin kullanılmasını teminen, Taşıyıcı ile STS imzalanmaması halinde de ödeme yükümlülüklerine ilişkin olarak bu hüküm uygulanır.⁵¹²

18.7. Vergiler

18.7.1. Fatura, fatura kalemlerine ilişkin olarak faturalarda gösterilmesi gereken tüm vergileri de içerecektir.

18.7.2. İlgili yasanın (eğer varsa) gerektirdiği durumlar dışında, bu ŞİD gereği ödenecek olan meblağlar, vergiye ilişkin herhangi bir kesinti veya kısıtlama yapılmadan ödenecektir.

18.8. Faiz

18.8.1. Taşıtanın ödemesini 18.6.1 bendinde belirtilen tarihe kadar yapmaması durumunda, ödenmemiş tutar için faiz uygulanacaktır. Faiz meblağı, 18.6.1 bendinde belirtilen tarihten ödememin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51. maddesinde geçen faiz oranı üzerinden hesaplanacaktır.

18.8.2. Taşıtanın, iyi niyete bağlı uyuşmazlık kapsamı dışında 18.6.1 bendinde belirtilen tarihten itibaren otuz (30) gün içinde ödeme yapmaması durumunda, Taşıyıcı, otuz (30) günün dolmasını müteakip, Taşıtana tanyacağı yirmibir (21) günlük bir ihbar süresi boyunca, ŞİD ve ilgili STS kapsamındaki tüm yükümlülüklerini askıya alabilir.

18.8.3. 18.8.2 bendine uygun olarak Taşıyıcının Taşıtana tanıdığı ihbar süresi yirmibir (21) günü aşmış olduğu halde Taşıtan tüm ödenmemiş meblağları (bu meblağlara uygulanan faizler de dahil, ancak bunlarla sınırlı değil) hala ödememişse, Taşıyıcı ilgili STS'yi derhal feshedebilir.

18.8.4. Taşıyıcının ödemesini 18.6.1 ve 18.6.2 bentlerinde belirtilen tarihe kadar yapmaması durumunda uygulanacak faiz oranı STS'de belirtilecektir.

18.9. Fatura Uyuşmazlıkları

Bir fatura meblağının hesaplanışına veya ödenip ödenemeyeceğine ilişkin herhangi bir sorun veya uyuşmazlık olması durumunda, Taşıtan Taşıyıcıya veya Taşıyıcı Taşıtana, ilgili faturanın kendisine ulaşmasını müteakip sekiz (8) gün içinde fatura meblağı üzerindeki itirazını detaylı olarak bildirecektir. Uyuşmazlık olduğu durumlarda, faturadaki uyuşmazlık konusu olmayan meblağlar işbu Bölüm 18 hükümlerine uygun olarak ödenecektir.

⁵¹⁰ 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵¹¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 18, Madde 18.6.4. Madde metni değiştirilmiştir.

⁵¹² 14/12/2019 tarihli ve 30978 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/12/2019 tarihli ve 8982 sayılı Kurul Kararı ile ilave edilmiştir.

DENGESİZLİKLERİN UZLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN PİYASA İŞLETMECİSİ İLE TAŞIYICI VE SİSTEM KULLANICILARINA DAİR MALİ HUSUSLAR, FATURALAMA VE ÖDEMELERE İLİŞKİN GENEL ESASLAR

19.1. Dengesizliklerin Uzlaştırılmasına İlişkin Teminatlar ve Ödemelere İlişkin Tarafların Sorumlulukları

19.1.1. Dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin olarak Piyasa İşletmecisi, DUP, Piyasa Teslim Sözleşmesi ve ŞİD çerçevesinde öngörülen hak ve yükümlülükleri yerine getirmek üzere PUE'de gerekli düzenlemeleri yapar. Bu düzenlemeler yalnızca Piyasa İşletmecisinden dengesizliklerin uzlaştırılması hizmetini alan Sistem Kullanıcıları ve aynı zamanda Piyasa Katılımcısı olan taraflar için de taşıdıkları söz konusu sınıflara ilişkin düzenlemelere uygun olarak faturalama, teminatların yönetimi ile saklanması ve nemalandırılması, avans, ödemeler ile ödemelerin yapılmaması ve takibi, alacağın devri, faiz ve temerrüt, merkezi uzlaştırma kuruluşu ile ilgili ilişkiler ve buna yönelik yükümlülüklerinin kapsamı ve diğer mali hususlara ilişkin tüm hükümleri içerir.

19.1.2. Dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin olarak mali hususlara dair bildirimler, fatura kalemleri, faturalama ve temerrüt hali, faturaya esas uzlaştırma bildirim ve bildirim itiraz, düzeltme işlemleri, ödeme ve tahsilatlar, ödemelerin yapılmaması hali, Merkezi Uzlaştırma Kuruluşuna hizmet komisyonu ödemelerinin yapılmaması ve dengesizlik teminat tutarı bildirimine uyulmamasına ilişkin hususlar PUE'de düzenlenir.

19.1.3. Taşıtanlar, DUP uyarınca Piyasa İşletmecisine ve Merkezi Uzlaştırma Kuruluşuna dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin olarak ŞİD hükümlerinden kaynaklanan yükümlülüklerini PUE'de yer alan koşullar çerçevesinde yerine getirmekle yükümlüdür.

19.1.4. Taşıyıcı ve Piyasa İşletmecisi arasında akdedilecek Piyasa Teslim Sözleşmesi içerisinde, dengesizliklerin uzlaştırılması sonucu oluşan tutarın Taşıyıcıya hangi zaman ve koşullarda aktarımına ilişkin hususlar dahil tarafların hak ve yükümlülükleri yer alır.

19.2. BOTAŞ, Taşıyıcı sıfatıyla OTSP'de yapacağı işlemler için Piyasa İşletmecisine herhangi bir teminat vermeyecektir.

19.3. BOTAŞ'ın dikey bütünleşik yapısı sona erinceye kadar, BOTAŞ'ın doğal gaz toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetlerini yürüten ünitesi, OTSP'de yapacağı işlemler için Piyasa İşletmecisine Dengesizlik Teminatı vermekten muaftır.

19.4. Dengesizlik Teminat Tutarı Bildirimine Uyulmaması Halinin İletim Hizmetine Etkisi

19.4.1. Dengesizlik teminatlarına ilişkin tutar bildirimlerine uymayan Sistem Kullanıcısının bu bildirimlere uymadığı tarihten itibaren PUE'de belirlenen süreye kadar, EBT sisteminde UDN ve Depo Çıkış TMB kaydı engellenmesi için Piyasa İşletmecisi, Taşıyıcıyı bilgilendirir. Taşıyıcı da bu bildirim neticesinde Sistem Kullanıcısının UDN ve Depo Çıkış TMB kaydını engeller.⁵¹⁴

19.4.2. Dengesizlik teminatları tutarı bildirimlerine PUE'de belirlenen süre içerisinde uymayan Sistem Kullanıcısı için Taşıyıcı tarafından aşağıdaki hükümler doğrultusunda işlem yapılır.

19.4.3. Sistem Kullanıcısının, PUE'de belirlenen süreye kadar bulundurması gerekli teminatını tamamlamamış ve buna ilişkin diğer mali yükümlülüklerini süresi içerisinde yerine getirmemiş olması durumunda, söz konusu Sistem Kullanıcısı ile ilgili olarak:

a) İlgili mevzuatta belirlenen koşullarda Sistem Kullanıcısının STS'sinin askıya alınması ve EBT erişiminin iptali için Piyasa işletmecisi tarafından bildirim yapılır.

b) Sistem Kullanıcısının hakkında ivedilikle Kuruma bilgi verilir.

⁵¹³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 19, Yeni Bölüm eklenmiştir.

⁵¹⁴ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

c) İlgili mevzuata uygun olmak kaydıyla PUE’de belirlenen gün itibarıyla ilgili Sistem Kullanıcısının varsa UDN noktalarındaki mevcut Çıkış Noktalarına yönelik TMB’leri iptal edilerek, ikili anlaşma yaptığı karşı taraflara bilgi verilir.

d) İlgili Sistem Kullanıcısından gaz tedarik edenler, Kurul tarafından belirlenecek mekanizma çerçevesinde yeni bir Taşıtanın müşterisi kabul edilir⁵¹⁵.

19.5. Dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin olarak bu bölümde yer alan hükümlerin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, ŞİD, PUE ve STS hükümlerine aykırı olmamak üzere DUP’ta düzenlenir.

BÖLÜM 20⁵¹⁶ MÜCBİR SEBEP

20.1. Taşıyıcı veya Taşıtanın, ŞİD ve STS’deki yükümlülüklerini Mücbir Sebep nedeniyle tamamen veya kısmen yerine getiremez hale gelmeleri durumunda;

20.1.1. Taşıyıcı, yerine getiremediği yükümlülüklerden etkilenen Taşıtanlara durumu yazılı olarak bildirecek ve Taşıyıcının Mücbir Sebepden kaynaklandığı ölçüde, yükümlülükleri askıya alınacaktır.

20.1.2. Taşıtan durumu yazılı olarak Taşıyıcıya bildirecek, Taşıyıcı durumun İletim Şebekesini tamamen veya bölgesel olarak etkileyen bir Mücbir Sebep teşkil ettiğine kanaat getirirse, uygulanabilir makul en kısa sürede, durumdan etkilenebilecek diğer Taşıtanları durumun bir Mücbir Sebep teşkil ettiği konusunda bilgilendirecek, durumu bildiren ve bu durumdan etkilenen tüm Taşıtanların Mücbir Sebepden kaynaklandığı ölçüde, yükümlülükleri askıya alınacaktır.⁵¹⁷

20.2. Mücbir Sebep Sayılacak Haller

20.2.1. Mücbir Sebep, olaydan etkilenen tarafın, makul ve basiretli bir tacirden beklendiği şekilde hareket etmesine karşın, elinde olmadan ortaya çıkan ve ŞİD ve ilgili STS kapsamındaki yükümlülüklerinin tamamını veya herhangi birisini yerine getirmesini imkansız kılan veya gecikmesine neden olan, herhangi bir olayı veya olaylar dizisini ifade eder.

20.2.2. 20.2.1 bendinde öngörülen koşullara tabi olmak kaydı ile aşağıdaki hallerle sınırlı kalmaksızın Mücbir Sebep,

- Deprem, sel, yıldırım, toprak kayması gibi tabii afetler ve salgın hastalıklar,
- Savaş ve terörist eylemler,
- Herhangi bir askeri merciin veya sivil hareket veya önlemleri,
- Herhangi bir yasal ve idari karar ve düzenlemeler,
- Yangın, patlama, sabotaj,
- Arkeolojik bulgu,
- İletim Şebekesinin herhangi bir kısmını veya kısımlarını veya boru hattı güzergahındaki herhangi bir alanı veya alanları genel anlamda etkileyebilecek yapısal değişiklik veya gelişmeler

durumlarını içerecektir.

20.3. Bir Mücbir Sebep durumu, Taşıyıcı veya Taşıtanın;

a) Gerekli ödemeleri yapması (paranın ödenmeyişinin tüm makul ödeme imkanlarını etkileyen Mücbir Sebep durumu veya şartından kaynaklanması durumu dışında, ki böyle bir Mücbir Sebep durumunun ortadan kalkmasıyla Etkilenen Taraf, ek olarak, ödenmesi gereken meblağa vade tarihinden ödeme tarihine kadar geçen sürede uygulanabilecek faizi de ödeyecektir.) ve

b) ŞİD gereği herhangi bir ihbarda bulunması

sorumluluğu veya yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacaktır.

⁵¹⁵ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵¹⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 20, yeni bölüm eklendiği için Tüm numaralandırmalar değiştirilmiştir.

⁵¹⁷ 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

20.4. Etkilenen Tarafın yükümlülükleri;

a) Her halükarda Mücbir Sebep durumunun ortaya çıkışını müteakip 21 (yirmibir) gün içinde, Mücbir Sebep durumunun ortaya çıktığı yer ve çıkış nedeni konusunda detaylı bir raporu Diğer Tarafa ulaştırmadığı, bu 21 (yirmibir) gün içinde ulaştırılması mümkün olmayan ilgili bilgilerin uygun olduğu en kısa zamanda ulaştırılmasını sağlamadığı,

b) Mücbir Sebep durumunun etkilerinin üstesinden gelmek için, makul çabayı sarf ettiğini delillerle ispat edemediği

durumda Madde 20.1 gereği olarak askıya alınmayacaktır.

20.5. Mücbir Sebep İhtilafı

Diğer Taraf, Etkilenen Tarafın bildirdiği olayın, bir Mücbir Sebep olayı olmadığı itirazında bulunursa, Diğer Taraf yazılı ihbarı aldıktan sonra 10 gün içinde bu itirazını Etkilenen Tarafa yazılı olarak bildirecek ve bildirmediği takdirde itiraz hakkından feragat etmiş sayılacaktır. Diğer Taraf, Etkilenen Tarafa yukarıda belirtildiği gibi usulünce ihbarda bulunursa taraflar, ihtilafı 30 gün içinde çözüme kavuşturacaktır. Tarafların anlaşmaya varamaması halinde, anlaşmazlık ŞİD İşletme Hükümleri 16. Bölüm gereği STS'de belirtilen uyuşmazlığın çözümü prosedürüne göre çözülecektir.

20.6. Taşıyıcı, Madde 20'de belirtilen hallerden birinin oluşması ve bu nedenle STP'de yapılan piyasa işlemlerinin gereklerinin iletim sistemi üzerinde yerine getirilemeyeceği durumda Piyasa İşletmecisine bildirimde bulunur.⁵¹⁸

BÖLÜM 21⁵¹⁹ SORUMLULUKLAR VE TAZMİNATLAR

21.1. İşbu ŞİD'deki hiçbir düzenleme, Taşıyıcı veya Taşıtanın, veya herhangi bir çalışanın veya temsilcisinin ihmali sonucu ortaya çıkan ölüm veya kişisel yaralanmalar konusunda Taşıyıcı veya Taşıtanın sorumluluklarını sınırlamayacak veya ortadan kaldırmayacaktır.

21.2. Taşıyıcı ve Taşıtanların 21.1 maddesi kapsamında belirlenmemiş olan birbirlerine karşı diğer sorumlulukları STS'de düzenlenecektir.

BÖLÜM 22⁵²⁰ DEĞİŞİKLİKLER^{521, 522}

22.1. Müstakbel ve mevcut Yurt Dışı Operatörler ile yurt dışı Üçüncü Taraf Tedarikçiler hariç, Üçüncü Taraflar veya Taşıtanlar veya Taşıyıcı ŞİD'de değişiklik önerisinde bulunabilir. Taşıyıcı değişiklik taleplerini Yıl içinde bir kez (Değişiklik talep başlama tarihi 1 Nisan olmak üzere) değerlendirmeye alacaktır.⁵²³

22.1.1. Taşıyıcının EBT'de yayımlayacağı ŞİD Değişiklik Önerisi Formunun ilgili kısımları değişikliği öneren tarafından doldurularak; 1-15 Nisan tarihleri arasında aşağıdaki şekilde Taşıyıcıya sunulacaktır:

a) Önerilen değişiklik yazılı olacaktır,

b) Değiştirilmesi önerilen her bir bölüm/madde/bend/alt bend için ayrı form doldurulacaktır,

⁵¹⁸ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 20, Madde 20.6. eklenmiştir.

⁵¹⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 21, Tüm numaralandırmalar değiştirilmiştir.

⁵²⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 22, Tüm numaralandırmalar değiştirilmiştir.

⁵²¹ Bu bölüm 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵²² Bu bölüm 15/11/2010 tarihli ve 27760 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 09/11/2010 tarihli ve 2869 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵²³ Bu bent 20/04/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/04/2011 tarihli ve 3161 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

c) Değişikliği öneren (Taşıyıcı haricinde) önerilen değişiklikle ilgili olarak kendi temsilcisi olacak bir kişi belirleyecektir; Taşıyıcı bu kişiyi gerekli gördüğü durumlarda istişarede bulunmak amacıyla ofisine çağırabilecektir,

d) Önerilen değişiklikte, değişikliğin yapısı ve amacı detaylı olarak belirtilecektir.

Bu bende uygun olarak sunulmayan değişiklik önerileri, Taşıyıcı tarafından değerlendirmeye alınmayacaktır. Taşıtanların bu bende uygun olarak sunduğu öneriler, bu önerilere Taşıyıcının verdiği görüşler ve Taşıyıcı'nın kendi diğer görüşleri 15-31 Mayıs tarihleri arasında Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanır.
524, 525

22.1.2. ⁵²⁶ Diğer tarafların değişiklik önerileri ile ilgili görüşleri, değişiklik önerilerinin son yayım tarihine kadar (31 Mayıs) aşağıdaki şekilde Taşıyıcı'ya sunulacaktır:

- a) Görüşler yazılı olacaktır,
- b) Her bir değişiklik önerisi için ayrı görüş bildirilecektir.

Bu bende uygun olarak sunulmayan görüşler, Taşıyıcı tarafından değerlendirmeye alınmayacaktır.

Taşıyıcı alınan görüşler neticesi değişiklik önerilerini değerlendirerek ŞİD'de yapılmasını uygun gördüğü değişiklikleri veya önerilen değişiklikler ile ilgili değerlendirmesini ve İlgili Mevzuat nedeni ile yapılması gereken değişiklikleri 1 Temmuz tarihine kadar EPDK'ya bildirecektir. Taşıyıcının EPDK'ya yapacağı başvuru ve bildirimlerde ilgili değişiklik önerisi ile birlikte diğer tarafların buna ilişkin görüşleri (ŞİD Değişiklik Önerisi Formunun doldurulmuş şekli) de yer alacaktır.

22.2. EPDK, Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği doğrultusunda ŞİD'de değişiklik yapabilir.

22.3. Bu Bölüm 22 kapsamında ŞİD'de değişiklik önerisinde bulunabilecek taraflardan herhangi birisi, ŞİD'de acil olarak yapılmasının gerekli olduğuna inandığı değişiklik önerilerini, Madde 22.1'de belirlenen süreç dışında da EPDK'ya sunabilir. ⁵²⁷

BÖLÜM 23 ^{528, 529} İLETİŞİM ve TEBLİGAT

23.1. ŞİD kapsamında gerekli görülen her türlü tebligatın Tebligat Kanunu'na uygun olarak yapılması esastır. EBT veya elektronik tebligat yoluyla yapılan ihbarlar dışındaki her türlü tebligat, Taşıyıcı için aşağıda belirtilen adrese, Taşıtan için STS'de belirtilen adrese yapılır.

BOTAŞ Doğal Gaz İşletmeleri Bölge Müdürlüğü
Eskişehir Yolu 23. Km
Ankara/TÜRKİYE

23.2. ŞİD'de aksi belirtilen hükümler dışında, Doğal Gaz iletimine ilişkin olarak bu ŞİD altında gerekli görülen tüm tebligat ve işlemler ki buna hiçbir sınırlama olmadan TMB, TMDB, TMDT, onay bildirimleri, Programlar, Tahsisat, Kapasite Başvurusu, Kapasite Devirleri, Kapasite Aktarımı, Günlük Dengesizlikler, Gün Sonu Ticareti, Kesinti/Kısıntı/Arttırma Talimatları, Zor Günler ve Sınırlı Kapasite Günleri dahil olmak üzere EBT yoluyla yapılır. Taşıyıcı, Piyasa İşletmecisi ve Taşıtan, EBT ve STP üzerinden iletişimi sağlamak üzere ilgili tebligat mevzuatı çerçevesinde elektronik haberleşme altyapısını kurmak zorundadır.

23.3. EBT'nin işlevsel olmaması durumlarında bildirimler ve haberleşme EBT Arıza Prosedürü'ne uygun olarak yapılır.

⁵²⁴ 20/04/2011 tarihli ve 27911 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/04/2011 tarihli ve 3161 sayılı Kurul Kararıyla değiştirilmiştir.

⁵²⁵ 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵²⁶ 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20/03/2013 tarihli ve 4319 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵²⁷ Bu madde 10/12/2009 tarihli ve 27428 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/12/2009 tarihli ve 2326 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁵²⁸ 13/03/2015 tarihli ve 29294 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03/03/2015 tarihli ve 5502 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵²⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 22, Bölüm 23 olarak değiştirilerek Tüm madde numaraları ve 23.2. madde metni değiştirilmiştir.

23.4. 23.2 maddesi çerçevesinde yapılacak işlemler, Kapasite Başvurusunda sunulacak bilgi ve belgeler de dahil olmak üzere, Taşıyıcı tarafından ŞİD kapsamında talep edilecek belgelerin aslı veya onaylı suretlerinin Taşıyıcıya teslim ve ibraz yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

23.5. EBT’de bulunan tüm kayıtlar (düzeltmişler de dahil) ve taraflarca yapılan tüm işlemlere ilişkin bilgiler Taşıyıcı tarafından saklanır.

BÖLÜM 24⁵³⁰ GEÇİCİ HÜKÜMLER

24.1. BOTAŞ, Kanun’un Geçici 2. maddesi gereği piyasa faaliyetlerine göre yatay bütünleşmiş tüzel kişiliğe uygun olarak yeniden yapılandırılana kadar;

24.1.1. Her Gaz Yılı öncesinde yapılacak kapasite tahsislerinde, işbu ŞİD’in yürürlüğe girme tarihinden önce hükümetler arası anlaşmalar doğrultusunda yapılmış olan “Al Ya Da Öde” esaslı doğal gaz ithalat anlaşması bulunan BOTAŞ ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu’nun Geçici 2. Maddesi gereği BOTAŞ tarafından, mevcut doğal gaz alım-satım sözleşmelerinin kısmi veya bütün olarak tüm hak ve yükümlülükleri ile birlikte devredilmesi için, yapılan ihaleler neticesinde ihaleyi kazanan tüzel kişiler için, söz konusu anlaşmalarda taahhüde bağlanmış olan yıllık asgari alımlar için ilgili Giriş Noktalarında bir Rezerve Kapasite göz önüne alınacaktır.⁵³¹

24.1.2. BOTAŞ, doğal gaz toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetlerini yürüten ünitelerinin iletim faaliyetini sürdüren ünitesi için herhangi bir Taşıtan olduğunu kabul eder. Bu kapsamda, BOTAŞ’ın doğal gaz toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetlerini yürüten üniteleri, STS imzalanması, Dengeleme Gazı Anlaşması imzalanması, Teslim Sözleşmesi imzalanması, Taşıtanın Taşıyıcıya Taşıyıcının Taşıtanına karşı olan mali yükümlülükleri ve uyumsuzluklar ile ilgili hükümleri hariç, ŞİD hükümlerine tabidir. BOTAŞ, ŞİD kapsamında diğer Taşıtanlar için uygulayacağı tüm bedellerin aynısını kendi toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetleri için de uygulayacaktır.⁵³²

BOTAŞ bu kapsamda yapacağı işlem ve eylemlere ilişkin şeffaflığı sağlamak adına Dengeleme Gazı Anlaşmasına karşılık gelmek üzere kendi ünitelerinden tedarik ettiği doğal gazı aylık olarak her ay sonunda gerekçeleriyle birlikte EBT’de duyurur ve Piyasa İşletmecisi’ne bildirir.⁵³³

24.1.3. Sistem Dengeleme^{534, 535}

Aşağıda belirtilen özel hususlar, ŞİD’de yer alan hususlarla birlikte ele alınacak ve çelişen durumlarda işbu Bölüm 24’te belirtilenler geçerli olacaktır.

24.1.3.1. Taşıyıcının dikey bütünleşik yapısı sona erinceye kadar Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazının temini için üçüncü taraflarla sözleşmeler yapmayacak, bu amaçla BOTAŞ’ın doğal gaz toptan satış/ithalat/ihracat üniteleri tarafından İletim Şebekesine sokulan doğal gazı ŞİD hükümlerinde düzenlenen koşullarda kullanacaktır.

Mülga Bent⁵³⁶

Mülga Bent⁵³⁷

*Mülga alt bent*⁵³⁸

Mülga Bent⁵³⁹

⁵³⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Eski Bölüm 23, Bölüm 24 olarak tüm madde numaraları ve madde metni değiştirilmiştir.

⁵³¹ Bu bent 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/10/2008 tarihli ve 1809 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵³² 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵³³ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵³⁴ Bu bent 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁵³⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵³⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile eski 23.1.3.2. maddesi kaldırılmıştır.

⁵³⁷ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile madde 23.1.3.3’ün madde numarası 24.1.3.2 olarak değiştirilmiş; ancak bu madde 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.

⁵³⁸ Burada bulunan 23.1.3.4 alt bendi 15/11/2010 tarihli ve 27760 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 09/11/2010 tarihli ve 2869 sayılı Kurul Kararı ile iptal edilmiştir.

24.1.3.3. Taşıyıcı, her ayın bitiminden sonra, bir önceki ay için BOTAS'ın doğal gaz toptan satış/ithalat/ihracat faaliyetlerini yürüten ünitelerinden yaptığı Dahili Kullanım Gazı hariç alış/satış işlemlerinin fiyatını EBT üzerinden yayımlar.⁵⁴⁰

Mülga Bent⁵⁴¹

Mülga Bent⁵⁴²

Mülga Bent⁵⁴³

Mülga Bent⁵⁴⁴

24.2. OTSP yürürlüğe girdikten sonra, OTSP'nin yürürlüğe girdiği tarihten önceki bir dönem için 9.2.4.2 maddesi kapsamında düzeltme talebi gelmesi halinde 9.2.4.2 maddesindeki hükümler uygulanacak olup iletim faturasında bu işlemlere ilişkin düzeltme Taşıyıcı tarafından yapılır.⁵⁴⁵

24.3. ^{546, 547} Halihazırda Taşıyıcı ile STS imzalamış olan Taşıtanlar, STS'nin OTSP işleyişine uygun olarak revize edilmesini teminen bir zeyilname metni imzalar. OTSP'nin yürürlüğe girmesinden en az 30 (otuz) gün önce Taşıyıcı tarafından hazırlanacak DUP ve söz konusu zeyilname metniyle birlikte STS, Taşıyıcının internet sayfasında yayımlanır. Söz konusu zeyilname metni, halihazırda Taşıyıcı ile STS imzalamış olan Taşıtanlar ile Taşıyıcı arasında OTSP'nin yürürlüğe girmesinden en geç 15 (onbeş) gün önce imzalanır. Zeyilnameyi imzalamaktan imtina eden Taşıtanların mevcut STS'si OTSP'nin yürürlüğe girdiği gün itibarı ile kendiliğinden sona erer. DUP, OTSP'nin yürürlüğe girmesinden en geç 15 (onbeş) gün önce ilgili taraflarca imzalanır.

Halihazırda Taşıyıcı ile STS imzalamamış olanların yapacakları başvurular ile OTSP'nin yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak başvurularda ŞİD Bölüm H'de yer alan Gaz Yılı İçinde Sisteme Giriş Başvuru Şartları ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

24.4. ⁵⁴⁸ 2018 yılına mahsus olmak üzere, 2019 Gaz Yılı Öncesi Kapasite Başvuru süreci ve 2019 Ocak ayı Atıl Kapasite Başvuru sürecinde EPİAŞ kaydını tamamlayamayan Taşıtanların kapasite başvuruları Taşıyıcı tarafından dikkate alınacaktır. 31 Aralık 2018 mesai bitimine kadar EPİAŞ kaydının Taşıyıcıya bildirilmemesi halinde, 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla Piyasa İşletmecisi tarafından kayıt onayı Taşıyıcıya bildirilmeyen Taşıtanların STS'si yürürlükte olmayacağı için TMB yapmasına izin verilmeyecektir. 2019 Ocak ayı içerisinde EPİAŞ kayıt bilgisinin Taşıyıcıya ulaştığı tarih itibarıyla TMB yapmasına izin verilecek ve Gaz Yılı Öncesi ve Atıl Kapasite başvuruları geçerli sayılacaktır. 2019 Ocak ayı sonuna kadar Taşıyıcıya STP kayıt bilgisi ulaşmayan Taşıtanların, STS başvurusu ve kapasiteleri iptal edilecektir.

BÖLÜM 25⁵⁴⁹

İLAVE DENGELİYİCİ İŞLEMLERİ VE GEREKÇE KODLARI

25.1. Taşıyıcının İlave Dengeleyici olarak STP'de alış/satış yapabilmesi için gereken gerekçe kodlarının genel esasları:

⁵³⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile 23.1.3.5 maddesi kaldırılmıştır.

⁵⁴⁰ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 24, 24.1.3.3. maddesi eklenmiştir.

⁵⁴¹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 23, Madde 23.2. kaldırılmıştır.

⁵⁴² 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 23, Madde 23.3. kaldırılmıştır.

⁵⁴³ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 23, Madde 24 kaldırılmıştır.

⁵⁴⁴ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 23, Madde 25 kaldırılmıştır.

⁵⁴⁵ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 24, 24.2 maddesi eklenmiştir.

⁵⁴⁶ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 24, 24.3 maddesi eklenmiştir.

⁵⁴⁷ 29/07/2018 tarihli ve 30493 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 26/07/2018 tarihli ve 7978 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁵⁴⁸ 29/12/2018 tarihli ve 30640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 27/12/2018 tarihli ve 8295 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁵⁴⁹ 17/03/2018 tarih ve 30363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 08/03/2018 tarihli ve 7727 sayılı Kurul Kararı ile Bölüm 25 eklenmiştir.

- a) Taşıyıcı, Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak İlave Dengeleyici sıfatı ile STP'de yapacağı işlemlerde ŞİD'de belirtilen süre ve şartlara uyar.
- b) Taşıyıcı, STP'de yapacağı işlemleri UDN'de gerçekleştirir. Bununla birlikte Taşıyıcı, iletim sistemindeki kısıttan dolayı noktasal/bölgesel doğal gaz ihtiyacı olması durumunda, 25.2.3.4 maddesinde belirtilen kurallar çerçevesinde açılan Noktasal/Bölgesel Ürünlerde doğal gaz alıŖ/satıŖ işlemini ilgili nokta/bölgede açılan fiziksel GiriŖ/ÇıkıŖ Noktaları ve bu noktalara bağlı Transfer GiriŖ/ÇıkıŖ Noktaları üzerinden gerçekleştirir. Taşıyıcı, Piyasa İşletmecisinin STP'de açtığı Noktasal/Bölgesel Ürünlerde, iletim sistemindeki hangi noktalardan teklif verilebileceğini belirler.
- c) Taşıyıcının STP'de yaptığı işlemlerin GRF ve İDF'ye etkisi ŞİD'de belirlenir.
- d) Taşıyıcının STP'de yapacağı işlemlerin sebeplerini kapsayan ve Piyasa İşletmecisine bildirilen Gerekçe Kodları EBT'de ve STP'de yayımlanır.
- e) Taşıyıcı, iletim sistemi genel veya bölgesel İletim Şebekesi Stoğu miktarı, Referans Stok Seviyesini, iletim sistemine ait kritik noktaların basınç bilgileri, tüketim verileri, TMB verilerini baz alan talep tahminleri vb. ihtiyaç olanları dikkate alarak gerekçe kodunu oluşturur. Taşıyıcının STP'de gerçekleştirdiği her işlemin gerekçe kodunun içeriği Kurum tarafından istendiği takdirde Kurum'a sunulur.
- f) Taşıyıcının Noktasal/Bölgesel Üründe gerçekleşen her bir satıŖ yönlü kesinleşmiş eşleşmesi Taşıyıcının EPIAŞ UDN ÇıkıŖ, alıŖ yönlü kesinleşmiş eşleşmesi ise Taşıyıcının EPIAŞ UDN GiriŖ Noktasında anlık olarak TMB şeklinde EBT'ye kaydedilir.
- g) Taşıyıcının Noktasal/Bölgesel Üründe her bir satıŖ yönlü kesinleşmiş eşleşmesi Piyasa Katılımcısının EPIAŞ UDN GiriŖ, alıŖ yönlü kesinleşmiş eşleşmesi ise Piyasa Katılımcısının EPIAŞ UDN ÇıkıŖ Noktasında anlık olarak TMB şeklinde EBT'ye kaydedilir.
- h) İlave Dengeleyici, gerekçe kodu ile birlikte STP'de yapacağı işlemlere konu miktarı, Piyasa Katılımcılarına bilgi verilmek üzere Piyasa İşletmecisine bildirir.

25.2. Taşıyıcının STP'ye İlave Dengeleyici Olarak Girmesi

25.2.1. Taşıyıcı, ŞİD hükümleri çerçevesinde İlave Dengeleyici sıfatıyla 1, 2, 3 ve 4 no'lu kodlarla STP'de işlemlerini gerçekleştirir.

25.2.2. Taşıyıcı, STP'de yapacağı işlemler için gerekçe kodunu Piyasa Katılımcılarına duyurmak üzere Piyasa İşletmecisine bildirir.

25.2.3. Taşıyıcının İlave Dengeleyici sıfatıyla STP'de yapacağı işlemlerde kullanacağı gerekçe kodları ve uygulama koşulları aŖaėıda açıklanmıŖtır:

25.2.3.1. 1 kodlu işlemler: Taşıyıcı, ilgili Gaz Günü saat 08:00'de ölçülen İletim Şebekesi Stoğu ile Referans Stok Seviyesi arasındaki fark için, halihazırda STP'de teslimatı gerçekleŖecek gün içi teslimatlı 1 ve 3 kodlu alıŖ veya satıŖlar, gün içinde veya ertesi gün teslimatlı olarak 4 kodlu alıŖ veya satıŖlar ile talimat miktarları ve Dengeleme Gazı AnlaŖması'na konu miktarlar dikkate alınarak, STP'de doğal gaz alıŖ/satıŖ işlemi yapar. Taşıyıcı, 1 kodlu işlemleri STP'de aŖaėıdaki kurallar çerçevesinde gerçekleştirir:⁵⁵⁰

a) AlıŖ/satıŖ işlemlerini G-1 saat 12:30'da yapar.

b) G-2'de gerçekleşen İletim Şebekesi Stoğu seviyesinde meydana gelen değişimleri dengelemek amaçlı işlemlerdir ve bu işlemlerdeki kesinleşmiş eşleşmelerin fiyatları G-2 günü için yapılacak İDF hesaplamasında dikkate alınır.

c) Yapılan işlemlerdeki kesinleşmiş eşleşmeler, G günü için yapılacak GRF hesaplamalarında dikkate alınır.

25.2.3.2. 2 kodlu işlemler: Taşıyıcı, iletim sisteminin sağlıklı işletilebilmesi için gerekli gördüğü Referans Stok Seviyesi miktarını ve alıŖ/satıŖ yapacağı takvimi, Referans Stok Seviyesinde değişiklik yapacağı günden en az 5 (beş), Kış Dönemi için en az 3 (üç) gün önce G-2 saat 18:00'e kadar EBT'de yayımlar. Taşıyıcı,

⁵⁵⁰ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile deėiŖtirilmiŖtir.

bu kod kapsamında yaptığı işlemlerde günlük azami 30 milyon m3 doğal gaz alış/satış gerçekleştirir. Taşıyıcı, 2 kodlu işlemleri STP'de aşağıdaki kurallar çerçevesinde gerçekleştirir:⁵⁵¹

a) Alış/satış işlemlerini G-1 saat 14:00'da yapar.

b) Referans Stok Seviyesini değiştirme amaçlı işlemlerdir ve bu işlemlerdeki kesinleşmiş eşleşmelerin fiyatları İDF hesaplamalarında dikkate alınmaz.

c) Yapılan işlemlerdeki kesinleşmiş eşleşmeler, G gününün GRF hesaplamalarında dikkate alınır.

25.2.3.3. 3 kodlu işlemler: Taşıyıcı, Giriş Noktalarındaki beklenmedik değişimler, İletim Şebekesinde meydana gelen arızalar, İletim Şebekesi Stoğunun aşırı artması veya azalması, talep tahmini, TMB verileri gibi sebeplerden ötürü İletim Şebekesinin ihtiyaçları doğrultusunda, doğal gaz alış/satış işlemlerini, açık olan ticaret aralıklarındaki mevcut tekliflerden herhangi bir zamanda gerçekleştirebilir. Taşıyıcı, UDN'de yapacağı 3 kodlu işlemleri aşağıdaki kurallar çerçevesinde gerçekleştirir:

a) G veya G-1'de alış/satış işlemlerini, duyurusunu yapma koşulu ile günün herhangi bir zamanında yapar.

b) Gerçekleştirilecek işlemlerin bildirim Piyasa İşletmecisine yapılır.

c) Piyasa İşletmecisi, Taşıyıcı tarafından bilgilendirilmesini müteakip 15 dakikadan geç olmamak üzere Piyasa Katılımcılarına STP üzerinden duyuru yapar.

d) Alış/satış işlemleri, duyurunun yapılmasını müteakip 30 dakika sonunda mevcut teklif defterinde yapılır. Yapılan işlemlerdeki kesinleşmiş eşleşmeler, işlem yapılan ilgili günün İDF ve GRF hesaplamalarında dikkate alınır.

25.2.3.4. 4 kodlu işlemler: Taşıyıcı, noktasal/bölgesel ihtiyaç oluşması durumunda, İletim Şebekesinin sağlıklı işletilebilmesi için gerekli gördüğü durumlarda Noktasal/Bölgesel Ürünlerde alış/satış işlemleri yapabilir. Taşıyıcı, yapacağı 4 kodlu noktasal/bölgesel işlemleri aşağıdaki kurallar çerçevesinde gerçekleştirir:

a) Sistemin ihtiyaçları doğrultusunda belirli noktalarda/bölgelerde gaz alışı ya da satışı yapar.

b) G veya G-1'de alış/satış işlemlerini, duyurusunu yapma koşulu ile günün herhangi bir zamanında yapar.

c) İletim sisteminin ihtiyaçları doğrultusunda belirlediği noktalardan gaz alışı/satışı yapmak üzere Piyasa İşletmecisine Noktasal/Bölgesel Ürün açılması için talepte bulunur.

d) Yapılan Noktasal/Bölgesel Ürün talebinde, talebin hangi nokta/bölgeleri kapsadığı ve ticarete konu miktar bilgileri bulunur.

e) Piyasa İşletmecisi, Taşıyıcı tarafından bilgilendirilmesini müteakip 15 dakikadan geç olmamak üzere Piyasa Katılımcılarına STP üzerinden duyuru yapar.

f) Alış/satış işlemleri, duyurunun yapılmasını müteakip 60 dakika sonunda farklı bir teklif defterinde yapılır.

g) Taşıtanlar Noktasal/Bölgesel Ürünlerde verecekleri alış/satış tekliflerinde miktar, fiyat ve nokta bilgilerini girer.

h) Noktasal/Bölgesel Ürün için Taşıyıcının alıcı olduğu durumda Taşıtanlar sadece satış, Taşıyıcının satıcı olduğu durumda Taşıtanlar sadece alış teklifi girebilirler.

i) Piyasa İşletmecisi, Taşıyıcıya Noktasal/Bölgesel Ürünlerdeki kesinleşmiş eşleşmelere ilişkin, eşleşen Taşıtanın kimliği, eşleşme miktarı ve nokta bilgisini kapsayan bildirim yapar.

j) Taşıyıcının noktasal/bölgesel ihtiyaçları için gerçekleştirdiği işlemlerdeki fiyatlar GRF ve İDF hesaplamalarında dikkate alınmaz.

⁵⁵¹ 02/02/2019 tarihli ve 30674 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 31/01/2019 tarihli ve 8402 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

EK-1

DOĞAL GAZ KALİTE ŞARTNAMESİ ⁵⁵²

Kimyasal Kompozisyon (Mol Yüzdesi Olarak)

Metan	(C1)	Min.	% 82
Etan	(C2)	Maks.	% 12
Propan	(C3)	Maks.	% 4
Bütan	(C4)	Maks.	% 2,5
Pentan ve Diğer Ağır Karbonlar	(C5+)	Maks.	% 1
Karbondioksit	(CO2)	Maks.	% 3
Oksijen	(O2)	Maks.	% 0,5
Azot	(N2)	Maks.	% 5,8

Kükürt			
Hidrojen Sülfür	(H2S)	Maks.	5,35 mg/m ³
Merkaptan Kükürt		Maks.	16,07 mg/m ³
Toplam Kükürt		Maks.	115,50 mg/m ³

Üst Isıl Değer			
Maksimum			10427 kcal/m ³
Minimum			8100 kcal/m ³

Wobbe Sayısı			
Maksimum			13000 kCal/m ³
Minimum			10465 kCal/m ³

Su Çiğlenme Noktası Maksimum 0°C (Yaz Dönemi), -5°C (diğer dönemler) (44 Barg'a dek)

Hidrokarbon Çiğlenme Noktası Maksimum 0°C (67.5 Barg'a dek)

m³ : 15°C ve 1,01325 bar mutlak basınçtaki 1 (bir) m³ gazın hacmine tekabül eder.

⁵⁵² Doğal Gaz Kalite Şartnamesi, 28/11/2007 tarihli ve 26714 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/11/2007 tarihli ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.